

Årsredovisning 2012

HÄRRYDA KOMMUN

HÄRRYDA
KOMMUN

God respons på medborgarförslag

I maj blev det möjligt för invånarna att lämna medborgarförslag. 47 förslag trillade in fram till årsskiftet – alltifrån önskemål om fler gång- och cykelbanor i Rävlanda, skatepark i Hindås till simhall i Mölnlycke. Alla förslag finns på: harryda.se/medborgarforslag.

Vision för samarbete över kommungränserna

I augusti undertecknade vi, Bollebygd och Mark en gemensam vision för vårt fortsatta samarbete. Det övergripande syftet med samarbetet är att invånarna ska ges så bra förutsättningar som möjligt utan att geografiska och administrativa gränser utgör några hinder.

Ny skolbyggnad i Rävlanda

Lagom till skolavslutningen stod den nya skolbyggnaden i Rävlanda klar. De fina, välutrustade lokalerna fick snart sällskap av en ny skolgård med konstverk och i oktober påbörjades bygget av den nya matsalen.

Nytt, tillgängligt elljusspår

I oktober invigdes elljusspåret vid Finnsjön i Mölnlycke. Det 2,5 kilometer belysta spåret blev snabbt ett uppskattat promenad- och joggingstråk som med fördel även kan nyttjas av personer med funktionshinder.

Nytt resecentrum i Landvetter

I januari invigdes Landvetter resecentrum. En uppskattad satsning som fick fler att välja bussen framför bilen. – 2025 räknar vi med en fördubbling av resandet och terminalen i Landvetter är en viktig del i detta, sa Västtrafiks ordförande Leif Blomqvist, i sitt invigningstal.

Resultat: +36,1 miljoner kronor

2012 års resultat är 19,1 miljoner kronor bättre än budgeterat och motsvarar 1,7 procent av kommunens omsättning som är 2,1 miljarder kronor. Den främsta orsaken till det positiva resultatet är en återbetalning från AFA Försäkring på 30,2 miljoner kronor. Återbetalningen beror på att man i efterhand beslutat sig för att sänka och återbetala premier för 2007 och

2008. Alla kommuner gynnas av detta beslut.

Soliditeten, som visar hur stor andel av kommunens tillgångar som finansierats genom vinster, har stärkts med en procentenhet till 17 procent.

► Läs mer på sidan 14

Vi är 35 223 invånare

Vid årsskiftet uppgick befolkningen till 35 223 personer. Under året växte vi med 1,1 procent, samma ökning som förra året. Invånarnas medelålder var 38 år, att jämföra med rikets 41 år. Arbetslösheten i kommunen var jämförelsevis låg: 3,7 procent jämfört med 6,9 procent i riket.

► Läs vidare på sidan 6

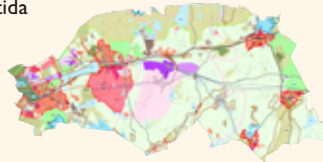

35 000!

I juni passerade vi 35 000 invånare. För tolv år sedan, också i juni, passerade vi 30 000. Vi växer med andra ord stadigt för inflyttningen är stor och det föds fler barn här än i genomsnittskommunen.

Ny översiktsplan värnar om miljövänligt resande

I juni klubbades vår nya översiktsplan. Planens fokus är att framtida bebyggelse ska lokaliseras till områden med god kollektivtrafik, helst spårbunden sådan. Mölnlycke, Landvetter, Hindås, Rävlanda och Hällingsjö lyfts fram som våra utvecklingsområden.

Invgigningsfest i Mölnlycke centrum

En lördag i slutet av november bjöd vi in till centrumfest. Nyaste huset stod klart och sista pusselbiten i vision 2020 var därmed lagd – åtta år innan beräknat. Förutom julmarknad, trollkarl och underhållning av hindåsbon Timo Räisänen var det premiär på "Från vision till verklighet" – vår egen film om Mölnlycke centrum utveckling. Se den när du vill på: harryda.se/film.

Så här fördelades 2,1 miljarder kronor

Förvaltningen har jobbat med tillgänglighet och bemötande

Det ska inte bara vara lätt att komma i kontakt med kommunens medarbetare, det ska vara trevligt också! Därför har vi under året arbetat med att öka tillgängligheten och förbättra bemötandet. Undersökningar visar nämligen att vi kan vara svåra att få tag på, men när man väl får det så blir man hjälpt på ett bra sätt. Här kommer vårt kontaktcenter att fylla en viktig funktion framöver. För istället för att bli kopplad till olika avdelningar kan man här få svar på många frågor direkt. Vi är i början av det spännande arbetet.

Ett annat spännande arbete, som också hänger ihop med tillgänglighet, är vår väg mot en e-förvaltning. Vi har infört ett antal e-tjänster och ännu fler är på gång.

Karina Djurner
Kommundirektör

Vi har 2 600 anställda

Antalet tillsvidareanställda var vid årsskiftet 2 600 personer, varav 83 procent var kvinnor. 55 procent arbetade inom sektorn för utbildning och kultur och 30 procent inom socialtjänsten. Personalkostnaderna utgjorde 60 procent av kommunens kostnader.

► Läs mer på sidan 23

Vi tar ansvar

God ekonomisk hushållning är viktigt för oss. Med det menar vi att Härryda kommun ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet. Sex av de sju målen för detta har uppfyllts.

► Läs mer på sidan 8

Vi investerar

Under året investerade vi för 190 miljoner kronor, framför allt i förskolor, skolor, äldreboende, energieffektivisering och infrastruktur. För att finansiera investeringarna lånade vi 60 miljoner kronor.

► Läs mer på sidan 15

Årsredovisningen är kommunstyrelsens rapport till kommunfullmäktige för verksamhetsåret 2012. Den vänder sig också till externa intressenter i form av kommuninvånare, kreditgivare, leverantörer och andra offentliga myndigheter. Den produceras av ekonomifunktionen och behandlas av kommunstyrelsen för att godkännas av kommunfullmäktige.

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande Annette Eiserman-Wikström kommenterar året	3
Fem år i sammandrag	4
Kommunkoncernens organisation	5

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen är en sammanfattning med fokus på väsentliga delar av kommunens ekonomi och verksamhet.

KOMMUNEN

Omvärlden och Härryda kommun	6
Målstyrning	8
– Mål för god ekonomisk hushållning	8
– Måluppfyllelse för kärnverksamheten	10
Finansiell analys	14
Drift och investeringsredovisning	22
Kommunen som arbetsgivare	23
Koncernöversikt	26

VERKSAMHETSREDOVISNING

Verksamhetsredovisningen omfattar förvaltningens sektorer. Inom varje sektor beskrivs årets viktigaste händelser, måluppfyllelse samt ekonomi. Här finns även dotterbolagen.

Politisk organisation	28
Utbildning och kultur	30
Socialtjänst	34
Samhällsbyggnad – skattefinansierad verksamhet	37
Samhällsbyggnad – affärsdrivande verksamhet	39
Exploatering	41
Teknik- och försörjningsstöd	42
Administrativt stöd	44
Dotterbolagen	46

RÄKENSKAPER

Räkenskaperna består av resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning med noter. Avslutningsvis återfinns redovisningsprinciper, drift-, investerings- och exploateringsredovisning.

Resultaträkning och kassaflödesanalys	48
Balansräkning	49
Noter	50
Va-verksamhetens resultaträkning, balansräkning och noter	55
Större investeringsprojekt	56
Exploateringsverksamhet	58
Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar	60

ÖVRIGT

Miljöredovisning	62
Folkhälsa	64
Kvalitetsredovisning	66
Revisionsberättelse	67
Härryda kommuns styrelse	68

Kommunstyrelsens ordförande Annette Eiserman-Wikström om 2012

För Härryda kommuns del är 2012 ett år med gott resultat. Med det goda resultatet stärker vi inte bara ekonomin utan vi når dessutom våra finansiella mål vilket framgår av den finansiella analysen. Men vår omvärld står delvis inför fortsatt svåra ekonomiska tider vilket snabbt kan ändra även våra förutsättningar. Vi måste fortsätta att hantera vår ekonomi med hänsyn till detta.

Vår befolkning nådde under året 35 000 invånare och följer kommunfullmäktiges mål att kunna möta en befolkningsökning om cirka en och en halv procent över tid. Att vi följer målet gör att vi kan planera för den infrastruktur som behövs i ett växande samhälle så att förskolor med mera kan vara på plats när man flyttar in i området. Vi växer dels genom att nya små barn kommer till världen i de familjer som redan bor här, dels av att unga familjer återvänder till sin barndoms kommun och naturligtvis att nya invånare från när och fjärran väljer Härryda kommun som sin fasta plats i livet – alla är lika välkomna.

Några händelser under året som är värda att särskilt nämna är att vi nu påbörjat arbetet med medborgardialog tillsammans med SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) för att kunna, på ett strukturerat sätt, hantera frågor i en dialog. Dessutom har vi nu synpunktshandling som hanteras direkt av verksamheten och medborgarförslag som går via kommunfullmäktige.

Vi har också startat ett samarbete med polisen som kommer till kommunhuset varje tisdag mellan 9–11.00 för att möta invånare som har något att fråga eller berätta om.

Vårt arbete mellan kommunerna Bollebygd, Härryda och Mark i BoHäM stärktes av att fullmäktige antog en gemensam vision som undertecknades i augusti.

Götalandsbanan pekades ut i Kapacitetsutredningen med byggstart 2020 vilket stärker visionen i vår ÖP (Översiktplan) som antogs under året.

Det första spadtaget har tagits för Bårhultsmotet, vi har invigt Rävlandaskolan, det populära elljusspåret i Finnsjön och konstgräsplaner i Landvetter. På höstkanten hade vi även invigning av Mölnlycke centrum där Vision 2020 blev klar redan 2012.

Året går fort och innan det gamla är avslutat är man inne i det innevarande och planerar för det kommande. Vi har spännande utmaningar framför oss för att kunna fortsätta att utveckla Härryda kommun på ett positivt sätt trots oro i omvärlden. Vi påverkas naturligtvis men har förutsättningar att hantera framtiden både på kort och på lång sikt.

Avslutningsvis vill jag tacka alla våra medarbetare för ett gott arbete som leder till att Härryda är en god kommun att leva, arbeta och bo i – i såväl sämre som bättre tider.

Annette Eiserman-Wikström (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Fem år i sammandrag

För att få en bild av kommunens och koncernens ekonomiska ställning, redovisas över en femårsperiod mått från resultaträkning, kassaflödesanalys samt balansräkning.

mkr, där inget annat anges	2012	2011	2010	2009	2008
KOMMUNEN					
Folkmängd	35 223	34 854	34 463	34 007	33 580
Skattesats till kommun (%)	20,62	21,05	21,05	21,05	21,05
Skatteintäkter, utjämning m m	1 640,1	1 605,6	1 542,2	1 459,9	1 417,5
MÅTT FRÅN RESULTATRÄKNINGEN					
Årets resultat	36,1	-16,2	94,8	21,9	20,0
Verksamhetens nettokostnader	-1 555,3	-1 537,7	-1 432,2	-1 398,9	-1 367,1
– varav avskrivningar	-87,6	-80,6	-73,4	-69,8	-67,0
Nettokostnadsandel inkl finansnetto	98%	101%	94%	98%	99%
<i>Nettokost inkl finansnetto/skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning</i>					
MÅTT FRÅN KASSAFLÖDESANALYSEN					
Självfinansieringsgrad	65%	31%	80%	80%	66%
<i>Resultat efter finansnetto exkl avskrivningar/nettoinvesteringar</i>					
MÅTT FRÅN BALANSRÄKNINGEN					
Kassalikviditet <i>Likvida medel + kortfristiga fordringar/kortfristiga skulder</i>	50%	59%	55%	72%	85%
Balanslikviditet <i>Omsättningstillgångar(kortfristiga skulder + avsättningar)</i>	20%	22%	23%	29%	28%
Totala tillgångar	1 912,7	1 748,7	1 649,0	1 583,6	1 466,0
<i>Soliditet. Eget kapital/totala tillgångar</i>					
– inkl pensionsförpliktelser före 1998	17%	16%	18%	13%	13%
– exkl pensionsförpliktelser före 1998	52%	53%	55%	52%	54%
Total skuldsättningsgrad <i>(Totala skulder + avsättningar/totala tillgångar)</i>	83%	84%	82%	87%	87%
Tillgångar per invånare, kr	54 301	50 171	47 840	46 568	43 658
<i>Skulder per invånare</i>					
– inkl pensionsförpliktelser före 1998	45 192	42 003	39 107	40 507	38 173
– exkl pensionsförpliktelser före 1998	23 246	20 401	19 345	20 011	18 261
Eget kapital per invånare, kr	9 109	8 169	8 733	6 061	5 485
Borgensättagande per invånare, kr	2 116	2 278	2 182	2 254	2 292
KONCERNEN					
Årets resultat	78,7	3,3	111,0	32,4	35,1
Verksamhetens nettokostnader	-1 507,1	-1 489,1	-1 388,6	-1 361,1	-1 323,3
Totala tillgångar	2 947,4	2 771,0	2 654,1	2 530,1	2 397,5
Totala skulder	1 483,6	1 407,5	1 365,3	1 372,9	1 299,0
Nettoinvesteringar	283,0	253,0	290,0	171,0	240,0
Soliditet	23%	21%	22%	18%	17%
Summa eget kapital	664,8	587,8	587,8	447,4	419,3

EKONOMISKA BEGREPP

Finansnetto Skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader; huvudsakligen räntor.

Självfinansieringsgrad Anger hur mycket av årets investeringar som finansieras av egna medel.

Likviditet Beskriver betalningsberedskapen på kort sikt, exempelvis kassa och bankmedel.

Soliditet Eget kapital i relation till de totala tillgångarna. Avspeglar kommunens finansiella styrka på lång sikt.

Kommunkoncernens organisation

Politisk organisation

Kommunfullmäktige är det högsta beslutande organet i kommunen. Ledamöterna, som representerar olika partier, utses genom allmänna val för en period på fyra år. Kommunfullmäktiges fasta beredningar arbetar inom var sitt område med att formulera och följa upp politiska inriktningsmål. Härryda kommun har en politisk organisation där kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för all verksamhet.

Ovanstående val av politisk organisation syftar till att:

- utveckla demokratin
- lyfta fram och göra rollen som politiker tydligare
- aktivera, förnya och förstärka fullmäktige
- ge en helhetssyn på de politiska frågorna.

Mandatfördelning kommunfullmäktige

	2011–2014	2007–2010
Centern	3	3
Folkpartiet liberalerna	6	6
Kommunpartiet	3	3
Kristdemokraterna	2	3
Miljöpartiet de gröna	4	3
Moderaterna	16	13
Socialdemokraterna	11	15
Sportpartiet	1	–
Sverigedemokraterna	3	1
Vänsterpartiet	2	2
Totalt	51	49

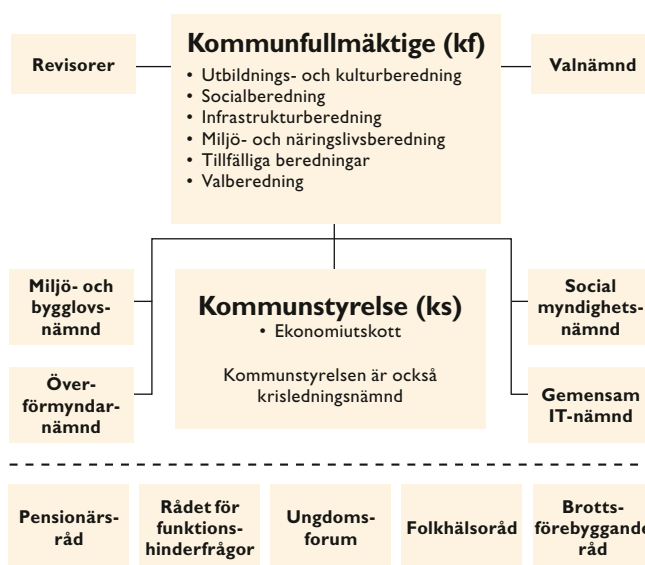
Förvaltningsorganisation

Härryda kommun har en gemensam förvaltning med fem sektorer. Tre verksamhetssektorer och två sektorer som stöder verksamhetssektorerna och kommunledningen. Kommundirektören är förvaltningschef och kommunens högsta tjänsteman. Varje sektor leds av en sektorschef.

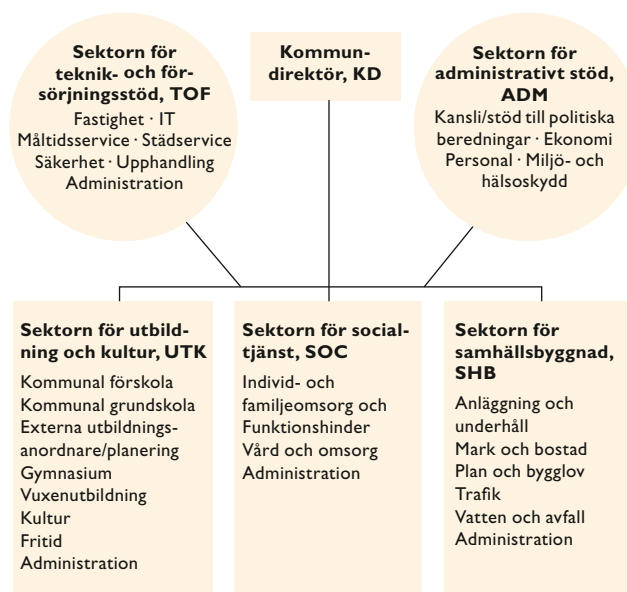
Kommunalägda bolag

- Förbo AB, 42 procent, allmännyttigt bostadsföretag.
- Härryda Energi AB, HEAB, 100 procent, nätbolag.
- Härryda Energi Elhandel AB, helägt dotterbolag till HEAB.

Politisk organisation

Förvaltningsorganisation

Omvärlden och Härryda kommun

Härryda kommun, liksom alla andra kommuner, är beroende av omvärlden för sin verksamhet. Det som händer i omvärlden påverkar både förväntningar, behov och möjligheter för den kommunala verksamheten. Den finansiella oron i omvärlden har inte påverkat kommunen på något påtagligt sätt.

Världen, Europa och Sverige

Under året har det varit stort fokus på den ekonomiska utvecklingen internationellt. Världsekonomin har kylts av och efterfrågan har mattats av markant. I Europa finns det stora offentliga underskott och obalanser i flera länder, framförallt i Sydeuropa. Bland Sveriges största handelspartners har dock efterfrågan, även om den varit vikande, hållits uppe av goda offentliga finanser. Varken Kina eller USA har denna gång kunnat agera draglok åt den europeiska ekonomin. I Sverige har inte arbetslösheten ökat med mer än 0,3 procentenheter till 6,9 procent. Trots en markant lågkonjunktur i delar av vårt närområde har alltså Sverige klarat sig ganska bra, vilket också märks på att kommunens skatteintäkter inte fallit mer än marginellt. Flera analyser pekar också mot att konjunkturen kommer att böttna och vända under år 2013. Bland annat verkar USA:s ekonomi visa positiva tecken i form av högre aktivitet och högre huspriser. Det finns också anledning att peka på att den ekonomiska utvecklingen lett till historiskt mycket låga räntor även i Sverige, vilket är positivt för Härryda kommun.

Näringsliv och arbetsmarknad

I december 2012 fanns det drygt 3 300 företag i Härryda kommun. De största branscherna är konsulter inom juridik, ekonomi och teknik, därefter kommer handel och byggverksamhet. Utvecklingen av näringslivet var fortsatt god och under året registrerades 263 nya företag. 73 företag flyttade till kommunen och 72 lämnade kommunen. Den största arbetsgivaren är Härryda kommun och den största arbetsplatsen är Göteborg Landvetter flygplats (Swedavia AB). I kommunen finns det

flera privata företag där antalet medarbetare överstiger 200, till exempel Atlet, Elanders och Scandinavian Airlines System (SAS).

Efterfrågan på industrimark är fortsatt stor. Ett par etableringar har skett under året. Härryda kommun har det bästa företagsklimatet i Göteborgsregionen. Det framgår av Svenskt Näringslivs nya ranking av företagsklimatet i landets alla 290 kommuner där Härryda kommun hamnade på en 14:e plats. Av rikets 809 branscher, finns 431 representerade i Härryda kommun, vilket ger en branschbredd på 53 procent.

Det är cirka 11 900 personer som pendlar ut från kommunen och ungefär 8 200 personer som pendlar till Härryda kommun.

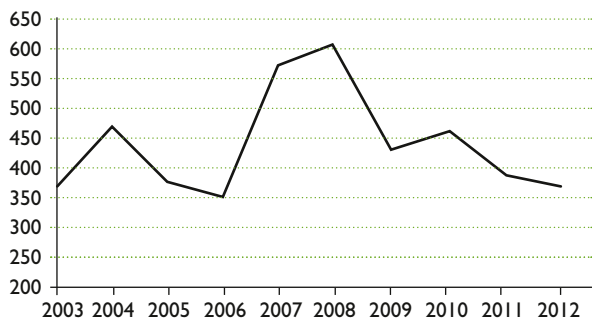
Arbetslösheten i kommunen är jämförelsevis låg. Den öppna arbetslösheten bland kommunens invånare är relativt låg och 3,7 procent befann sig utanför den ordinarie arbetsmarknaden.

Befolkning och boende

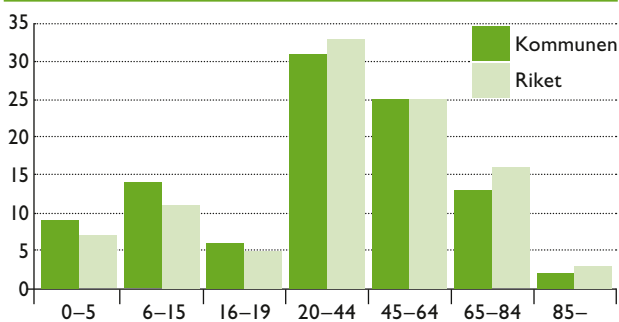
Härryda kommuns befolkning uppgick till 35 233 vid årsskiftet 2012/2013. Under 2012 ökade befolkningen med 369 personer. Befolkningstillväxten har under den senaste femårsperioden legat på en årlig ökning med cirka 1,3 procent. 2012 var befolkningsökningen 1,1 procent, vilket är samma som 2011. Orsaken är huvudsakligen att bostadsbyggandet varit något lägre än planerat. Ökningen är ändå cirka 50 procent högre än i riket. Årets befolkningsökning fördelas mellan flyttnings- och födelsenetto, 150 respektive 212 invånare.

Under femårsperioden 2008–2012 har det byggts 500 bostäder som omfattar cirka 300 småhus och 200 i flerbostadshus. Under året färdigställdes 120 bostäder fördelade på kommunens samtliga tätorter. Enligt bostadsförsörjningsprogrammet kommer det under kommande femårsperiod 2013–2017 att byggas 1 100 bostäder, varav 70 procent i flerbostadshus.

Härryda kommun är en förortskommun med relativt ung befolkning. Andelen invånare i åldersgrupperna 0–19

Årlig ökning av invånarna 2003–2012

år är sex procentenheter högre än rikssnittet, samtidigt som andelen över 65 år är cirka fyra procentenheter lägre. Invånarnas medelålder är 38 år, jämfört med 41 år i riket. Skillnaderna i åldersstruktur gör bland annat att kommunen har högre kostnader per invånare för förskola och utbildning men lägre kostnader för hemtjänst och äldreboende än genomsnittet.

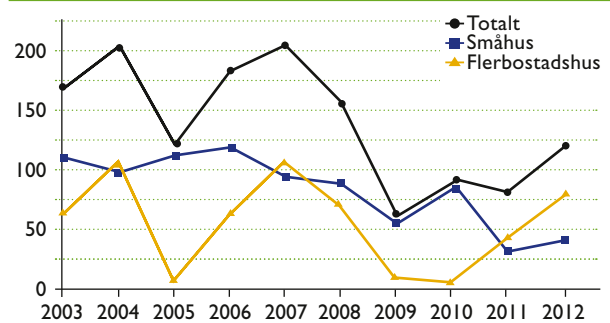
Åldersstruktur i procent, 2012

Kommunens invånare är välutbildade. 88 procent av befolkningen mellan 20 och 64 år har gymnasial utbildning. Mer än en tredjedel, 43 procent, av invånarna mellan 20 och 64 år har dessutom en eftergymnasial utbildning, medan rikssnittet ligger på 37 procent. Medborgarnas inkomster är också cirka 10 procent högre än genomsnittet för resten av landet och är högst i Västra Götalandsregionen.

Omvärldsanalys – tendenser

Härryda kommun är en attraktiv kommun och många barnfamiljer väljer att flytta till kommunen, vilket ställer stora krav på kommunal service och tillgänglighet. Detta innebär fortsatt stora investeringar för kommunen. En måttlig och jämn ökning av invånarantalet har bedömts som önskvärd både ur ett regionalt och ur ett kommunalt perspektiv.

Omvärldsanalysen är en del i kommunens långtidsplanering och utgör ett av underlagen till kommunfullmäktiges allmänpolitiska debatt. Förvaltningen ser nedanstående tendenser som mest tydliga för Härryda kommun under de kommande 5–7 åren.

Antalet färdigställda bostäder 2003–2012

Samhället utvecklas alltmer mot ett fokus på det individuella perspektivet när det gäller engagemang och debatt. Det sker på bekostnad av debatten kring det allmännas bästa. Debatten förs till stor del med hjälp av sociala medier och det bildas snabbt opinion till exempel genom Facebook. Det leder till snabba reaktioner som inte alltid är baserade på fakta och på en helhetssyn. Särintressen kan här få ett förhållandevis stort utrymme.

Sociala medier kommer att användas av både fler och yngre barn vilket gör dem duktiga och ger dem möjligheter till ökade sociala kontakter. Det finns dock risk för nätmobbning och ett exponerat privatliv. Samtidigt som föräldrarna önskar mer kontroll av vad deras barn gör är det svårt att kontrollera vad de egentligen gör på nätet. Teknik och media får allt större betydelse bland alla befolkningsgrupper, inte minst de äldre.

I förhållandet mellan medborgare och kommun finns tendenser att invånare i allt större utsträckning ser sig som kunder och genom informationssökning aktivt letar efter det bästa sättet att få sina behov och önskemål tillgodosedda.

Teknikutvecklingen gör samhället mer öppet. Många funktionsnedsättningar kan överbryggas med teknikens hjälp. I takt med att tillgängligheten ökar förändras synen i samhället på personer med funktionsnedsättning till att bli mer inkluderande.

De sociala skillnaderna tenderar att öka inom samhället. Skillnaderna mellan de som har ett arbete och de som inte har ett ökar. De sociala skillnaderna i folkhälsa är fortfarande tydliga och hälsan har inte förbättrats i utsatta grupper så som för befolkningen i sin helhet. Det är troligt att Härryda kommun och dess invånare får en bättre ekonomisk utveckling än resten av landet. Även om det inte uppstår spänningar mellan invånare inom kommunen riskerar de ökade skillnaderna mellan grupper och regioner i riket att påverka samhällsutvecklingen i Härryda kommun.

Målstyrning

Målstyrning är ett av flera sätt som kommunfullmäktige använder sig av för att styra den kommunala verksamheten. Modellen är anpassad till lagstiftningen om god ekonomisk hushållning.

Det sker dels genom att följa kommunallagens krav om att anta mål för god ekonomisk hushållning och dels genom en modell för politisk målstyrning som fastställts för Härryda kommun. Styrsystemet bygger på kedjan politiska inriktningsmål – politiska verksamhetsmål – indikatorer.

Politiska inriktningsmål fastställs av kommunfullmäktige. Dessa mål är av övergripande karaktär och anger ett önskvärt framtida tillstånd. Kommunstyrelsen upprättar politiska verksamhetsmål utifrån de antagna politiska inriktningsmålen. Till varje verksamhetsmål finns ett antal indikatorer. De ska visa om verksamheterna är på rätt väg för att uppnå målen och visa hur långt de kommit. Indikatorerna ger dock inte alltid en heltäck-

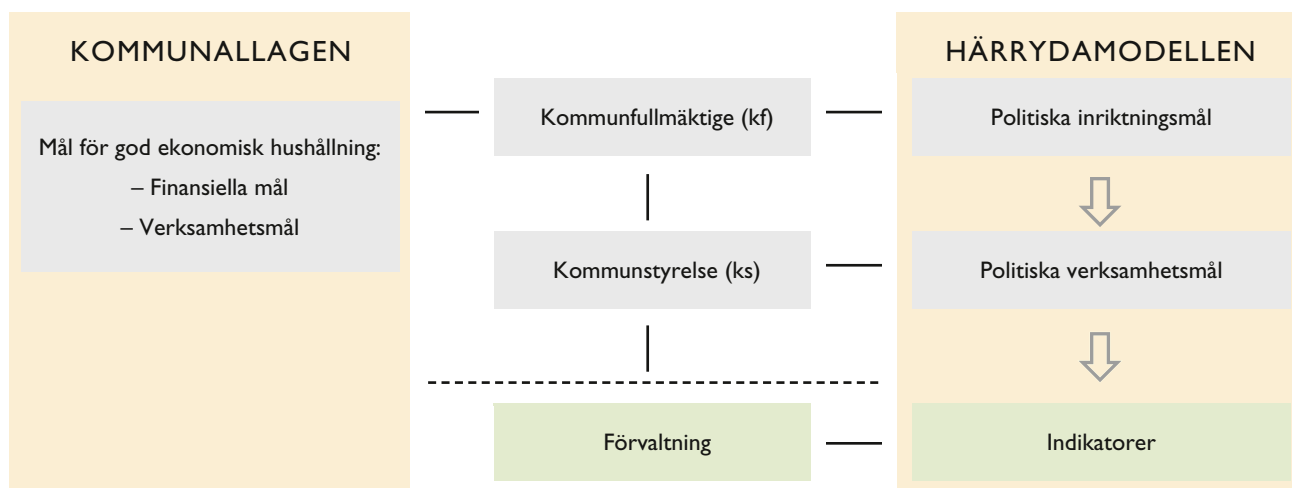
ande bild av målluppfyllelsen, utan kompletteras därför med andra beskrivningar av resultat och i analyser. Fastställd budget är överordnad målen. Målen följs upp tre gånger per år.

Mål för god ekonomisk hushållning

Målen för god ekonomisk hushållning i Härryda kommun ska medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämna miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

I kommunallagen anges att det för verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har fastställt tre finansiella mål och fyra verksamhetsmål. Samtliga finansiella mål uppnås. Av fyra verksamhetsmål uppnås tre helt och ett delvis.

Målstyrning i Härryda kommun

● Uppfyllt ▲ Delvis uppfyllt ■ Ej uppfyllt

Finansiella mål. Måluppfyllelsen mäts och analyseras årligen i rullande fyraårsperioder

Det egna kapitalet värdesäkras enligt omsorgsprisindex (OPI). ●

Sedan år 2009 har OPI ökat med 10,3 procent medan kommunens egna kapital ökat med 55 procent.

Soliditetsnivån är lägst på den nivå som gällde vid periodens början. ●

Soliditetsnivån har under perioden ökat från 13 procent till 17 procent.

För att säkerställa de finansiella målen är det redovisade resultatet minst 1,5 procent av verksamhetens nettokostnader. ●

Det genomsnittliga resultatet under fyraårsperioden är cirka 33 mkr per år vilket är något mer än 1,5 procent av nettoomsättningen.

Ovanstående analys grundar sig på utfall inklusive jämförelsestörande poster:

Indikatorer för mätning av måluppfyllelse	Bokslut 2012	Budget 2012	Avvikelse 2012	Bokslut 2011	Bokslut 2010	Bokslut 2009	Bokslut 2008
Eget kapital inkl pensionsskuld intjänad före 1998, mkr	321	302	19	285	301	206	184
Soliditet inkl. pensionsskuld intjänad före 1998, %	17	16	1	16	18	13	13
Nettokostnader i förhållande till skatteintäkter, utjämnings mm, %	98	98	0	101	94	98	99
Resultat inklusive pensionskostnader, mkr	36,1	17,0	19,1	-16,2	94,8	21,9	20,0

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Bostadsbyggandet utformas så att en befolkningsökning på cirka 1,5 % kan mötas med bostäder i alla ägande- och upplåtelseformer. ●

Befolkningstillväxten har i snitt under de senaste fem åren varit cirka 1,3 procent, med en tillväxt på 1,1 till 1,9 procent per år. I budget 2012 prognostiserades en befolkningstillväxt på 1,9 procent och utfallet för året var 1,1 procent. Differensen i förhållande till bokslutet beror på att lägenheter i kvarteret fem, Hönekulla by och Luwasa i Mölnlycke har blivit försenade. Antalet födselar 2012 ligger på normalnivå medan antalet avlidna är förhållandevis högt.

Avvikelsen i antalet påbörjade lägenheter 2012 i förhållande till bostadsförsörjningsprogrammet beror bland annat på försenade byggstarter med anledning av överklagade detaljplaner och längre projekteringstider än förväntat, till exempel lägenheter i Norra Önneröd, Luwasa och på Råda torg samt småhus på Grönsångarvägen och Stenhuggeriet.

Målet när det gäller upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar har uppnåtts, bland annat har bostadsrätter byggts i Landvetter och Mölnlycke centrum, hyresrätter i Mölnlycke centrum och äganderätt i Norra Önneröd.

Full behovstäckning inom förskoleverksamheten och föräldrar kan välja verksamhetsform. ●

Kommunen klarar full behovstäckning och andelen föräldrar som får förstahandsvalet är högt. Målet bedöms uppfyllt under år 2012.

forts. >

Alla elever har efter slutförd grundskola eller gymnasieutbildning tillräcklig kompetens för arbete eller fortsatta studier. Grundskolan och gymnasiet ses som en sammanhållen enhet.

Slutbetyg från gymnasiet är en avgörande faktor för eleverna och innebär tillträde till arbetsmarknaden och till fortsatta studier. Andelen elever som får slutbetyg på Hulebäcksgymnasiet är högre än för elever som är folkbokförda i Härryda kommun som studerar på en gymnasieskola utanför kommunen. Kommunen har ett informationsansvar för de elever som avslutar gymnasiet utan slutbetyg eller avbryter sina gymnasiestudier till och med att de är 20 år. Härryda kommun arbetar aktivt tillsammans med Arbetsförmedlingen för att finna individuella lösningar så att dessa ungdomar får möjlighet att praktisera och komma in på arbetsmarknaden.

Grunden för att lyckas med sina studier läggs tidigt i elevernas utbildning såväl inom förskola som grundskola. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan efter genomgången grundskola har minskat med en procent men ligger på en fortsatt hög nivå i relation till riket. Nedgången kan delvis förklaras med nya behörighetsregler för att läsa på nationella program. Tidigare räckte det att ha godkänt i tre ämnen; engelska, matematik och svenska för att komma in på alla nationella program. I den nya gymnasieskolan krävs godkända betyg i åtta till tolv ämnen beroende på vilket program eleven väljer att söka. Kunskapskraven i de nya kursplanerna har ökat vilket innebär en större arbetsinsats och nya arbetsformer för elever och pedagoger för att nå högre måluppfyllelse. Grundskolan har förberett sig för införandet av betyg i årskurs 6.

I jämförelse med riket ligger kommunens resultat för behörighet till gymnasiet betydligt över riksnittet. Så länge andelen elever med slutbetyg inte når 100 procent eller så länge de ungdomar som avbryter sina gymnasiestudier inte har tillräcklig kompetens för fortsatta studier eller inte får tillträde till arbetsmarknaden bedöms målet endast delvis uppfyllt.

Det finns bostäder av god kvalitet och god tillgänglighet för äldres och funktionsnedsattas bedömda behov.

Under 2012 har alla personer med beslut om särskilt boende för äldre erbjudits en lägenhet inom tre månader. Alla har dock inte valt att utnyttja erbjudandet. För framtida behov upprättas årligen planer för utbyggnad som baseras på befolkningsprognos. Behovet av särskilda boenden påverkas även av tillgången på BGT (Bostäder med God Tillgänglighet).

Behovet av bostad med särskild service i form av gruppboende har minskat under 2012 vilket lett till att en gruppboende har avvecklats. Beslut om serviceboende har inte kunnat verkställas inom tre månader men verksamheten arbetar hela tiden med att finna alternativa lösningar till dess att beslut kan verkställas. För barn/ungdomar med särskilda behov som inte kan tillgodoses i kommunens egna boenden köps plats hos andra vårdgivare. Det behovet har ökat under 2012. Sammantaget bedöms målet uppfyllt.

Måluppfyllelse för kärnverksamheten

I samband med årsbokslutet bedömer samtliga sektorer måluppfyllelse för kommunstyrelsens verksamhetsmål. Härryda kommun publicerar verksamhetsberättelser för samtliga fem sektorer samt en kommunövergripande. Den sammanlagda måluppfyllelsen är god då 90 procent av kommunstyrelsens 144 verksamhetsmål bedöms vara uppfyllda eller delvis uppfyllda. Av verksamhetsmålen är 99 av verksamhetsmålen uppfyllda, 31 är delvis uppfyllda och 14 av målen är ej uppfyllda eller har inte kunnat bedömas.

Till höger redovisas en sammanställning för kärnverksamheternas måluppfyllelse. Av de följande 92 sammanställda mål har 80 procent uppfyllts, 16 procent delvis uppfyllts och 4 procent har ej uppfyllts eller ej kunnat bedömas. *I avsnittet verksamhetsredovisning på sidorna 30–45 kommenteras måluppfyllelsen övergripande.*

Måluppfyllelse per sektor

UTBILDNING OCH KULTUR

Förskola	Verksamheten utvecklar formerna för samverkan och stöd för vårdnadshavarna.	●
	Förskolan och den pedagogiska omsorgens utformning och innehåll anpassas efter varje barns förutsättningar och behov.	●
	I alla åtgärdsplaner för barns utveckling och lärande är barn och föräldrar delaktiga.	●
	Modersmålsstödet i förskolan utformas efter varje barns specifika behov.	●
Grundskola	Eleven är delaktig i och har inflytande över alla processer som berör den.	▲
	Dokumentation utvecklas för att bättre synliggöra elevens lärande och utveckling.	●
	Undervisningens utformning och innehåll anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov.	▲
	I alla åtgärdsprogram för elevens utveckling och lärande är elev och föräldrar delaktiga.	●
	Samverkan mellan grundsärskolan och grundskolan utvecklas med betoning på lärande.	●
	Tillgången till IKT (information och kommunikationsteknik) som pedagogiskt verktyg ökar.	●
	Antal skolor som ingår i någon form av certifiering för Hållbar utveckling ökar.	●
	Skolan arbetar för att motverka stereotypa könsroller och könsmonster. Verksamheten ger aktivt och medvetet utrymme för eleven att pröva och utveckla förmåga och intresse oberoende av könstillhörighet.	▲
Gymnasium	Elevernas höga nöjdhet på Hulebäcksgymnasiet bibehålls.	●
	Antalet elever som lämnar Hulebäcksgymnasiet utan fullständiga betyg minimeras.	●
	Den goda kvalitet som leder till att Hulebäcksgymnasiet fortsätter att vara ett gymnasium med högt antal sökande från kommunen och regionen bibehålls.	●
	Pedagogiskt utvecklingsarbete stimuleras.	●
	Elevens inflytande både övergripande och direkt i utbildningen genomsyrar verksamheten.	▲
	En god fysisk och psykosocial arbetsmiljö finns för eleverna på Hulebäcksgymnasiet.	●
	Undervisningens utformning och innehåll på Hulebäcksgymnasiet anpassas efter varje elevs förutsättningar och behov.	▲
	Tillgången till IT ökar på Hulebäcksgymnasiet.	●
Vuxenutbildning	Metoder för att utvärdera skolgången för kommunens elever både på Hulebäcksgymnasiet och i andra gymnasieskolor tas fram och utvecklas.	▲
	Vuxenutbildningen ska erbjuda utbildning till kommuninvånarna och övriga behöriga sökande inom skilda utbildningsområden och utbildningsnivåer.	●
	Vuxenutbildningen öppnar nya vägar till arbetsmarknaden och fortsatta studier för individen.	●
	Genom samverkan inom Göteborgsregionen får kommuninvånarna tillgång till ett vidgat utbildningsutbud framför allt inom yrkesutbildningar.	●
	Undervisningsformer och tider ska möjliggöra det livslånga lärandet genom anpassning till de studerandes behov och möjligheter.	▲
	Vuxenutbildningen ansöker om och genomför Yrkeshögskoleutbildningar.	●
Vuxenutbildning erbjuds löpande under hela året.	■	
Kultur	Kulturverksamheten erbjuder kulturprogram, utställningar och aktiviteter.	●
	Kulturverksamheten prioriterar barn och unga t o m 20 år.	●
	Kulturhuset och biblioteken är attraktiva genom god tillgänglighet.	●
	Ny teknik används för att tillgängliggöra kulturarvet.	●
	Kön till kulturskolan ska minska.	●
	Kulturskolan arbetar aktivt genom projekt, korta kurser och lovaktiviteter för att nå nya grupper i hela kommunen.	▲

forts. >

Fritid	Ungdomar har tillgång till trygga, drogfria mötesplatser.	●
	Fritid samverkar med föreningslivet så att alla ungdomsföreningar har en policy avseende hälsa och livsstil.	■
	Tidfördelningen inom föreningslivet i lokaler och anläggningar ska vara jämställd mellan könen.	■
	Ungdomar 12–16 prioriteras på s.k. attraktiva tider, dvs. i huvudsak mellan 18–20 vardagskvällar.	●
	Breddidrott/vardagsverksamhet prioriteras vid tidfördelning i lokaler och anläggningar.	●
	Hänsyn tas till elitverksamhetens behov och förutsättningar.	●
	Ungdomar ges möjligheter att genomföra sina idéer med stöd av Fritids personal.	●
	Kommunens omklädningsrum ska ha en godtagbar standard avseende tillgänglighet, städning och finish.	●
	Kommunens lokaler och anläggningar för idrott ska tillsammans med föreningslivet svara mot önskemål och behov från idrotten.	▲

SOCIALTJÄNST

Ledning	LSS-handläggningens utformning och innehåll ska försäkra medborgare med funktionsnedsättning goda levnadsvillkor.	●
	Målgruppen ska vara informerad om de tjänster och det utbud som finns inom Vård och omsorg.	▲
Vård och omsorg	All verksamhet har en helhetssyn som utgår från brukaren, som har rätt att vara delaktig i genomförandeprocessen.	●
	Vård- och omsorgsarbetet inriktas på att skapa trygghet i livet, god service och omsorg.	●
	Stödja anhöriga.	●
	Utveckla metoder som förebygger personskador hos brukaren.	●
Individ- och familjeomsorg	Att ge barn och unga som Individ- och familjeomsorgen har kontakt med tillgång till vuxna som de kan förlita sig på.	●
	Stöd i boende för personer med missbruk och psykisk ohälsa för att klara sin vardag och öka möjligheten att ingå i en social gemenskap.	●
	Samverkansavtal upprättas med den psykiatriska slutenvården och öppenvården som garanterar den enskilde ett samlat stöd för behandling och socialt stöd.	●
	Med förebyggande insatser undviks att den enskilde hamnar i ekonomisk utsatthet och en skuldsatt situation.	●
	Färre ungdomar och vuxna blir långtidsberoende av försörjningsstöd.	▲
	Personer med behov av försörjningsstöd och en komplex problematik ges möjlighet till samordnade insatser för en återgång till egen försörjning.	▲
	Det totala antalet bidragsmånader/hushåll ska inte överstiga 6 månader.	▲
	Via avtal med arbetsförmedlingen används olika former av skyddade anställningar/arbetsträning för att öka den enskildes möjlighet till arbete.	●
	Verksamheterna beskriver och utvärderar varje år de samverkansformer som används.	●
	10 grupper genomförs för barn och unga i utsatta hemmiljöer.	●
	Metoder för tidig upptäckt av normbrytande beteende enligt Pinociomodellen används i kommunens samtliga förskolor.	●
	Gemensamma seminarier med UTK i modellen.	●
	Föräldrautbildning och föräldrastöd erbjuds utsatta barn och ungas föräldrar via socialtjänstens Individ- och familjeomsorg.	●
	Personal inom skola och socialtjänst genomför gemensamma utbildningsinsatser i evidensbaserade metoder minst en gång per år.	●
Funktionshinder	Stöd ges i boendet för personer med missbruk och psykisk ohälsa för att klara sin vardag och öka möjlighet att ingå i en social gemenskap.	●
	Samverkansavtal upprättas med den psykiatriska slutenvården och öppenvården som garanterar den enskilde ett samlat stöd för behandling och socialt stöd.	●
	Verksamheten ska verkställa biståndsbeslut på sådant sätt att brukarna upplever att de fått sina behov tillgodosedda.	●
	Målet är att den enskilde får möjligheter att leva som andra.	●
	Att daglig verksamhet utformas på sådant sätt att den tillgodoser behovet av daglig sysselsättning och stimulans för personer med funktionshinder inom kommunen. Verksamhetens inriktning ska syfta till att förbereda för förvärvsarbete.	●
	Inom ram för budgeterade medel ska verksamhetens utformning och innehåll tillförsäkra medborgarna med funktionshinder goda levnadsvillkor.	●
Verksamheten ska eftersträva att beviljat LSS-beslut verkställs inom kommunen.	●	

SAMHÄLLSBYGGNAD

Miljösam- ordning	Hur medborgarna ser på tillgången till parker, grönområden och natur enligt SCB:s medborgarundersökning ska vara högre än medelvärdet bland deltagande kommuner i SCB:s medborgarundersökning.	●
Näringsliv	Härryda kommun ska vara bland de 25 bästa i landets kommuner i mätningar av lokalt företagsklimat.	●
	Ingå i alla lokala företagsnät.	●
Mark och bostad	I större utbyggnadsområden erbjuds olika upplåtelseformer.	●
	I nya bostadsområden erbjuds bostäder för olika åldersgrupper och hushållssammansättningar till rimliga kostnader.	●
	Byggandet av bostäder anpassas till en befolkningsökning på cirka 1.5 % per år.	●
	Arkitekturen i bostadsområden har hög kvalitet, är estetiskt tilltalande och har en god utformning. Nya bostadsområden anpassas till platsens förutsättning och ges en egen identitet.	●
Plan och bygglov	Verksamheten ska ha en snabb och korrekt handläggning.	●
	Verksamheten ska ha god beredskap för att ta fram erforderliga planer.	■
Gator och park	Cykeltrafiken ska öka.	●
	Inga lägenheter ska utsättas för buller från kommunala vägar som överstiger Naturvårdsverkets riktlinjer för trafikbuller.	▲
	Medborgare ska känna att kommunen arbetar aktivt för trygga och säkra trafik- och parkmiljöer som ska upplevas tillgängliga, inbjudande och välsköta.	●
	95 % av alla lägenheter eller arbetsplatser ska ha en "huvudgata" inom 300 m.	●
Kollektivtrafik	80 % av nyproducerade lägenheter ska ha tillgång till ett befintligt eller blivande kollektivtrafikstråk med fler än 40 avgångar per vardagsmedeldygn inom 600 meter fågelvägen.	●
	År 2025 ska 90 % av kollektivtrafikresenärerna ha tillgång till en på- eller avstigningshållplats som är anpassad för personer med funktionsnedsättningar.	●
	Antalet pendelparkeringar för motorfordon och cyklar i anslutning till kollektivtrafikhållplatser ska öka.	●
	Enligt lag om färdtjänst har kommunen ansvar för att anordna färdtjänst med god kvalitet.	●
Avfallshantering	Vad medborgarna tror eller tycker om tillgängligheten till återvinningscentralerna i kommunen ska nå minst medelvärde för samtliga deltagande kommuner i SCB:s medborgarundersökning.	●
	Hushållsavfallsmängden per person som uppstår i regionen ska år 2020 vara lägre än 2008. 2008 var avfallsmängden 199 kg/per.	●
	Andelen material som samlas in för materialåtervinning ska öka och resultera i en materialkvalitet som kan ersätta jungfruliga material.	●
Vattenverk- samhet	Vad medborgarna tror eller tycker om dricksvattnet i kommunen ska vara högre än medelvärdet för deltagande kommuner i SCB:s medborgarundersökning.	●
	Att minska läckaget och spolvatten från ledningsnätet.	●
	Mängden ovidkommande vatten till spillvattenledningarna ska minska.	▲

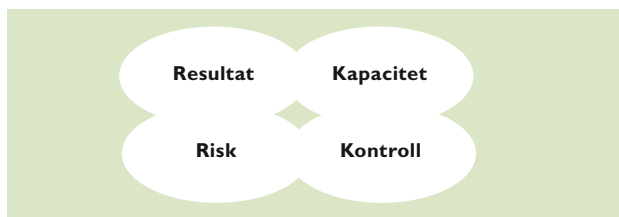
Finansiell analys, kommunen

Syftet med den finansiella analysen är att visa om kommunen upprätthåller en god ekonomisk hushållning enligt kommunallagen genom att redovisa kommunens finansiella utveckling och ställning över tiden.

Modell för finansiell analys

Den finansiella analysen grundar sig på den så kallade RK-modellen. Den utgår ifrån fyra finansiella aspekter; det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden och kontroll över den finansiella utvecklingen. Syftet med tillämpningen av modellen är att klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har för ändamålet antagit ett antal finansiella mål och verksamhetsmål för kommunen. *Läs på sidan 9–10.* Dessa ska spegla kommunfullmäktiges definition av en god ekonomisk hushållning. De ska också medverka till att varje generation tar ansvar för sin konsumtion av kommunal verksamhet och efterlämnar miljömässiga, sociala och ekonomiska förutsättningar som är minst lika goda som vid övertagandet.

RK-modellen: Fyra finansiella aspekter

● Resultat

Resultatperspektivet visar vilken balans som finns mellan löpande intäkter och kostnader under året och över tiden. Här analyseras och förklaras bland annat årets resultat samt investeringsutvecklingen.

● Kapacitet

Kommunens finansiella situation i ett längre perspektiv analyseras, exempelvis soliditetsutvecklingen och kommunens skuldsättning.

● Risk

Redovisning och analys av vilka risker som kommunen kan utsättas för och som kan påverka kommunens resultat och kapacitet på kort och lång sikt. Här analyseras bland annat kassalikviditet, borgensåtagande samt pensionsskulden.

● Kontroll

Det sista perspektivet åskådliggör vilken kontroll kommunen har över den finansiella utvecklingen samt finansiella målsättningar och planer, såsom exempelvis budgetföljsamhet.

Resultat och kapacitet

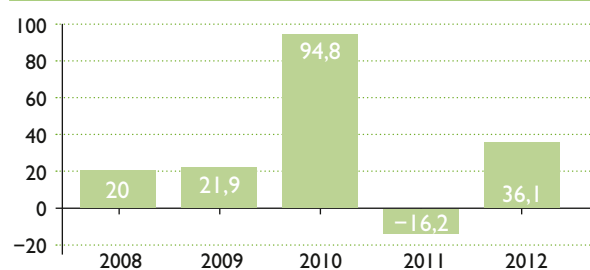
Positivt resultat, 36,1 mkr

Härryda kommun redovisade ett positivt resultat på 36,1 mkr, vilket är 19,1 mkr bättre än budgeterat. Resultatet motsvarar 1,7 procent av kommunens omsättning, som är cirka 2,1 miljarder kronor.

Obudgeterad återbetalning från AFA Försäkring redovisar 30,2 mkr på grund av att man beslutat att sänka och återbetala premier för åren 2007 och 2008. Återbetalningen är klassificerad som en jämförelsestörande post. *Ytterligare budgetavvikelser finns att läsa om på sidan 22.*

Resultat för 2012 är 52,3 mkr bättre än föregående år. Orsaken till det negativa resultatet 2011 på 16,2 mkr är främst ökade pensionskostnader till följd av effekten av sänkt diskonteringsränta, 55 mkr.

Resultatutveckling 2008–2012, mkr

Årets resultat efter justering av balanskrav +38,2 mkr

Enligt kommunallagen har kommunerna ett balanskrav, det vill säga att intäkterna ska täcka kostnaderna. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet återställas under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska vid sådana lägen anta en åtgärdsplan för hur återställandet ska ske om inte synnerliga skäl finns. Vid avstämning av balanskravet för Härryda kommun ska det redovisade resultatet justeras med två poster: realisationsvinster och kostnader som avser avsättningar för pensionsförpliktelser som är intjänade före 1998. Pensionerna hanteras enligt fullfonderingsmodellen vilket innebär att resultatet förbättras med 2,3 mkr som avser kostnader förorsakade av pensionsförpliktelser före 1998. Därtill avräknas 0,2 mkr för realisationsvinster. Justeras kommunens resultat enligt blandmodellen och realisationsvinster så skulle resultatet uppgå till 38,2 mkr för 2012. Kommunen klarar därmed lagens minimikrav på god ekonomisk hushållning. Resultatskillnaden mellan 2012 och 2011 är med ojusterat resultat 52,3 mkr och efter justerat resultat 5 mkr.

Avstämning av balanskrav, mkr

	2012	2011	2010
Redovisat resultat	36,1	-16,2	94,8
Realisationsvinster	-0,2	-2,2	-0,5
Resultat efter realisationsvinster	35,9	-18,4	94,3
Pensionsförpliktelser före 1998	2,3	61,6	-24,4
Resultat enligt balanskrav	38,2	43,2	69,9

Resultat efter justering med jämförelsestörande post +5,9 mkr

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Återbetalda premier på 30,2 mkr från AFA Försäkring är klassificerad som en jämförelsestörande post. Premierna avser avtalsgruppförsäkring samt avgiftsbefrielseförsäkring för åren 2007 och 2008. Intäkten härrör inte från 2012 och kan inte betraktas som regelbundet återkommande.

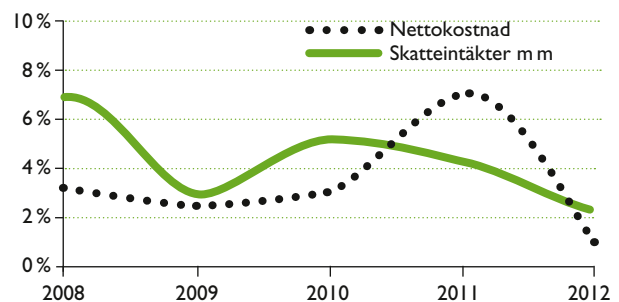
Efter justering uppgår resultatet till plus 5,9 mkr. Med detta resultat uppnås för 2012 inte det tredje finansiella

målet för god ekonomisk hushållning, målet om att resultatet ska uppgå till minst 1,5 procent av verksamhetens nettokostnader.

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 1,6 miljarder

Verksamhetens nettokostnader bör vara lägre än kommunens skatteintäkter samt utjämningsbidrag. Ett mått på detta är nettokostnadernas andel av skatteintäkter och utjämningsbidrag, som visar hur stor del av skatteintäkterna som går till den löpande verksamheten. Verksamhetens nettokostnader uppgick till 1 555,3 mkr och skatteintäkter och utjämningsbidrag uppgick till 1 640 mkr.

Förändring av nettokostnader och skatteintäkter 2008–2012

Enligt de finansiella målen ska intäkterna överstiga kostnaderna med ett belopp som motsvarar minst 1,5 procent av nettokostnaderna, då en stor del av investeringarna ska finansieras med skatteintäkter. År 2012 översteg intäkten kostnaden med knappt två procent, vilket är en förbättring med tre procentenheter jämfört med år 2011. För 2012 har nettokostnaden ökat med 1,1 procentenheter och skatteintäkter och utjämningsbidrag med 2,2 procentenheter. Förändringen bör ses över längre tid och i genomsnitt har kommunen under den senaste fyraårsperioden en marginell skillnad i ökningstakt mellan nettokostnad respektive skatteintäkter och utjämningsbidrag. Nettokostnaderna har i genomsnitt stigit med 3,3 procentenheter och skatteintäkter och utjämningsbidrag har stigit med 3,7 procentenheter under perioden.

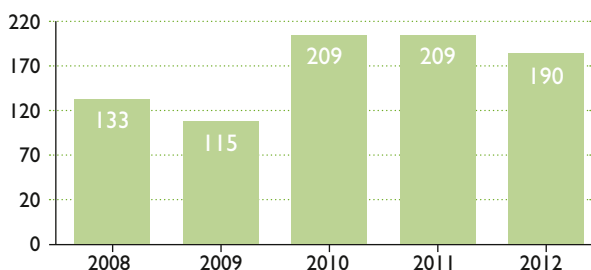
Investeringar på 190 mkr och en självfinansieringsgrad på 65 procent

Kommunens investeringsverksamhet bör präglas av en god planering och framförhållning och hålla en jämn

nivå över tiden. Årets investeringar uppgår till 190 mkr och årets investeringsbudget är 271 mkr varav 39 mkr avser ombudgetering från bokslut 2011. Investeringsnivån är 81 mkr lägre än vad som är budgeterat och innebär en avvikelse på 30 procent. Orsaken är främst försenade bygg- och projektstarter. Investeringar har i huvudsak gjorts i skolor och förskolor, äldreboenden, gator samt vattenledningar. *Läs vidare på sidorna 56–57.*

Av årets nettoinvesteringar kunde 65 procent finansieras via årets resultat och avskrivningar, vilket är en förbättring med 34 procentenheter jämfört med föregående år. Nettoinvesteringarna är 11 procent av skatteintäkter och utjämningsbidrag, vilket är i nivå med 2011. Kommunen hade under perioden 2009–2011 en total investeringsvolym som var högre jämfört med kommunerna i Västra Götaland och riket. Investeringsnivån kommer att ligga kvar på en fortsatt hög nivå framöver.

Nettoinvesteringar 2008–2012, mkr

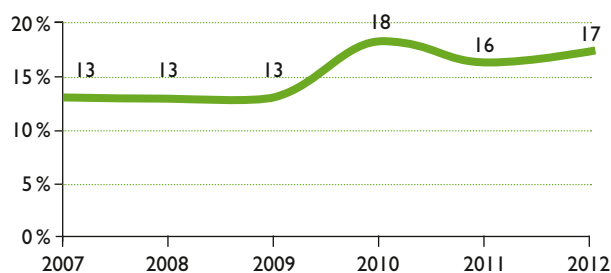

Soliditet på 17 % en ökning med en procentenhet

Soliditeten är ett mått för att beskriva kommunens ekonomiska styrka på lång sikt och visar hur stor del av kommunens tillgångar som kommunen själv finansierar, det vill säga kommunens eget kapital i förhållande till det bokförda värdet på tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångarna och skuldernas förändring. När det görs en bedömning av den ekonomiska situationen är det soliditetens utveckling snarare än den absoluta nivån som är mest intressant.

För 2012 uppgår soliditeten till 17 procent, vilket är en förbättring med en procentenhet jämfört med föregående år. Förbättringen beror framförallt på ett positivt resultat.

Soliditetsutveckling 2007–2012

För att klara en oförändrad låneskuld, en viss förbättring av soliditeten och ett reall oförändrat eget kapital bör resultatet ligga runt 40–80 mkr för en investeringsnivå runt 300 mkr, vilket var den budgeterade investeringsnivån för 2012.

Anläggningstillgångarna uppgår till 1 685 mkr

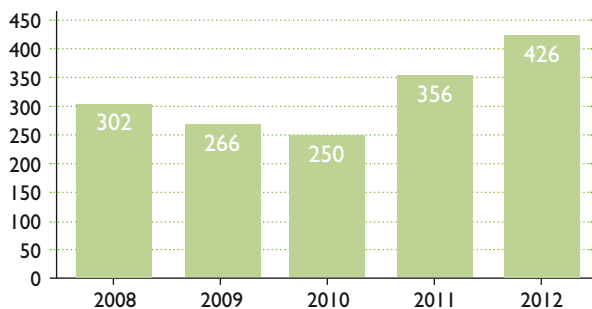
De totala tillgångarna är 1 913 mkr, vilket är en ökning med 164 mkr jämfört med 2011. Av anläggningstillgångarna som uppgår till 1 685 mkr avser 1 574 mkr kommunens inventarier, anläggningar och byggnader och resterande finansiella anläggningstillgångar. 35 mkr utgör förskottering av Bårhultsmotet till Trafikverket. Av kommunens använda lokalyta på 196 352 m² äger kommunen 87 procent.

Långfristiga skulder uppgår till 426 mkr

Låneskulden vid årsskiftet var 426,5 mkr varav 365 mkr avser banklån och resterande, 61,5 mkr avser en bokförd skuld till Va-kollektivet för anläggningsavgifter för vatten och avlopp. Den långfristiga låneskulden är 71 mkr högre jämfört med 2011. Under året amorterades 40 mkr av banklån och 1,1 mkr av anslutningsavgifterna. Nya banklån har under året upptagits med 100 mkr. Den långfristiga skulden till Va-kollektivet ökade med 12,1 mkr. Kommunen har budgeterat med en långfristig upplåning på 550 mkr vilket är 185 mkr mer än vad som behövts användas exklusive anslutningsavgifter. Första förskottering av Bårhultsmotet gjordes i december med 36,6 mkr. Den sammanlagda projektkostnaden för motet beräknas uppgå till 170 mkr. Låneskulden per invånare 2012 var 12 108 kr och 2011 var den 10 202 kr, vilket motsvarar en ökning med 19 procent. Genomsnittet 2011 i riket

var högre, 15 261 kr per invånare. Den totala skuldsättningsgraden, som även omfattar avsättningar, är 83 procent och är en procentenhet lägre än 2011. För 2013 har Härryda kommun fattat beslut om att godkänna nyupplåning med ytterligare maximalt 355 mkr.

Långfristiga skulders utveckling 2008–2012, mkr

Kommunalskatt

Den totala kommunalskatten i Härryda kommun var under år 2012 i genomsnitt 31,67 kr per intjänad hundralapp för en person som inte var medlem i Svenska kyrkan, varav 20,62 kronor för kommunen. För 2012 är kommunalskatten sänkt med 43 öre till 20,62 kronor. Detta på grund av en skatteväxling med Västra Götalandsregionen avseende kollektivtrafiken som från och med 1 januari 2012 blir ensam ägare till Västtrafik och regional kollektivtrafikmyndighet.

Avseende den totala skattesatsen ligger kommunen något under riksgenomsnittet. Kommunen har haft en mer stabil skattesats än genomsnittet i riket.

Risk

Likviditet på 41 mkr

Den kortfristiga likviditeten, det vill säga kassalikviditeten, uppgick till 40,9 mkr vilket var en minskning med 46 procentenheter. Kassalikviditeten ((Likvida medel + kortfristiga fordringar)/kortfristiga skulder) uppgick till 50 procent vilket kan jämföras med 59 procent föregående år.

Vid ingången av 2012 var likviditeten 76,4 mkr. Kommunen har en likviditetsreserv i form av en kreditlimit på kommunens koncernkonto på 80 mkr. Av likvida medel har 50 mkr placerats i en kortfristig räntefond som direkt kan omsättas till likvida medel.

Pensionsskuld på 773 mkr

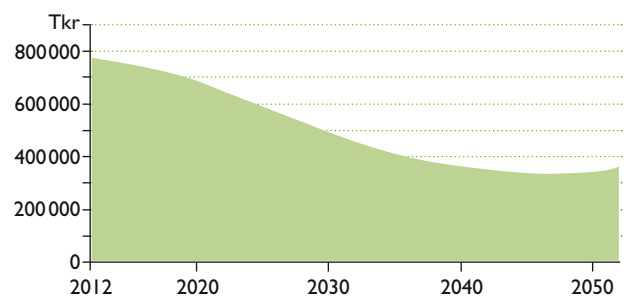
Från år 2006 redovisas kommunens pensionsförpliktelse enligt fullfundsmodellen. Härryda kommuns totala pensionsskuld redovisas som avsättning och uppgick till 773 mkr år 2012, varav 664 mkr eller 86 procent avser pensioner intjänade före 1998.

Pensionsförpliktelser, inkl särskild löneskatt, mkr

	2012	2011	2010
Avsättningar, pensionsförpliktelser före 1998	664,4	662	600,4
Avsättningar pensionsförpliktelser intjänade efter 1998	105,8	87,4	74
Särskild avtalspension	2,8	3,5	6,7
Finansiella placeringar pensionsutbetalningar	0,0	0,0	0,0
Summa återlånade medel	773,0	725,9	681,1

Årets negativa budgetavvikelse för pensionsskulden uppgick vid årsskiftet till 17,2 mkr, varav avvikelsen för den finansiella kostnaden är -10,2 mkr. Orsaken till avvikelsen beror främst på prisbasbeloppet och inkomstbasbeloppet som fastställdes under sommaren 2011 blev högre än KPA:s tidigare antaganden som låg till grund för den pensionsskultsberäkning kommunen har budgeterat för.

Pensionsskuldens utveckling 2012–2052

2012 års pensionsutbetalningar intjänade före 1998 uppgick till 28 mkr. Dessa utbetalningar beräknas inom kommande år öka rejält i samband med att pensionsavgångarna ökar. Långtidsprognosen visar att utbetalningarna under dessa 40 år kommer att bli cirka 400 mkr högre än kostnaden enligt fullfunderingsmodellen. Det här leder till att nettoförändringen av skulden och kostnaden för den successivt kommer att bli negativ eftersom pensionsutbetalningarna överstiger nivån för ränta och basbeloppssuppräkning.

Under den period då pensionsskulden sjunker kommer ett finansieringsbehov att uppstå som kräver en resul-

tatförbättring med samma belopp som skulden sjunker. Annars riskerar den långfristiga upplåningen att öka i samma takt som pensionsskulden minskar.

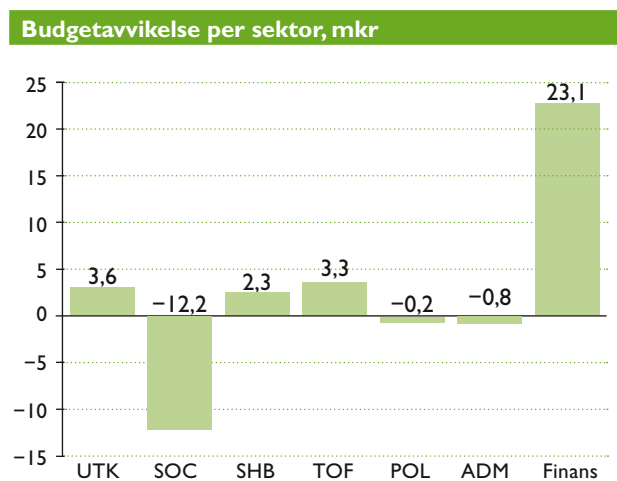
Borgensåtaganden

Kommunens borgensåtaganden för år 2012 uppgick vid årets slut till 74,5 mkr, vilket är 4,9 mkr lägre än föregående år. Minskningen avser Härryda Energi. Kommunens borgensåtagande består till 85 procent av förpliktelser mot egna eller delägda bolag. Åtaganden för föreningar som verkar inom kommunen är 13 procent. Resterande del är borgensåtaganden som avser uppförande av egna hem före år 1992, så kallade förvärvslån, som fortsatt att minska. För närvarande bedöms inte kommunens borgensåtagande utgöra någon väsentlig risk.

Kontroll

Resultat jämfört med budget

Uppföljning och analys av kommunens verksamheter är en förutsättning för att kunna dra slutsatser om resurserna utnyttjas på ett bra sätt. Det är också ett instrument för att utvärdera kvaliteten i verksamheten. Den ekonomiska uppföljningen ingår som en del i kommunens planerings- och styrsystem. Hur budget och utfall stämmer överens är ett mått på den kontroll som kommunens beslutsfattare har över den egna ekonomiska utvecklingen. Under året görs fem uppföljningar med prognoser inklusive delårsbokslut per den 31 augusti samt ett årsbokslut.

Kommunens totala budgetavvikelse är plus 19,1 mkr, vilket är en avvikelse på knappt en procent av kommunens omsättning.

Sektorernas sammanlagda budgetavvikelse netto visar en negativ avvikelse om 4 mkr och är 14 mkr lägre avvikelse jämfört med föregående års budgetavvikelse på minus 18 mkr. Positiva budgetavvikelser redovisas inom sektor för utbildning och kultur, 3,6 mkr, samhällsbyggnad, 2,3 mkr och teknik och försörjningsstöd, 3,3 mkr. Negativa budgetavvikelser redovisar sektor för socialtjänst med 12,2 mkr, sektor för administrativt stöd med 0,8 mkr samt politisk verksamhet med 0,2 mkr.

Inom sektor för socialtjänst redovisar hemtjänst ett underskott på sju mkr bland annat på grund av ökat behov och högre kostnader. En översyn av arbetssätt pågår.

Finansförvaltningen redovisar en positiv budgetavvikelse på 23,1 mkr, varav återbetalning av premier från AFA Försäkring är 30,2 mkr.

Budgetavvikelser finns sammanställt på sida 22 och kommenteras under respektive sektors redovisning.

Sammanfattande finansiell analys

Tabellen beskriver en sammanfattning av kommunens finansiella ställning utifrån de fyra tidigare nämnda aspekterna, resultat, kapacitet, risk och kontroll.

Resultat

Resultatet, 36,1 mkr, innehåller en jämförelsestörande post om 30,2 mkr avseende AFA Försäkring. Räknas den bort landar resultatet på plus 5,9 mkr. Genom justeringen uppnås inte ett av de finansiella målen för god ekonomisk hushållning, målet om att resultatet ska uppgå till minst 1,5 procent av verksamhetens nettokostnader. Resultatutvecklingen bör ses över en längre tid för att skapa ett långsiktigt synsätt. Det genomsnittliga resultatet under den senaste fyraårsperioden är cirka två procent, vilket kan jämföras med kommunens mål på 1,5 procent. Med tanke på kommande stora pensionsutbetalningar behövs ett högre resultatkrav.

Kapacitet

Soliditetsnivån har under året förbättrats med en procentenhet till 17 procent. Sett ur ett längre perspektiv har soliditeten stärkts från 13 procent 2008 till 17 procent 2012. För att möta den successivt minskande pensionsskulden bör soliditetsnivån om 40 år vara cirka 50 procent. Det ökade kapitalet finansieras genom stärkt resultat.

forts. Sammanfattande finansiell analys

Risk

Kassalikviditeten uppgick till 50 procent, vilket kan jämföras med 59 procent föregående år. Investeringsnivån är fortsatt hög och nyupplåningen under året uppgick till 60 mkr. Beslut om ytterligare nyupplåning finns med max 355 mkr. Förskottering till Trafikverket för Bårhultsmotet kommer att belasta kommunens likviditet de kommande åren. Kommunens borgensåtaganden för år 2012 var 79,4 mkr, vilket är 4,9 mkr lägre än föregående år. Borgensåtagande bedöms inte utgöra någon väsentlig risk. Pensionsskulden redovisas enligt fullfundsmodellen, innebär att alla pensionsförpliktelser ingår i balansräkningen. Följden av modellen har medfört ryckighet i resultatet mellan åren. Under kommande period då pensionsskulden sjunker kommer ett finansieringsbehov att uppstå som kräver en resultatförbättring med samma belopp som skulden sjunker. Annars riskerar den långfristiga upplåningen att öka i samma takt som pensionsskulden minskar. Den höga investeringsnivån kommer sig av att Härryda kommun fortfarande är en växande kommun, vilket i sin tur efterfrågar nyinvesteringar. Det är av betydelse att tillräckliga resultat budgeteras och redovisas för att inte försämra förutsättningarna för kommande generationer.

Kontroll

Bedömningen är att kommunen har väl fungerande planerings- och uppföljningssystem med tydlig målstruktur. Kontrollen över ekonomin är god. Budgetföljsamhet är enbart en del i kontrollen. De finansiella målen för god ekonomisk hushållning kommer framöver att ses över med syfte att höja resultatkravet.

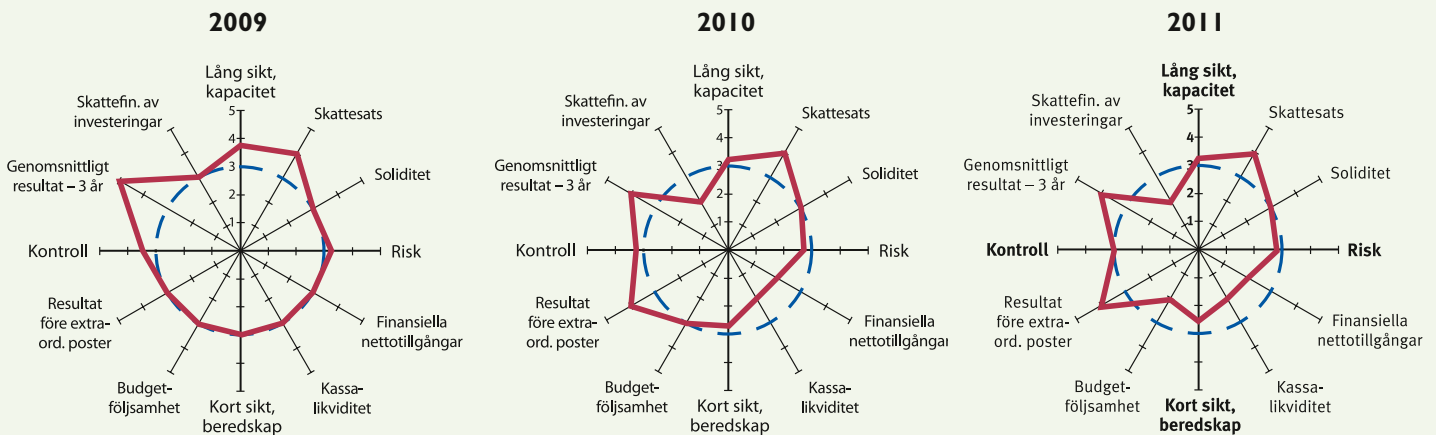
Jämförelse inom regionen

Kommunens finansiella profil

Kommunforskning i Västsverige tar sedan 1996 fram finansiella profiler på kommunerna i bland annat Västra Götalandsregionen. Dessa profiler visar hur kommunerna i regionen inbördes förhåller sig till varandra. Det är viktigt att notera att detta är relativa mått, vilket innebär att det bara visar hur de olika kommunerna ligger till i förhållande till varandra. Den senaste profilen avser år 2011. Profilen utgår ifrån fyra olika perspektiv; långsiktig handlingsberedskap, kortsiktig handlingsberedskap, finansiellt riskförhållande samt finansiell kontroll.

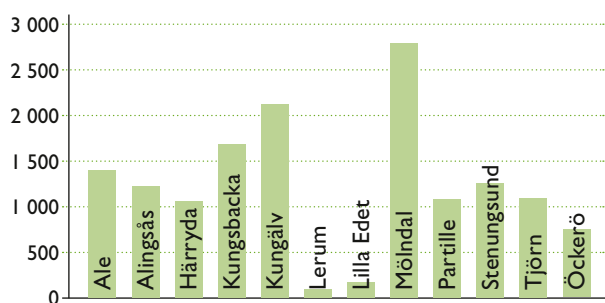
Kommunen redovisade ett förbättrat resultat mellan 2009 och 2011 med 0,2 procentenheter till 2,4 procent, vilket innebär en starkare resultatutveckling jämförelse med snittet i Västra Götalands och Hallands län. Under 2011 hade kommunen det 16:e starkaste resultatet i länet. Kommunens soliditet förbättrades under perioden samtidigt som kassalikviditeten försvagades.

Nettoinvesteringarna var högre i kommunen än snittet i länet och självfinansieringsgraden försvagades 2011. Härryda kommun hade en skattesats som var 70 öre lägre än genomsnittet i regionen och var den 10:e lägsta. Härryda kommun hade under 2011 borgensåtaganden som understeg snittet. Under perioden 2009–2011 försvagades Härryda kommuns finansiella profil sammantaget något. Det beror framför allt på höga investeringar och sjunkande finansiella tillgångar.

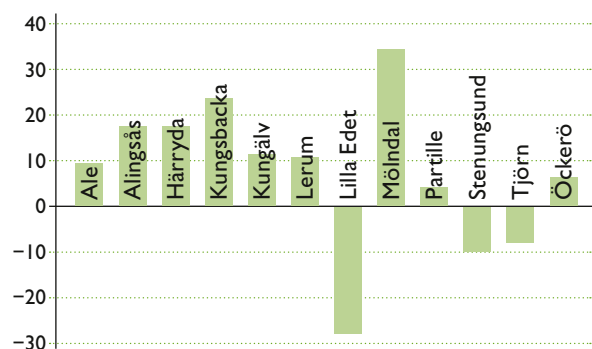

Härryda kommuns finansiella profil Den finansiella profilen utgår från fyra olika perspektiv och tas fram av kommunforskning i Västsverige, vilket gör det möjligt att jämföra med andra kommuner.

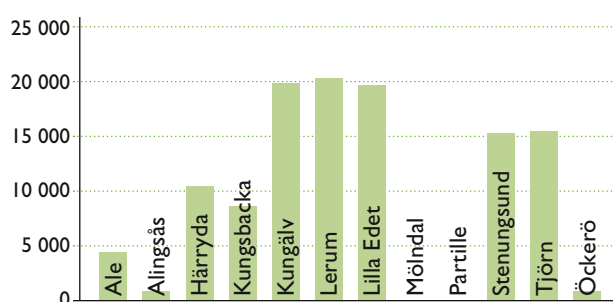
Verksamhetens resultat per invånare, kr

Soliditet fullfond, %

Låneskuld per invånare, kr

Sammanställning av GR-kommunernas bokslut 2012 exkl Göteborgs Stad

	Ale	Alingsås	Härryda	Kungs- backa	Kungälv	Lerum	Lilla Edet	Mölndal	Partille	Stenung- sund	Tjörn	Öckerö
Resultat, mkr	40,0	49,3	36,1	124,7	88,2	3,2	2,1	167,4	35,9	33,5	17,2	10,0
Soliditet fullfond	8,5%	17,0%	17,0%	23,2%	11,5%	11,1%	-26,8%	34,1%	4,0%	-10,0%	-7,7%	6,0%
Långfristiga skulder, mkr*	120,0	14,3	365,0	650,0	821,0	785,9	245,0	0,0	0,0	375,0	230,0	9,0
Skattesats 2012	21,87	21,36	20,62	21,33	21,44	21,08	22,37	20,26	19,96	21,64	21,21	20,76
Skattesats 2013	21,87	21,36	20,62	21,33	21,44	21,08	22,37	20,26	19,96	21,64	21,21	20,76
Antal invånare	27 842	38 355	35 223	76 786	41 753	39 070	12 580	61 659	35 837	24 868	14 974	12 539
Verksamhetens resultat per invånare i kr	1 437	1 285	1 025	1 624	2 112	82	167	2 715	1 002	1 347	1 149	798
Låneskuld per invånare i kr	4 310	373	10 363	8 465	19 663	20 115	19 475	0	0	15 080	15 360	718

* Externa lån

Sammanställningen grundar sig på preliminära bokslutssiffror från respektive kommun.

Jämförelse inom GR-kommuner 2012

Alla kommuner inom Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) redovisade positiva resultat för 2012. Härryda kommun redovisar 1 025 kr per invånare, vilket är något lägre än genomsnittet på 1 229 kr per invånare.

Verksamhetens nettokostnad för Härryda kommun uppgick till 44 156 kr per invånare vilket är lägre än genomsnittet på 44 882 kr per invånare. Verksamhetens nettokostnad spänner sig mellan 43 103 kr per invånare för Kungälv till 46 969 kr per invånare för Alingsås.

Den genomsnittliga soliditeten var 7 procent. Härryda hade en soliditet på 17 procent. Mölndals soliditet var högst, 34 procent. Tre kommuner hade negativ soliditet. Den genomsnittliga låneskulden per invånare var 9 493 kr, vilket är något lägre än Härryda kommuns låneskuld på 10 363 kr per invånare.

Kommunalskatten var i snitt 21,16 kr per intjänad hundralapp. Härryda kommun hade den tredje lägsta skattesatsen, 20,62 kr. Lägst hade Partille med 19,96 kr och Mölndal med 20,26 kr. Ingen kommun har beslutat om ändrad skattesats för 2013.

Framtiden

Känslighetsanalys

Hur kommunens ekonomi kommer att utvecklas i framtiden påverkas av ett antal faktorer. Vissa av dem kan kommunen påverka genom egna beslut, andra inte. Det kan exempelvis vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar. Kommunen har ett ansvar för att ha en finansiell beredskap att hantera förändringar, både externa oförutsedda händelser och förändringar i den egna kommunen.

Känslighetsanalys, årseffekt

Förändringar	Mkr
Lönekostnader inkl sociala avgifter, en procent	±11,5
Skatteunderlag, en procent	±14,7
Utdebitering 10 öre	±7,1
Ränta med en procent	±6,7
Inflation, en procent	±4,2

Spännande utmaningar

I och med årets resultat har de finansiella målen uppnåtts för perioden. Årets positiva resultat är dock rejält förstärkt med hjälp av den jämförelsestörande posten på 30 mkr.

Orosmolnen kring den finansiella utvecklingen i världen har lättat något under de senaste månaderna. Mycket tyder på att det åtminstone inte blir så mycket värre efter år 2013. Vill det sig illa är det dock risk för att lågkonjunkturen blir långdragen. De offentliga skulderna i framförallt Sydeuropa och är oroande även för Härryda kommuns del, då de kan komma att påverka konjunkturen negativt och därmed skatteintäkternas utveckling.

Kommunen fortsätter att investera kraftigt. Det är en konsekvens av höga ambitioner och en positiv befolkningsutveckling. Den höga investeringsnivån kombinerat med relativt måttliga resultat leder till ökad upplåning och därmed ökad sårbarhet. Med detta sagt måste man också värdera den positiva utvecklingen som befolkningsutvecklingen innebär och att alternativa sätt att finansiera investeringar ofta är en sämre lösning.

För den närmaste tiden har kommunen ett antal utmaningar att hantera. Många av dessa utmaningar är i grunden positiva och har sitt ursprung i kommunens läge och positiva utveckling. Ett exempel är planerna på att bygga

Möjligheten att genom höjda taxor och avgifter öka intäkterna är begränsade, eftersom maxtaxor finns inom såväl barn- som äldreomsorg. Den största finansiella påverkan har skatteunderlagsutvecklingen i riket. Tabellen nedan visar vilken effekt olika händelser har på Härryda kommuns ekonomi. Små förändringar innebär stora belopp, vilket visar hur viktigt det är med en marginal då budgeten fastställs.

Bedömning 2013

Lönekostnaderna förväntas öka med 2,9 procent, skatteunderlaget med 4,9 procent och utdebiteringen är oförändrad. Även räntenivån bedöms oförändrad. Beslut om nyupplåning uppgår till max 355 mkr. Fortsatt låg inflation.

ett helt nytt samhälle, ett stationssamhälle, i Landvetter vilket kommer att påverka kommunen på många olika sätt och ger möjligheter att kombinera ett bra boende med mycket goda och miljöriktiga kommunikationer. Utbildningen i Härryda kommun håller en hög kvalitet med relativt låga kostnader. Det är en utmaning att stärka och behålla de goda resultaten.

Utvecklingen inom informationsteknologin ställer nya och högre krav, både på bredbandsutbyggnad i hela kommunen och för utveckling inom den kommunala verksamheten. Informationsteknologin ger också helt nya möjligheter för att utveckla medborgarkontakter och Härryda har påbörjat arbetet med medborgarförslag, synpunktshantering och medborgardialog.

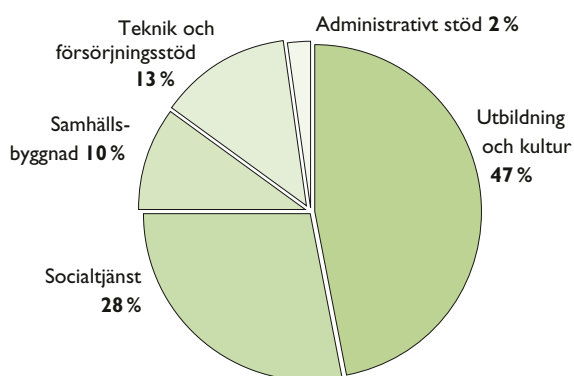
Under de kommande 40 åren kommer ett visst ekonomiskt utrymme att uppkomma på grund av kommunens sätt att redovisa pensionsskulden. Det är mycket viktigt att detta utrymme används för att förstärka resultatet. Annars kommer låneskulden att öka med i storleksordningen en halv miljard kronor under den aktuella perioden enbart på grund av detta.

Med anledning av den kommande utvecklingen kommer de finansiella målen att ses över i samband med budgetarbetet inför år 2014 och framåt.

Drift och investeringar

Härreda kommun redovisade ett positivt resultat på 36,1 mkr för år 2012, en positiv budgetavvikelse på 19,1 mkr. Den största avvikelserna är återbetalning från AFA försäkring med 30,2 mkr. Totalt har kommunen investerat till ett belopp om 190,5 mkr.

Bruttokostnader för sektorerna 2012

Budgetavvikelse drift 2012, mkr	+19,1
Utbildning och kultur	+3,6
Färre antal barn i både grundskola och grundskola samt lägre kostnader för köpta platser	+4,8
Fler elever inom i gymnasiet än budgeterat samt ökade kostnader för köpta gymnasiesärskoleplatser	-3,2
Socialtjänst	-12,2
Högre behov och kostnader inom hemtjänst	-7,0
Ökade kostnader för placering av barn och unga	-2,9
Högre utbetalat försörjningsstöd än budgeterat	-1,3
Färre antal brukare med personlig assistans samt ökade intäkter från försäkringskassan	+4,8
Samhällsbyggnad	+2,3
Högre kostnader för vinterväghållning än budgeterat	-4,2
Högre kostnader bostadsanpassning	-1,5
Bygglov för ett antal större bostadsprojekt och industrilokaler	+1,8
Färre strategiska utredningar inom kollektivtrafiken	+1,2
Teknik och försörjningsstöd	+3,3
Ökade kostnader för fastighetsskötsel och planerat underhåll.	-2,8
Effektiviseringen av städning och städplanering	+2,8
Ökade intäkter inom måltidsservice	+1,6
Minskade IT-kostnader	+1,2
Finans	+23,1
Återbetalning från AFA försäkring	+30,2
Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	+11,9
Skuldförändring avseende semester och övertidsskuld	-4,8
Ökade skatteintäkter	+3,9
Ökade pensionskostnader	-17,2
Lägre räntekostnader	+6,8

Läs vidare på sidorna 30–45.

Drift, mkr	Intäkter	Kostnader	Netto	Budget	Avvikelse	Bokslut 2011
Politisk organisation	0,0	8,7	-8,7	-8,5	-0,2	-9,4
Sektor för utbildning och kultur	189,1	1 146,7	-957,6	-961,2	3,6	-921,6
Sektor för socialtjänst	170,5	674,0	-503,5	-491,3	-12,2	-479,5
Sektor för samhällsbyggnad	148,0	247,6	-99,6	-101,9	2,3	-117,5
– varav skattefinansierat	73,8	173,2	-99,4	-101,9	2,5	-117,0
– varav avfallsverksamhet	26,9	27,3	-0,4	0,0	-0,4	2,1
– varav vattenverksamhet	47,3	47,1	0,2	0,0	0,2	-2,6
Sektor för teknik och försörjningsstöd	321,0	330,6	-9,6	-12,9	3,3	-8,8
Sektor för administrativt stöd	4,6	53,4	-48,8	-48,1	-0,8	-45,3
Finansförvaltning (verksamhetskostnad)	98,3	25,8	72,5	49,5	23,0	29,6
Verksamhetens nettokostnad	931,5	2 486,8	-1 555,3	-1 574,4	19,0	-1 552,5
Skatter, utjämnings m m	1 640,0	0,0	1 640,0	1 636,1	3,9	1 605,6
Finansnetto	2,0	50,5	-48,5	-44,7	-3,8	-69,2
Resultat	2 573,5	2 537,3	36,1	17,0	19,1	-16,2

Budgetjusteringar: Justering har gjort med 36,3 mkr för löneökning från finansförvaltning till sektorerna. Omföring av budget 0,4 mkr till följd av mindre organisationsförändring mellan politisk organisation och sektor för socialtjänst. 5,3 mkr har justerats från pensioner till finansiell kostnad pensioner inom finans.

Investeringar, mkr	Bokslut	Budget	Avvikelse	Bokslut 2011
Sektor för utbildning och kultur	31,8	31,7	-0,1	25,4
Sektor för socialtjänst	4,1	2,8	-1,3	8,7
Sektor för samhällsbyggnad	60,6	100,6	40,0	61,3
– Skattefinansierat	20,6	48,5	27,9	33,2
– Avfallsverksamhet	2,3	4,0	1,7	3,0
– Vattenverksamhet	37,6	48,0	10,4	25,1
Sektor för teknik och försörjningsstöd	82,5	92,2	9,7	113,0
Sektor för administrativt stöd	11,5	44,1	32,6	0,1
Nettoinvesteringar	190,5	271,4	80,9	208,5

Investeringar gjorda för 190 mkr

Nettoinvesteringar uppgår till 190,5 mkr, vilket är cirka 80,9 mkr lägre än budget. Av dessa överförs 95,7 mkr till 2013. Orsaken är försenade bygg- och projektstarter.
Läs vidare på sidan 56–57.

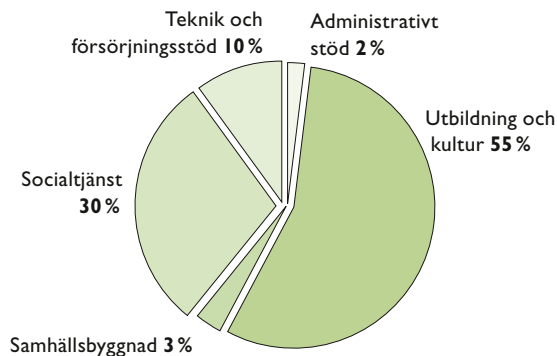
Fler heltidsanställda över tid men också ökad personalomsättning

En genomsnittlig anställd i Härryda kommun är en kvinna på 46,5 år som tjänar knappt 25 000 kronor i månaden, har en arbetstid på 93 procent och var sjuk lite mer under 2012 än året innan. Dessutom byter hon jobb allt oftare, en trend som syns i hela samhället.

Året som gått

Ett drygt årslångt utbildningsprogram för alla nyutbildade chefer har avslutats och en ny omgång har startat. Kommunen har också genomfört en strategisk kompetensförsörjningsplan med en extra lönesatsning och kompetensutvecklingsinsatser för svårrekryterade yrkeskategorier. Sjukfrånvaron har ökat med 0,5 procentenheter jämfört med 2011.

Fördelning av tillsvidareanställda per sektor

Sektorn för utbildning och kultur är störst med 55 procent av alla tillsvidareanställda.

Personalstruktur

Antalet tillsvidareanställningar är 2 600 den 31 december 2012. Det innebär en ökning med 32 anställda jämfört med 2011. Kommunen har därutöver 236 visstidsanställda medarbetare. Anledningen till visstidsanställning beror oftast på vikariat på grund av föräldraledighet, sjukdom eller annan tjänstledighet, men kan också bero på att krav på viss behörighet inte är uppfyllda. Medelåldern för alla anställda är 46,5 år och har ökat ett år jämfört med 2011.

Åldersstruktur bland tillsvidareanställda

Ålder	Antal 2012	Antal 2011	Antal 2010
-29 år	177	158	154
30-39 år	572	549	590
40-49 år	772	809	771
50-59 år	717	689	659
60 år-	362	363	388
Totalt	2 600	2 568	2 562

Sysselsättningsgrad

Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda var 93,7 procent. 2011 var den 94,5 procent, vilket innebär en marginell minskning. Sedan 2007 prövas en modell för att öka antalet heltidsanställda. Deltidsanställda inom äldreomsorg och lokalvård har erbjudits heltidstjänster. När projektet startades 2007 hade 69 procent av kommunens tillsvidareanställda heltidstjänster. Motsvarande siffra i december 2012 är 81 procent.

Löner

Medianlönen för alla medarbetare var vid årets slut 24 963 kr/månad, en ökning av medianlönen med 448 kr/månad jämfört med 2011. Medianlön innebär att lika många personer har en lön som är högre respektive lägre än 24 963 kr/månad. Under 2012 genomfördes 47 408 utbetalningar av löner, arvoden och ersättningar till anställda och förtroendevalda. Utöver löner för kommunanställda tillkommer också utbetalningar för Härryda Energi AB och Landvetter/Härryda församling.

Arvoden, lön och ersättningar till ledning och styrelse

Exklusive sociala avgifter. mkr	2012	2011	2010
Arvoden kommunalråd (2 st)	1,4	1,3	1,3
Kommundirektör	0,9	0,9	0,9
Övrig ledningsgrupp (7 st)	4,9	4,9	4,5

Kvinnor och män – en jämförelse

82,7 procent av alla tillsvidareanställda är kvinnor. Förhållandena är lika i alla kommuner och lika över åren. Vissa yrken är nästan helt dominerade av ett kön; till

exempel är 99 procent av alla barnskötare kvinnor och inom vaktmästargruppen är 95 procent män. En av få yrkesgrupper med en relativt jämn könsfördelning är gymnasielärare. Av samtliga chefer på olika nivåer är ungefär två tredjedelar kvinnor och en tredjedel män. I gruppen sektorschefer och verksamhets-/funktionschefer är fördelningen jämn mellan kvinnor och män.

Personalkostnader, mkr			
	2012	2011	Förändring jmf med 2011
Lön	870,8	821,2	6,0%
varav arvoden	4,4	4,7	-6,4%
varav övertid och mertid	10,6	12,3	-13,8%
Övrigt	24,3	24,4	-0,4%
Sociala avgifter	275,0	260,1	5,7%
Pensionskostnader	54,5	61,9	-12,0%
Totalt	1 224,6	1 167,6	4,9%

Personalomsättning och rekrytering

Personalomsättningen i kommunen har stigit något jämfört med 2011. Under året har 224 personer slutat sin tillsvidareanställning varav 66 personer har avgått med ålderspension. Om man bortser från dem som pensionerats, innebär det att 6,1 procent av den tillsvidareanställda personalen lämnat sin anställning. Motsvarande siffra 2011 var 5,8 procent och drygt fyra procent 2010. De senaste åren har således personalomsättningen ökat.

Kommunen har platsannonserat 573 lediga tjänster som fått 6 110 ansökningar. Det innebär cirka 11 ansökningar/tjänst. Motsvarande siffra 2011 var 14 ansökningar/tjänst. Störst var intresset för tjänsterna som administratör på Hulebäcksgymnasiet, personalspecialist vid personalfunktionen och som säkerhetssamordnare vid sektorn för teknik- och försörjningsstöd.

För att möta framtida krav på kompetent arbetskraft har kommunen tillsammans med de fackliga organisationerna under 2012 tagit fram en strategisk kompetensförsörjningsanalys. Analysen anger bland annat vilka grupper kommunen bedömer svårrekryterade i framtiden och

ligger till grund för framtida lönepolitik och strategier avseende kompetensutveckling. Under 2012 har strategiska satsningar genomförts i form av lönehöjningar och kompetensutvecklingsinsatser för att i god tid sörja för den framtida kompetensen.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har ökat från 5,6 procent 2011 till 6,1 procent 2012. Trots att sjukfrånvaron ökat är den ändå avsevärt lägre än den var mellan åren 2004–2008. En stor del av sjukfrånvaro, 26 procent, utgörs av deltidssjukfrånvaro. Det innebär att medarbetare till någon del finns i arbete och håller kontakten med arbetsplatsen. Motsvarande siffra 2011 var 25 procent. Under 2012 hade 31,7 procent av medarbetarna inte någon sjukfrånvaro alls. Motsvarande siffra under 2011 var 35,4 procent.

Sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid 2012, %

Alla som under 2012 haft anställning, oavsett anställningsform.

	2012	2011	2010	2009
Total sjukfrånvaro	6,1	5,5	5,3	5,9
varav sjukfrånvaro över 60 dgr	37,6	35,0	43,3	56,7
Män	4,1	3,6	3,4	3,3
Kvinnor	6,5	6,0	5,8	6,6
Åldersgruppen <29 år	4,6	4,6	3,6	4,5
Åldersgruppen 30 – 49 år	6,7	5,8	5,8	6,3
Åldersgruppen > 50 år	8,8	5,7	5,3	6,0

Företagshälsovård och personalstöd

För att förebygga ohälsa och utveckla verksamheterna finns den personalvårdsstödjande enheten Oasen. Oasen arbetar med arbetslagsutveckling, samtalsstöd, handledningsuppdrag, stresshantering och massage.

Företagshälsovårdens främsta uppgift är att arbeta med pågående rehabiliteringsärenden. Team Hälso- och friskvård sköter kommunens företagshälsovård. Under 2012 köpte kommunen tjänster från företagshälsovården för cirka 970 tkr.

Medarbetare som behöver stöd och råd inom områdena

Härryda kommun
skall vara en bra
arbetsgivare.

Kommunstyrelsens mål

Det personalpolitiska programmet (PPP) beskriver de förhållningssätt som ska genomsyra organisationen. PPP är uppbyggt kring tre grundperspektiv: medarbetarskap, ledarskap samt kommunikation och samverkan. Programmet ska vara levande och det är viktigt att alla deltar och engagerar sig i arbetet. Utifrån PPP sker ett löpande utvecklingsarbete inom olika personalpolitiska områden. PPP ska medverka till att Härryda kommun kan uppfylla kommunstyrelsens prioriterade mål för medarbetare.

ekonomi, juridik, relationer och hälsa får kostnadsfri telefonrådgivning hos S:t Lukasstiftelsen. Rådgivningen är öppen dygnet runt, året om.

Hälsofrämjande arbete

Det hälsofrämjande arbetet i kommunen ska främja hälsa hos de anställda och leda till minskad sjukfrånvaro. Ett program med många aktiviteter genomförs under hela året, tillsammans med bland annat med folkhälsoplaneraren och Hkif, Härryda kultur- och idrottsförening. Hkif har cirka 1 450 medlemmar. Hälsoinspiratörerna, cirka 120 medarbetare på olika arbetsplatser, har en viktig roll att inspirera till hälsotänkande. Hälsoinspiratörerna samlas två gånger per år för utbildning och inspiration i frågor som de kan förmedla till arbetskamraterna. Under 2012 hölls föreläsningar om hälsa och motion samt om lycka och välmående.

Föreläsningar i samarbete med folkhälsorådet arrangerades två gånger med sammanlagt cirka 300 deltagare. Två gånger hölls dessutom kostnadsfria kvällsföreläsningar för alla medarbetare. Föreläsningen, "Sov gott – må gott" med 80 deltagare och föreläsningen "Vacker utan Photoshop och botox" med 90 deltagare.

Fyra chefsfrukostar hålls varje år med föreläsningar om hälsofrämjande ledarskap.

Vid två tillfällen hölls en drop-in aktivitet med temat "Undvik stela och ömma axlar", där medarbetare fick prova på olika övningar. Dessutom arrangerades en utbildning om kost och sömn vid nattarbete. Härryda kommuns konstförening främjar också trivsel och gemenskap, med bland annat en årlig utlottning av konstverk.

Utbildning och information

Den gemensamma årslånga utbildningen för nya chefer tydliggör det personalpolitiska programmet, ger stra-

tegisk ledarutbildning och personlig ledarutveckling. Ungefär en tredjedel av kommunens chefer har deltagit i chefsprogrammet.

Introduktion för nyanställda har genomförs genom studiebesök på kommunala arbetsplatser. För att utbilda nyanställda i vad en anställning inom kommunal verksamhet innebär och för att ge alla anställda en gemensam grund har utbildningen "I allmänhetens tjänst" hållits.

Semester och övertidsskuld

Semesterlöneskulden som utgörs av inestående outtagna semesterdagar uppgick vid årets slut till 49 mkr, en ökning med 4,2 mkr jämfört med föregående år. Skulden för outtagen övertid uppgick till 2,5 mkr, vilket är en ökning med 0,4 mkr jämfört med 2011. Ferielöneskulden för lärarkollektivet inklusive upphållslöneskuld var 17,1 mkr, en ökning med 0,2 mkr jämfört med 2011. Den sammanlagda skulden uppgick därmed till 68,6 mkr.

Framtiden

Ökande sjukfrånvaro är en tydlig trend i kommunen men också i samhället i stort.

Andra tydliga trender är en ökad personalomsättning och ökade krav på kommunen att erbjuda heltidsanställningar till medarbetarna. Sjukfrånvaron var, framför allt under det första halvåret 2012, avsevärt högre än motsvarande tid 2011. Detta kan till viss del bero på att årets säsongsinfluensa var ovanligt kraftig. Den ökande sjukfrånvaron kan också delvis bero på att en del av de personer som uppnått de yttre tidsgränserna i sjukförsäkringen återvänt till sjukskrivning. Utbyggnad av infrastrukturen i Västsverige skapar stor konkurrens om arbetskraft främst inom ingenjörsyrkena, vilket också märks i en ökad personalomsättning inom dessa grupper. Det finns också en långsiktig trend i samhället att man byter anställning oftare än tidigare.

Sammanställd redovisning

Sammanställd redovisning upprättas i syfte att ge en bild av kommunens åtaganden oavsett i vilken juridisk form verksamheten bedrivs. Resultatet för koncernen uppgick till plus 78,7 mkr, vilket motsvarar 3,3 procent av omsättningen på 2,3 miljarder. I redovisningen ingår, förutom kommunen, Härryda Energi AB och Förbo AB. Kommunen har en ägarandel av lägst 42 procent i de bolag som ingår i redovisningen.

Koncernredovisning

Årets viktigaste händelser

Uppgifter om väsentliga händelser för de kommunala bolagens verksamheter finns att läsa på sidorna 46–47.

Årets resultat är 78,7 mkr

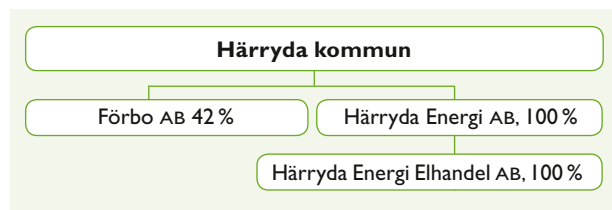
Koncernens resultat var 78,7 mkr. Det är en resultatförbättring med 75,4 mkr jämfört med 2011. Återbetalning av AFA premier om 30,2 mkr inom Härryda kommun och fastighetsförsäljning inom Förbo AB, 23,1 mkr är de största orsakerna till det positiva resultatet.

Verksamhetens kostnader och intäkter

Bruttokostnaderna var 2 175 mkr, vilket är en ökning med 50 mkr jämfört med 2011. Nettokostnaderna ökade marginellt med 18 mkr till 1 507 mkr. 91 procent av bruttokostnaderna hänför sig till den primärkommunala verksamheten, vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Verksamhetens intäkter uppgick till 668 mkr vilket motsvarar en ökning med 32 mkr. Den kommunalekonomiska utjämningen i den primärkommunala verksamheten uppgår till 1 640 mkr, en marginell ökning med 2,2 procentenheter, vilket är en mindre ökning jämfört med föregående år.

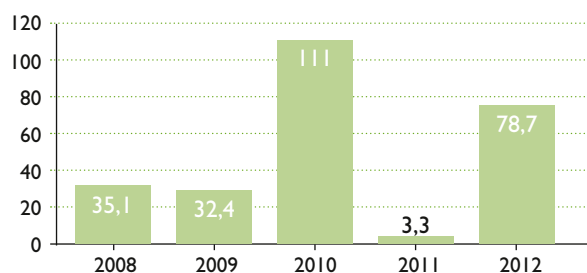
Verksamhetens kostnader uppgick till 96 procent av de totala intäkterna och är en förbättring med fyra procentenheter jämfört med 2011. Finansiella kostnader uppgår till 76 mkr och är en minskning med 34 procent, till följd av att det föregående år ingick en engångspost på 56 mkr. Finansiella intäkter uppgick till 26 mkr och är en ökning med 22 mkr till följd av försäljning av fastigheter inom Förbo AB.

Aktier och andelar i dotterföretag 2012-12-31

	Antal aktier och andelar	Bokfört värde, kr	Ägarandel, %
Kommunens koncernbolag			
Förbo AB	80 470	8 047 000	42
Härryda Energi AB (HEAB)	70 554	7 055 400	100
Summa koncernbolag		15 102 400	
Samägda företag			
Räddningstjänstförbund i Storgöteborg		4 194 486	5
Kommuninvest ek förening		870 165	0
Renova AB		152 400	1
Gryaab AB		256 000	3
Kommentus		1 900	–
Föreningen Folkets Hus i Mölnlycke		1 000	–
Bohusläns Företagareförening		200	–
Summa samägda föreningar		5 476 151	
Summa totalt		20 578 551	

Resultatutveckling 2008–2012, mkr

Resultat efter koncernelimineringar, mkr

	2012	2011
Härryda kommun	36	-15,2
Härryda Energi AB	11,9	13,3
Andel av Förbos resultat	30,7	5,1
Koncernens resultat	78,7	3,3

Investerat för 283 mkr

Bruttoinvesteringarna uppgår till 299 mkr. Försäljning har gjorts till 42 mkr varav 23 mkr avser Förbo AB:s försäljning av fastigheter i Möln dal och Ytterby. Investeringar har gjorts till 15 mkr. Nettoinvesteringarna uppgick till 15 mkr.

inom koncernen har därmed uppgått till 283 mkr. Av de redovisade investeringarna är 190 mkr hänförligt till kommunen. Av årets bruttoinvesteringar har 61 procent finansierats via koncernens interna kassaflöde. Det är en ökning med 20 procentenheter.

Soliditeten 23 procent

Soliditeten har stärkts med två procentenheter till 23 procent 2012. Skuldsättningsgraden, det vill säga den del av tillgångarna som finansierats via räntebärande och icke-räntebärande skulder, uppgår till 77 procent, och är en minskning med två procentenheter. Under året har nya lån upptagits med 100 mkr och den långfristiga skulden till Va-kollektivet ökade med 12 mkr. Under 2012 amorterades 84 mkr. Koncernens likvida medel uppgick till 49 mkr på balansdagen, vilket är en minskning med 30 mkr.

Samägda företag

Härryda kommun har ett flertal samägda företag där kommunen saknar betydande inflytande.

Räddningstjänsten Storgöteborg

Räddningstjänsten Storgöteborg är ett kommunalförbund som består av räddningstjänsterna i Göteborg, Kungsbacka, Härryda, Mölndal, Partille och Lerum. Härryda kommuns ägarandel uppgår till fem procent. Kommunens utbetalningar till Räddningstjänsten för 2012 uppgår till 22,3 mkr.

Kommuninvest ekonomisk förening

Kommuninvest ekonomisk förening ägs av svenska kommuner och landsting. Föreningen äger kreditmarknadsbolaget Kommuninvest AB. Bolaget arbetar med att ge medlemmarna utlåning och rådgivning. Härryda kommuns andel är 0,3 procent. Kommunens upplåning hos Kommuninvest uppgår till 365 mkr och Härryda Energis upplåning till 55 mkr.

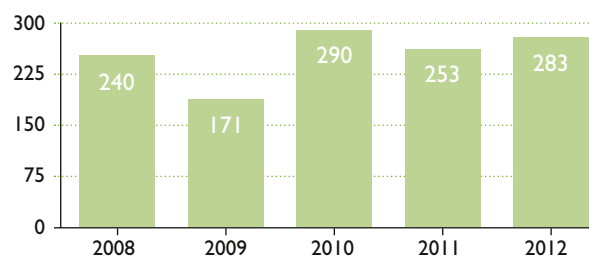
Renova AB

Företaget ägs av Ale, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Mölndal, Partille, Tjörn, Stenungsund, Öckerö och Lerums kommuner. Renova AB handlar produkter och tjänster inom återvinning och avfall. Härryda kommuns ägarandel är en procent. Kommunens utbetalningar till Renova AB för 2012 uppgår till 19 mkr.

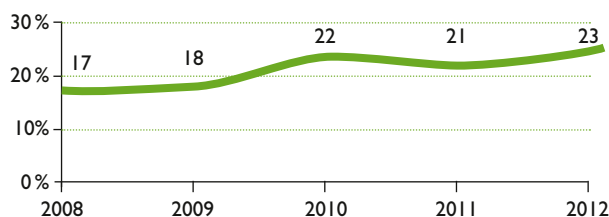
Gryaab AB

Gryaab AB är ett kommunalt bolag som har ansvar för reningen av avloppsvattnet i Göteborgsregionen. Bolaget ägs gemensamt av Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal och Partille kommuner. Härrydas ägarandel är tre procent. Kommunens utbetalningar till Gryaab AB för 2012 uppgår till 7,3 mkr.

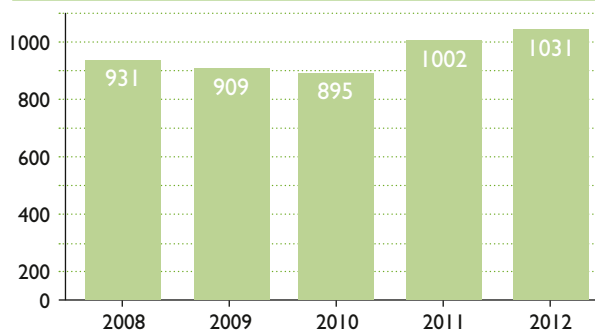
Nettoinvesteringar 2008–2012, mkr

Soliditetsutveckling 2008–2012

Långfristiga skulder 2008–2012, mkr

Kommunala entreprenader

Härryda kommuns driftskostnader för entreprenad och köp av verksamhet och konsulttjänster 2012 uppgick till 368 mkr och fördelar sig enligt tabell nedan. Köp av verksamhet som direkt berör kommuninvånarna uppgick till 272 mkr. Det kan till exempel vara förskoleverksamhet, utbildningsplatser, vårdplatser och snöröjning. Köp av verksamhet som är ett stöd till ovanstående verksamheter uppgick till 49 mkr. Det kan exempelvis vara skolskjutsar, fastighetsskötsel och administration. Kostnaderna för konsulttjänster uppgick till 47 mkr.

Entreprenad och köp av verksamhet, mkr

	Huvud- verksamhet	Stöd- verksamhet
Summa köp av verksamhet	272	49
De största parterna är:		
Föreningar och stiftelser	24	1
Kommunägda företag	–	7
Övriga företag	162	32
Kommuner	75	4
Landsting	5	1
Stat och myndighet	4	–
Kommunalförbund	2	–
Övriga	–	5

Politisk organisation

Härryda kommun har sedan 1999 en politisk organisation där kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för all verksamhet. Förvaltningen är organiserad utifrån den politiska organisationen.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges uppgifter framgår av kommunallagen. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller av större vikt för kommunen som mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt, årsredovisning och andra viktiga ekonomiska frågor. Kommunfullmäktige ska också vara ett forum för idéer, debatt och information, ge ledamoten möjlighet till aktiv påverkan på de politiska besluten och ge allmänheten möjlighet till insikt i besluten. I fullmäktige finns fyra fasta beredningar och tillfälliga beredningar vid behov.

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunens företag och kommunalförbund. Styrelsen ska bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige, ha hand om den ekonomiska förvaltningen och verkställa fullmäktiges beslut. Som nämnd svarar kommunstyrelsen för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kommunstyrelsen har ett ekonomiutskott.

Valnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter vid val till riksdagen, region- och kommunfullmäktige, val till Europaparlamentet, vid folkomröstningar med mera.

Miljö- och bygglovsnämnden ska fullgöra de lagstadgade uppgifter som bland annat föreskrivs i miljöbalken och livsmedelslagen.

Överförmyndarnämnden ska fullgöra de uppgifter som enligt gällande författningar ankommer på överförmyndarnämnd.

Den sociala myndighetsnämnden ska fullgöra de uppgifter som enligt gällande författningar ankommer på socialnämnd.

Revisorerna ska fullgöra de uppgifter som enligt gällande författningar ankommer på den kommunala revisionen och bedriva verksamheten i enlighet med ”Kommunal revision – vägledande principer”.

Den gemensamma IT-nämnden är inrättad i samverkan med Bollebygds kommun. Härryda kommun är värdkommun och har i uppgift att leverera ändamålsenlig funktion för drift och IT-stöd till kommunernas förvaltningar.

Ekonomi

Driftanalys

Den politiska organisationen redovisar ett underskott på 0,2 mkr vilket främst förklaras av högre arvodeskostnader än budgeterat. Kommunfullmäktige redovisar dock något lägre arvodeskostnader än budgeterat. Den positiva budgetavvikelsen för revisorerna beror framför allt på lägre kostnader för revisionskonsulter än budgeterat.

Utfallet föregående år innebar högre nettokostnader som bland annat beror på att arvoden till gode män från och med 2012 inte längre bokförs på överförmyndarnämnden utan belastar verksamheten. Förra årets omval till regionen innebar också högre kostnader.

Resultaträkning, mkr	2012	2011	2010
Avgifter och ersättningar	0,0	0,0	0,0
Bidrag	0,0	0,3	0,4
Summa intäkter	0,0	0,3	0,4
Personalkostnader	6,0	7,0	6,3
Avskrivning/internränta	0,0	0,0	0,0
Övriga kostnader	2,7	2,6	2,5
Summa kostnader	8,8	9,6	8,8
Nettokostnader	8,8	9,4	8,4
Kommunbidrag	8,5	8,9	8,3
Avvikelse	-0,2	-0,5	-0,1

Drift	2012	2012	2012
Nettokostnader mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Politisk verksamhet	8,5	8,8	-0,2
Summa	8,5	8,8	-0,2
Varav, mkr			
Kommunfullmäktige	1,6	1,5	0,1
Kommunstyrelsen	2,3	2,7	-0,4
Valnämnd	0,0	0,0	0,0
Miljö- och bygglovsnämnd	0,2	0,3	-0,1
Överförmyndarnämnd	0,1	0,1	0,0
Social myndighetsnämnd	0,2	0,3	-0,1
Revisorer	1,3	1,1	0,2
Summa	5,6	5,9	-0,2

Informationsmått	2012	2011	2010	2009
Kommunfullmäktige (ordf Anders Halldén)				
Antal sammanträden per år	10	10	10	10
Antal ledamöter	51	51	49	49
Antal ersättare	31	31	28	28
Kommunstyrelsen (ordf Annette Eiserman-Wikström)				
Antal beslutssammanträden per år	10	10	10	10
Antal informationssammanträden per år	9	9	9	9
Antal sammanträden med genomgång av kommunens verksamhetsberättelse per år	2	2	2	2
Antal ledamöter	13	13	13	13
Antal ersättare	13	13	13	13
Gemensam IT-nämnd (ordf Christer Johansson)				
Antal ledamöter	3	3	3	3
Antal sammanträden per år	4	5	3	3
Valnämnd (ordf Weine Samuelsson)				
Antal ledamöter	7	7	5	5
Antal ersättare	5	5	3	3
Miljö- och bygglovsnämnd (ordf Holger Karlsson)				
Antal ledamöter	7	7	7	7
Antal ersättare	3	3	3	3
Överförmyndarnämnd (ordf Leif-Ove Bohlin)				
Antal ledamöter	3	3	3	3
Antal ersättare	1	1	1	1
Social myndighetsnämnd (ordf Göran Hildén)				
Antal ledamöter	5	5	-	-
Antal ersättare	3	3	-	-
Revisorer (ordf Ingrid Duwe)				
Antal ledamöter	7	7	7	7
Antal ersättare	0	0	0	0

Verksamheterna inom utbildning och kultur växer och utvecklas i takt med tiden

Allt fler elever i kulturskolan, nya lokaler för Rävlandaskolan, Hulebäcksgymnasiet fortsätter att locka elever och en mörk oktoberkväll invigs elljusspåret vid Finnsjön.

Årets viktigaste händelser

Som ett resultat av samverkan inom BoHäM (Bollebygd, Härryda och Marks kommuner) har kulturskola startats i Bollebygd där Härryda är utförare. I samband med att den nya Rävlandaskolan tas i bruk byggs ett nytt bibliotek och det finns också lokaler för kulturskoleverksamhet. Detta ökar tillgången till kultur för barn och ungdomar i de östra kommundelarna. Kulturskolan har genomfört ett utvecklingsarbete som inneburit att de tidigare långa köerna till kulturskolan i stort sett försvunnit. Hulebäcksgymnasiet fortsätter att vara ett attraktivt gymnasium i Göteborgsregionen och trots minskande elevkullar tog Hulebäcksgymnasiet in högst antal elever höstterminen 2012 efter Hvitfeldtska gymnasiet. I samband med förberedelserna av införandet med lärarlegitimation har sektorn kartlagt all pedagogisk personal så som lärare och förskollärare. Kartläggningen ska utgöra underlag för tjänsteplanering utifrån kommunens behov av behöriga lärare. Underlaget kommuniceras med Göteborgs universitet så att utbudet av lärarfortbildning i lärarlyftet 2 motsvarar kommunernas behov.

Efter många år av planering och överklaganden kan elljusspåret i Finnsjöområdet färdigställas.

Måluppfyllelse

Totalt sett har sektorn en god måluppfyllelse där 93 procent av alla mål är uppfyllda eller delvis uppfyllda. Av sektorns 42 verksamhetsmål beräknas 72 procent som uppfyllda, 21 procent delvis uppfyllda och 7 procent ej uppfyllda.

Förskola

Resultaten i kvalitetsmätningen visar att vårdnadshavarnas nöjdhetsgrad med verksamheten är fortsatt hög. I den årliga kvalitetsmätningen framgår också att vårdnadshavarna upplever en hög grad av delaktighet och

inflytande. En digital lärplattform för kommunikation har introducerats under hösten 2012. Förskolan uppfyller alla uppsatta verksamhetsmål.

Grundskola

Verksamheten har lyckats bibehålla en hög måluppfyllelse, trots anpassning till förändrade elevtal, omstrukturering av lokaler och fortsatt implementering av nya styrdokument från 2011. Inga mål bedöms som ej uppfyllda. Andelen elever som lämnar grundskolan med fullständiga betyg ligger på en fortsatt hög nivå, andelen som har betyg i alla ämnen har förändrats något på grund av nya behörighetsregler till gymnasiet. Den ökade tillgången till IKT-verktyg har inneburit att verksamheten utvecklats. Kvalitetsmätningar genomförda under året tyder på att elever och föräldrar generellt sett är nöjda med grundskoleverksamheten.

Gymnasium

I jämförelse med riket har Hulebäcksgymnasiet färre avhopp, högre slutbetyg och fler elever som går vidare till högskolestudier. Elevernas trivsel är fortsatt mycket hög och söktrycket är bra trots att konkurrensen ökar och antalet elever i regionen minskar. Alla elever i år 1 följs upp när det gäller läs- och skrivfärdigheter samt matematikkunskaper. Stödbehovet har ökat och mer resurser har därför lagts på stödundervisning och elevhälso-team. Hulebäcksgymnasiet har god måluppfyllelse där alla mål är uppfyllda eller delvis uppfyllda. Elevinflytandet behöver förbättras för att uppnå mål som satts upp i budget men är som genomsnittet i GR-kommunerna. Metoder för att utvärdera skolgången för gymnasieelever från Härryda som inte går på Hulebäcksgymnasiet måste fortsätta att utvecklas.

Vuxenutbildning

Under hösten 2012 har alla lärartjänster vid vuxenutbildningen omvandlats till semestertjänster. Detta gör det möjligt att bedriva utbildning under hela året och den ökande efterfrågan på individuella studieperioder kan mötas på ett allt bättre sätt. De studerande vid Vuxenutbildningen och Yrkeshögskolan i Mölnlycke når goda resultat och förbättrar sina möjligheter på arbets-

marknaden och att studera vidare. Vuxenutbildningen har inom ramen för budget mött efterfrågan på utbildning för vuxna i kommunen och har kunnat erbjuda ett brett utbildningsutbud. Verksamheten har en god måluppfyllelse där drygt 80 procent av målen är uppfyllda eller delvis uppfyllda.

Kultur

Fler och nyskapande program och aktiviteter har lockat stor publik. Fokus har varit på utbudet till barn och unga där framför allt samarbetet med förskola och skola gett många kulturupplevelser. Även på fritiden har fler barnaktiviteter erbjudits, främst genom barnbiblioteket. Kulturhuset i Mölnlycke har fortsatt höga besökstal och biblioteken många utlån per invånare. Satsning på det digitala biblioteket har inneburit nytt cirkulationssystem och självbetjäning på alla bibliotek tillsammans med en ny, utökad webbplats. Under året har Mölnlycke kulturhus investerat i digital bioanläggning vilket innebär fler nya filmer och högre kvalitet på filmupplevelsen. Kulturskolan har genomfört ett stort förändringsarbete som tillsammans med utökad budget inneburit att nästan alla barn som sökt har erbjudits plats. Kulturverksamheten har en god måluppfyllelse där alla mål är uppfyllda eller delvis uppfyllda.

Fritid

Av fritids nio mål är sju mål uppfyllda eller delvis uppfyllda. Under året har fritid arbetat med frågor som rör de mål som inte är uppfyllda, men effekten av det arbetet kan inte ses förrän tidigast 2013. Exempel på detta är bland annat att ett samarbete startat med fem föreningar om policies för livsstil och hälsa. Ingen av dessa föreningar har idag en färdigställd policy, däremot väntas minst en bli klar under våren 2013.

Ekonomi

Driftnalys

Sektorns budgetavvikelse är 3,6 mkr och det motsvarar 0,4 procent av sektorns budgeterade anslag. De verksamheter som visar underskott är lednings- och gymnasieverksamheterna. Ledningens underskott om 0,2 mkr

beror bland annat på köpta utredningar i avsikt att genomlysna organisations- och administrationsstrukturer inom gymnasiet och vuxenutbildningen. Gymnasiets underskott på 3,2 mkr beror på fler elever i verksamheten än budgeterat och ökade kostnader för köpta gymnasiesärskoleplatser. Kommunens eget gymnasium Hulebäcksgymnasiet har trots fler elever på skolan än budgeterat en ekonomi i balans och visar ett litet överskott.

Förskolan visar, trots fler barn i verksamheten än budgeterat, ett överskott på 1 mkr. Det är ett resultat av att verksamheten förtätat något och att kostnader för köpta platser inte ökat så mycket som tidigare budgeterats. Grundskolans överskott på 4,8 mkr beror på färre antal barn i både grundskola och grundsärskola samt lägre kostnader för köpta platser. Yrkehögskolan inom vuxenutbildningen har minskat i volym vilket betyder minskade bidragsintäkter. Även statsbidrag för yrkesvux har minskat men vuxenutbildningen visar trots detta ett överskott på 0,3 mkr vilket beror på lägre kostnader för köpta platser. Inför 2012 fick kulturskolan ett ökat anslag om en miljon kronor för att korta kulturskoleköerna. Inför 2013 är detta anslag minskat till hälften och därför har verksamheten inte rekryterat fullt under 2012 för att undvika övertalighet under kommande år. Fritidsverksamhetens överskott på 0,9 mkr beror på vakanser inom fritid ungdom och vaktmästarservice.

Jämfört med 2011 års bokslut är kostnaderna 3 procent högre medan intäkterna är oförändrade mellan åren. Av den totala kostnadsökningen om 36 mkr svarar ökade personalkostnader för 31 mkr. Till största delen beror detta på löneökningar men också på att både förskolan och grundskolan växer. Även andra kostnadslag som lokalkostnader och köpta utbildningsplatser påverkas. Eftersom intäkterna totalt sett varken ökar eller minskar jämfört med förra året finns det öknings- och minskningar inom intäktslaget. Under året har yrkehögskoleutbildningen inom vuxenutbildningen minskat i volym och det betyder minskade bidragsintäkter och samtidigt minskar också statliga bidragsintäkter för gymnasiala yrkesvux. Intäkter för sålda platser ökar inom alla

utbildningsverksamheter vilket beror på prisökningar men också fler sålda platser. Särskilt kan nämnas gymnasiet som trots vikande elevtal regionalt ändå säljer nästan lika många platser som förra året.

Investeringsanalys

Investeringsbudgeten för 2012 är 31,7 mkr och nettoinvesteringarna till 31,8 mkr vilket medför en negativ budgetavvikelse om 0,1 mkr. Alla verksamheter inom sektorn visar överskott utom fritid. Fritids underskott beror på att en bollplan i Landvetter blivit dyrare än budgeterat. Till detta kommer utgifter för att iordningställa en parkeringsplats till Landvetter fotbollsplanläggning om en miljon kronor. För- och grundskolans överskott förklaras av att vissa åtgärder som genomförts under året, med anledning av lokalomflyttningar, har belastat fastighet. Därför lämnar för- och grundskolan motsvarande överskott. Kulturs överskott beror på att arbetet med att utrusta bibliotekets lokaler i nya Rävlandaskolan inte är klart ännu. Övriga verksamheter lämnar mindre överskott.

Framtiden

Kommunen växer med inflyttning och fler barn. Den stora utmaningen är att bibehålla god kvalitet och goda resultat i kommunal verksamhet. Förskolan och de tidigare åren i Grundskolan kommer att öka volymmässigt

under planperioden. Fler förskoleavdelningar planeras, i Landvetter kommer Önnerödskolans att byggas ut och ytterligare en grundskola i östra Backa att byggas. Elevunderlaget i gymnasiet kommer fortsatt att minska för att vända 2016. Med en överetablering av platser både inom kommunala och fristående gymnasier innebär detta att Hulebäcksgymnasiet måste fortsätta att vara en attraktiv och högkvalitativ skola i konkurrensen om eleverna. Yrkehögskolans volym minskar eftersom Härryda kommun tyvärr inte fick några nya utbildningar beviljade inför hösten 2013. Detta påverkar tillgängligheten till eftergymnasiala utbildningar i kommunen. Lärarlegitimation kommer att gälla för alla förskollärare och lärare från 2015. Nya karriärtjänster, som förstelärare och lektor, införs inom grundskola, gymnasium och vuxenutbildning från höstterminen 2013. Kulturhus i Landvetter planeras stå färdigt för invigning 2014, med bibliotek, kulturskola, samlingslokaler, fritids- och föreningslokaler.

Uppdragsbeskrivning

Sektorn omfattar kultur, förskola, grundskola, sarskola, gymnasium, fritid och vuxenutbildning. Mål och uppdrag för verksamheten finns i internationella, nationella och lokala styrdokument samt i lagar och förordningar.

Resultaträkning, mkr	2012	2011	2010
Avgifter och ersättningar	139,9	130,8	128,1
Bidrag	49,2	58,4	57,4
Summa intäkter	189,1	189,2	185,5
Personalkostnader	644,4	613,3	602,7
Avskrivning/internränta	16,3	14,7	13,9
Övriga kostnader	486,0	482,8	466,5
Summa kostnader	1 146,7	1 110,8	1 083,1
Nettokostnader	957,6	921,6	897,6
Kommunbidrag	961,2	914,0	892,6
Avvikelse	3,6	-7,6	-5,0

Drift	2012	2012	2012
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning	7,7	7,9	-0,2
Förskola	273,2	272,1	1,0
Grundskola	433,6	428,8	4,8
Gymnasium	146,0	149,2	-3,2
Vuxenutbildning	19,3	19,0	0,3
Kultur	33,8	33,7	0,1
Fritid	47,7	46,8	0,9
Summa	961,2	957,6	3,6

Investering	2012	2012	2012
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Förskola/Grundskola	14,6	11,1	3,5
Gymnasium/Vuxenutbildning	2,9	2,4	0,5
Kultur/Fritid	14,2	18,3	-4,1
Summa	31,7	31,8	-0,1

Informationsmått	2012	2011	2010	2009
Årsarbetare	1 390	1 348	1 371	1 404
Förskola				
Inskrivna barn i kommunal verksamhet	2 320	2 225	2 155	2 111
Bruttokostnad per inskrivet barn, tkr	110	107	107	105
Avgiftsfinansieringsgrad, %	8,0	8,2	9,0	9,6
Grundskola				
Elever år 1–9 i kommunens skolor	3 648	3 667	3 882	4 025
Bruttokostnad per invånare 6–15 år, tkr	89	87	85	83
Gymnasium				
Antal elever på Hulebäcksgymnasiet	1 712	1 711	1 724	1 702
– varav från andra kommuner	927	954	923	928
Vuxenutbildning				
Heltidsläsande elever	398	483	441	427
Bruttokostnad per heltidsläsande elev, tkr	50	41	43	44
Kulturskola				
Elever	1 306	1 084	1 161	1 198
Bruttokostnad per elev och år, tkr	9,0	9,3	9,0	8,7
Avgiftsfinansieringsgrad, %	14,7	14,5	14,1	15,1
Kultur och fritid				
Nettokostnad per invånare, tkr	2,3	2,4	2,4	2,1

Konjunkturen sätter spår men samverkan för att bryta utanförskapet består

2012 är året när 35 ungdomar får ungdomsjobb, allt fler barn och unga erbjuds boende och stöd i kommunen istället för att placeras på institution och ny teknik varit till god hjälp inom äldreomsorgen. Men 2012 är också ett år när fler behövt försörjningsstöd och står längre ifrån arbetsmarknaden.

Årets viktigaste händelser

Vård och omsorg har under 2012 genomfört en rad informationsinsatser för att öka kunskapen bland kommunens invånare om äldreomsorgens utbud av tjänster. Parallellt med det har arbetet med värdegrund och brukarinflytande intensifierats för att säkerställa att tjänsterna utförs med god kvalitet och med ökat inflytande för brukaren och närstående.

Institutionsplaceringar av barn och ungdomar har minskat kraftigt under året tack vare att boende och individuellt stöd har kunnat erbjudas i kommunens egen regi. Stödet till barn som bevittnat våld har utvecklats genom verksamheten Kraftkällan. För ungdomar som befinner sig i riskzonen för utanförskap har nya satsningar gjorts för att rusta dem för arbetslivet, dels genom ungdomsjobb och dels genom feriejobb. 35 ungdomar har fått ungdomsjobb och 156 har fått tre veckors feriejobb.

Under året har en gruppbostad för personer med funktionshinder utvecklats eftersom behovet av den boendeformen har minskat. Däremot ökar behovet av servicebostad för målgruppen och fem nya lägenheter tas i bruk för att möta behovet. Ett uppskattat internationellt utbyte via ett SIDA-projekt med Turkiet har genomförts inom funktionshinderområdet.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen har under året varit överlag god, 85 procent av målen för sektorn bedöms som uppfyllda och 15 procent som delvis uppfyllda.

När det gäller myndighetsutövningen har Förvaltningsrätten avgjort tio överklaganden av LSS-beslut som Härryda kommun fattat och bara i ett av dessa ärenden

ansåg Förvaltningsrätten att kommunen fattat ett felaktigt beslut.

Vård och omsorg har god måluppfyllelse, och under året har metodiskt och systematiskt uppföljningsarbete genomförts av både budget och mål/resultat för att få en långsiktigt hållbar och kostnadsmedveten utveckling inom verksamhetsområdet. Informationskampanjer har ökat kunskapen hos medborgarna om det utbud och tjänster som finns inom verksamheten. Arbetet med värdegrund, kontaktmannaskap och utvecklingen av den individuella genomförandeplanen har lett till ett ökat inflytande för brukarna över genomförandeprocessen. Förbättrings- och utvecklingsarbetet har fördjupats inom viktiga områden, bland annat med hjälp av externa stimulansmedel.

En rad aktiviteter inom områdena sociala aktiviteter och meningsfullhet samt vård och omsorg om personer med demenssjukdom har genomförts med goda resultat. Likaså har teknikutvecklingen, anhörigstödet och den förebyggande verksamheten genom olika insatser och tjänster förbättrats. Detta har lett till ökad trygghet, god service, vård och omsorg.

Individ- och familjeomsorgen har en hög grad av måluppfyllelse även om vissa mål bara bedöms som delvis uppfyllda.

Det är framför allt inom området försörjningsstöd som mål för väntetider inte kunnat nås under vissa tidsperioder. Tiden som hushåll uppbär försörjningsstöd har ökat något vilket innebär att målet inte fullt uppnås. Fler hushåll har varit beroende av försörjningsstöd, fler står längre från arbetsmarknaden och har en komplex problematik vilket försvårar rehabilitering och återgång till arbete.

Målsättningen för barn och unga har varit att ge behandlande insatser på hemmaplan, men antalet institutionsplacerade barn och unga har under året varit högre än planerat. Brukarundersökningar genomförs kontinuerligt och där noteras fortsatt höga värden inom områdena bemötande, väntetider, information och delaktighet i beslut.

För verksamheten funktionshinder bedöms alla mål som uppfyllda. Under året har ett gruppboende avvecklats eftersom de boende fått tillgång till lediga lägenheter på andra gruppboenden och personalen har kunnat erbjudas andra arbeten inom verksamheten. Väntetiden för boende med särskild service har varit något längre än tidigare år. Detta beror på förseningar av nybyggnationen av lägenheter till Lindskas serviceboende och lägenheter i anslutning till Lindbacken.

Fler personer har kunnat erbjudas daglig verksamhet. Under 2012 har kompetenssatsning för personal startats för att fler personer med funktionsnedsättningar ska kunna stödjas för arbete inom ordinarie arbetsmarknad.

Stora utbildningsinsatser har gjorts för att öka personalens kompetens inom psykiatriområdet.

Brukarundersökning ställd till brukare och företrädare har gjorts och det sammanvägda indexet för kundnöjdhet bedöms som högt. Alla enheter arbetar med analys av sina värden och åtgärdsplaner.

Ekonomi

Driftnalys

Sektorn redovisar en negativ budgetavvikelse på 12,2 mkr som motsvarar en avvikelse om 2,5 procent av sektorns budgeterade anslag.

Ledning och administration visar en negativ budgetavvikelse på 1,4 mkr. Detta beror i huvudsak på personalkostnader av engångskaraktär samt fler köpta korttidsplatser för äldre än budgeterat.

Vård och omsorg överskrider budgeten med 10,2 mkr. Drygt 7 mkr av underskottet finns inom hemtjänsten, där behoven är större än budgeterat och där fastställt timpris inte kunnat hållas. Analys- och förbättringsarbete pågår. Verksamheten har också haft obudgeterade utgifter för personalärenden på 1,3 mkr.

Individ- och familjeomsorg lämnar ett underskott på 5,3 mkr. Utbetalat försörjningsstöd överstiger budget med 1,3 mkr, vilket är en konsekvens av den rådande kon-

Resultaträkning, mkr	2012	2011	2010
Avgifter och ersättningar	120,1	123,1	82,2
Bidrag	50,4	55,9	52,4
Summa intäkter	170,5	179,0	134,5
Personalkostnader	387,5	373,0	347,0
Avskrivning/internränta	4,0	3,7	2,9
Övriga kostnader	282,5	281,8	234,3
Summa kostnader	674,0	658,4	584,3
Nettokostnader	503,5	479,5	449,8
Kommunbidrag	491,3	477,0	447,7
Avvikelse	-12,2	-2,5	-2,1

Drift	2012	2012	2012
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning och administration	68,7	70,2	-1,4
Vård och omsorg	168,7	178,8	-10,2
Individ- och familjeomsorg	91,1	96,4	-5,3
Funktionshinder	162,8	158,1	4,7
Summa	491,3	503,5	-12,2

Investering	2012	2012	2012
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Socialtjänst	2,8	4,1	-1,3
Summa	2,8	4,1	-1,3

Informationsmått	2012	2011	2010	2009
Årsarbetare	744	716	689	698
Äldreboende, platser	267	268	228	228
Hemtjänst				
Hemtjänst personer, per 1 okt	675	669	660	627
Ekonomiskt bistånd				
Hushåll med ekonomiskt bistånd	386	340	418	403
Genomsnittlig kostn per hushåll, tkr	43,5	44,8	41,1	39,5
Hem för vård eller boende				
Placerade barn/unga, årsplatser	14,2	12,0	11,4	9,0
Placerade vuxna, årsplatser	9	3	12	9
Kostnad mkr, netto	18,4	19,8	21,4	17,2
Bostäder för funktionsnedsatta				
Lägenheter	81	83	84	79
Daglig verksamhet LSS, personer	99	91	85	95

junkturen. Antal hushåll med försörjningsstöd har ökat och den totala bidragstiden per hushåll har ökat med 0,5 månader. Kostnaderna för placerade barn har överskridit budget med cirka 2,9 mkr. Däremot har antalet placeringar av barn och unga i Hem för vård och boende (HVB) sjunkit under året från 16 till 6 och det ger ett gynnsammare läge inför 2013. Antalet familjehemsplaceringar har ökat under året och framöver planeras satsningar på att kontrahera ytterligare jourfamiljehem för att undvika placeringar i så kallade konsulentstödda familjehem. Inte heller när det gäller vuxna missbrukare hålls kostnadsramen och det beror främst på placeringar av personer med komplex problematik där det krävs behandlingsinstitutioner med specialistkompetens.

Funktionshinder har en positiv budgetavvikelse på 4,7 mkr. Den främsta anledningen till resultatet är lägre kostnader om 4,8 mkr för personlig assistans eftersom antalet brukare inte ökat i budgeterad omfattning. Andelen beviljade beslut som verkställs genom köpta platser utanför kommunen ligger i beräknad nivå. Utöver det förekommer bara små avvikelser i verksamheten.

Investeringsanalys

Sektorns investeringsbudget 2012 uppgick till sammanlagt 2,8 mkr inklusive ombudgeteringar. Under året har investeringar för 4,1 mkr gjorts och det innebär att budgeten överskridits med 1,3 mkr. Anledningen är att sektorn börjat byta ut larmen på kommunens särskilda boenden för äldre. Investeringsmedel för detta (sammanlagt 3,2 mkr) finns avsatta 2013 men eftersom det gamla larmet fungerat bristfälligt började bytena redan under hösten 2012.

Framtiden

En viktig framgångsfaktor är förmågan att samverka med andra. För en god vård och omsorg om de mest sjuka

äldre krävs en nära samverkan mellan huvudmän. För att bryta människors utanförskap när det gäller arbetsmarknad, boende, integration och övriga levnadsvillkor krävs ett intensivt samarbete med andra samhällsaktörer och vårdgivare. Nya former för arbetsträning och daglig verksamhet behöver utvecklas, gärna i samverkan med andra, för att öka människors förmåga till egen försörjning.

Behovet av bostäder och boendelösningar för särskilda grupper kräver både ökad tillgång till bostäder och till nya lösningar. Bostäder med God Tillgänglighet (BGT) är ett bra exempel på det. Det kommer att ställas större krav på flexibilitet i boendet när fler behöver växla mellan olika boendeformer. Det ökar kraven på rörlighet även för socialtjänstens medarbetare. Kompetensutveckling med fokus på värdegrundarbete och brukarinflytande går som en röd tråd genom all verksamhet och det systematiska kvalitetsarbetet fortsätter att utvecklas. Socialtjänsten får en närmare koppling till forskning och evidensbaserade metoder vilket gynnar verksamheten, inte minst med tanke på framtida kompetensförsörjning. Framgångsrik rekrytering och förmåga att vara en attraktiv arbetsgivare kommer att vara avgörande för hur väl socialtjänsten klarar sitt uppdrag i framtiden.

Uppdragsbeskrivning

Sektorn har bland annat hand om social omsorg om äldre, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, kommunal hälso- och sjukvård, individ- och familjeomsorg, familjerådgivning, invandrar- och flyktingmottagande, arbetsmarknadsåtgärder, konsumentvägledning, ekonomirådgivning och skuldsanering, medicinskt ansvar och tillsyn, tillståndsprövning och tillsyn enligt alkohol-, lotteri- och tobakslagstiftning.

Cykelbanor och enskilda vägar men också Airport City och järnväg viktiga pusselbitar

Drygt 3 000 meter gång- och cykelbana, en ny översiktsplan, invigning av kvarteret fem i Mölnlycke och så beskedet från regeringen om ny järnväg mellan Mölnlycke och Bollebygd. Dessutom redovisar verksamheterna ett positivt resultat.

Årets viktigaste händelser

Arbetet med övertagande av enskilda vägar inom tätorter har börjat. Översiktsplanen, ÖP2012, antogs av fullmäktige i juni. Utvecklingen av Landvetter och Mölnlycke centrum samt Landvetter Airport City fortsätter. Under hösten invigdes kvarteret fem i Mölnlycke centrum.

Måluppfyllelse

Av 17 verksamhetsmål är 15 mål uppfyllda, ett delvis uppfyllt och ett ej uppfyllt.

Näringsliv har uppfyllt målen under 2012. I Svenskt Näringslivs ranking av lokalt företagsklimat har Härryda kommun en hög placering med sin fjortondeplats bland landets 290 kommuner.

Verksamhetens mål inom trafiksäkerhet, tillgänglighet, framkomlighet och miljö kan ses som uppfyllda. Bland annat har 3 090 meter ny gång- och cykelbana tillkommit och bullerdämpande åtgärder har vidtagits. I SCB:s medborgarundersökning har alla indikatorer högre eller samma resultat jämfört med motsvarande undersökning 2010. Målet om underhåll och skötsel av gång- och cykelvägar har inte uppfyllts men resultatet har förbättrats sedan föregående undersökning.

Måluppfyllelsen inom kollektivtrafiken ses sammanfattande som god med hög kundnöjdhet inom den särskilda kollektivtrafiken och en positiv resandeutveckling med god kostnadseffektivitet inom både den särskilda kollektivtrafiken och skolskjuttrafiken.

I förhållande till bostadsförsörjningsprogrammet har ett lägre antal lägenheter börjat byggas under året. De försenade byggstarterna beror bland annat på överklagade detaljplaner och längre projekteringstider än förväntat.

Handläggning av bygglov ska enligt Plan- och bygglagen ske inom 10 veckor, vilket verksamheten under året uppfyllt.

Ekonomi

Driftanalys

De skattefinansierade verksamheterna inom samhällsbyggnad visar ett överskott på 2,5 mkr. Mark och bostad redovisar en negativ avvikelse vilket till största del beror på att bostadsanpassningen har varit 1,5 mkr dyrare än budgeterat. Plan och bygglov visar ett överskott på 1,8 mkr, vilket beror på att bygglovsenheten under året har beviljat bygglov för ett antal större bostadsprojekt och industrilokaler. Gator och park visar ett överskott. Försenad start av arbetet med övertagande av enskilda vägar inom tätorter har resulterat i lägre kostnader än budgeterat. Snöröjningen är den enskilt största negativa avvikelsen. Kollektivtrafiken visar ett överskott på grund av avvaktan på den allmänna kollektivtrafikens omorganisation vilket innebär att verksamheten genomförde färre strategiska utredningar än budgeterat. Kostnaderna för sektorn är lägre 2012 än 2011. Detta beror på att den allmänna kollektivtrafiken, genom skatteväxling, har övergått till Västra Götalandsregionen.

Investeringsanalys

De skattefinansierade verksamheterna inom samhällsbyggnad visar ett överskott på 27,9 mkr. Anläggning och underhåll har köpt in en hjullastare och ett nytt bilpoolsystem och överskrider budget med 0,7 mkr. Mark och bostad investerar i den framtida markreserven och har förbrukat 5,2 mkr istället för budgeterade 1,0 mkr, efter särskilt beslut i kommunfullmäktige. Gator och parks överskott på 32,7 mkr beror till stor del på att planerade projekt, av olika anledningar, blivit försenade.

Exploatering

För varje exploateringsprojekt gör sektorn en bedömning av projektets förutsättningar att kunna genomföras och dess ekonomi. Inga exploateringsprojekt startar om de inte bedöms genomförbara med en godtagbar ekonomi. I huvudsak sammanfaller detaljplaneområde, gatu-

kostnadsområde och fysiska avgränsningen för exploateringskontots inkomster och utgifter.

Löpande inkomster (till exempel vid tomtförsäljning) och utgifter (till exempel markarbete) i pågående exploateringsprojekt/område redovisas och bokförs på balansräkningen (tillgång eller skuld). Först när projektet, efter flera år, är färdigställt bokförs vinsten eller förlusten i resultatet för året. Under året har inga exploateringsprojekt slutredovisats. *Specificerad redovisning av exploateringsverksamheten visas på sida 41 och 58.*

Framtiden

2013 kommer arbetet med övertagande av enskilda vägar inom tätorter att fortsätta. Utvecklingen av Mölnlycke och Landvetter centrum fortsätter. Förslag till ny detaljplan för kvarteret två i Landvetter centrum kommer att tas fram under 2013. I Mölnlycke fortsätter programarbetet för utvecklingen av norra centrum inklusive Mölnlycke fabriker. För arbetet med Landvetter Airport City kommer en ny detaljplan för logistik- och verksamhetsområde att tas fram under 2013 samtidigt som byggnationen av trafikantservice påbörjas. Arbetet med att utveckla Landvetter södra påbörjas. Det inleds med en process för hur det fortsatta arbetet ska bedrivas. Med anledning av regeringens beslut om ny järnväg mellan Mölnlycke och Bollebygd kommer ett fördjupat samarbete att starta med berörda kommuner längs sträckan Göteborg–Borås.

Uppdragsbeskrivning

Sektorn för samhällsbyggnad svarar för miljösamordning, näringsliv, räddningstjänst, detalj- och översiktsplaner, bygglovgivning, kartor och mätning, försörjning av mark för bostäder, kommunala verksamheter och allmänna anläggningar. Sektorn handhar även bostadsanpassningsstöd, byggande och förvaltning av vägar, park- och grönområden samt allmänna platser; trafiksäkerhet, skolskjutor med mera.

Resultaträkning, mkr	2012	2011	2010
Avgifter och ersättningar	71,6	72,0	100,9
Bidrag	2,1	0,8	1,3
Summa intäkter	73,7	72,8	102,2
Personalkostnader	35,5	34,4	31,0
Avskrivning/internränta	16,3	15,5	14,0
Övriga kostnader	121,3	139,9	138,6
Summa kostnader	173,1	189,8	183,6
Nettokostnader	99,4	117,0	81,4
Kommunbidrag	101,9	113,2	114,8
Avvikelse	2,5	-3,8	33,4

Drift	2012	2012	2012
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning och administration	3,6	3,4	0,2
Miljösamordning	1,6	1,6	0,0
Näringsliv	2,8	2,7	0,1
Räddningstjänst	21,6	21,2	0,4
Anläggning och underhåll	0,0	-0,1	0,1
Mark och bostad	6,0	7,9	-1,9
Plan och bygglov	4,9	3,1	1,8
Gator och park	52,7	52,1	0,6
Kollektivtrafik	8,7	7,5	1,2
Summa	101,9	99,4	2,5

Investering	2012	2012	2012
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Ledning och administration	0,1	0,0	0,1
Anläggning och underhåll	1,5	2,2	-0,7
Mark och bostad	1,0	5,2	-4,2
Gator och park	45,9	13,2	32,7
Summa	48,5	20,6	27,9

Informationsmått	2012	2011	2010	2009
Årsarbetare	69	65	62	64
Mark och bostad				
Bostadsanpassningsbidrag per ärende, kr	15 635	17 572	11 407	16 908
Trafikbelysning				
Per styck, exkl kapitaltjänst, kr	808	825	951	851
Näringsliv				
Svenskt Näringslivs ranking*	14	12	8	7

* Ranking av lokalt företagsklimat i landets 290 kommuner.

Från bananskal till biogas. Under året samlades 682 ton matavfall in i kommunen

Allt fler kommuninvånare har fått anledning att fundera över sitt matavfall. Under 2012 har valet av avfallsstrategi fortsatt och 2014 ska alla gjort sitt val.

Årets viktigaste händelser

Införandet av insamling av matavfall har fortsatt under året. Mölnlycke och Pixbo är de områden som har fått välja avfallsstrategi under året. 2011 påbörjades ett samarbete mellan olika kommuner där invånarna kan lämna sitt avfall på valfri återvinningscentral i de berörda kommunerna. Sedan juni ingår även Kungsbacka kommun i samarbetet.

Måluppfyllelse

Avfallsverksamheten har tre verksamhetsmål varav samtliga är uppfyllda. Ett av de uppfyllda målen är att andelen material som samlas in för materialåtervinning ska öka.

Ekonomi

Driftnalys

Avfallsverksamheten visar en negativ budgetavvikelse på 0,4 mkr jämfört mot det budgeterade underskottet på 0,7 mkr. Anledningen är att verksamheten fick mer intäkter än budgeterat. Hösten 2011 började kommunen med insamling av matavfall, och den kommer att utökas områdesvis fram till sommaren 2014. Detta innebär att kostnaderna för hämtning av hushållsavfall har ökat mellan 2011 och 2012. Kostnaderna för det kommungemensamma passersystemet till återvinningscentraler är högre 2012 än 2011.

Investeringsanalys

Avfallsverksamheten visar ett överskott på 1,7 mkr, vilket bland annat beror på att arbetet med en ny återvinningsstation vid Benarebyvägen påbörjas 2013.

Framtiden

Kampanjen om matavfallshantering pågår fram till sommaren 2014 när alla invånare i kommunen haft möjlighet att välja avfallsstrategi. Avfallsverksamheten kommer att arbeta med att förnya kommunens återvinningsstationer.

Resultaträkning, mkr	2012	2011	2010
Avgifter och ersättningar	26,9	26,2	22,6
Bidrag	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	26,9	26,2	22,6
Personalkostnader	1,4	1,3	1,1
Avskrivning/internränta	1,0	0,8	0,5
Material- och övriga kostnader	24,9	22,0	18,7
Summa kostnader	27,3	24,1	20,3
Nettokostnader	0,4	-2,1	-2,3
Kommunbidrag	0,0	0,0	0,0
Avvikelse	-0,4	2,1	2,3

Drift	2012	2012	2012
Nettokostnader mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Avfall	0,0	0,4	-0,4
Summa	0,0	0,4	-0,4

Investeringar	2012	2012	2012
Nettoutgifter mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Avfall	4,0	2,3	1,7
Summa	4,0	2,3	1,7

Informationsmått	2012	2011	2010	2009
Antal årsarbetare	3	3	2	2
Insamlad mängd matavfall, ton	682	317	-	-
Hushållsavfall till förbränning, kg per invånare	163	186	184	176
Kostnadstäckningsgrad, %	99	109	112	106

Uppdragsbeskrivning

Avfallsverksamhetens uppdrag är att svara för hantering av hushållsavfall inklusive slam.

Kommunens östra och västra delar binds samman med nya vatten- och avloppsledningar

Bara vinterisen kan sätta tillfälligt stopp för arbetet med ny dricksvattenledning i Landvettersjön. Dessutom pågår arbete med nya dricks- och spillvattenledningar till flygplatsmotet.

Årets viktigaste händelser

Under året har en ny processhall för kolfilter med UV-ljus tagits i drift på Finnsjöns vattenverk. Verksamheten har också arbetat med ny dricksvattenledning i Landvettersjön samt nya dricks- och spillvattenledningar till flygplatsmotet. Dessutom har man genomfört undersökning och provpumpning för en ny vattentäkt i Hällingsjö.

Måluppfyllelse

Av vattenverksamhetens tre mål är två mål uppfyllda och ett mål delvis uppfyllt. Det mål som är delvis uppfyllt är målet om att mängden ovidkommande vatten till spillvattenledningarna ska minska.

Ekonomi

Driftanalys

Vattenverksamheten visar ett överskott på 0,2 mkr mot det budgeterade underskottet på 1,2 mkr. Överskottet kommer att avsättas till verksamhetens resultatutjämningsfond. Va-fonden uppgår till 4,3 mkr. Anledningen till överskottet är att kostnaderna har varit lägre än budgeterat bland annat på grund av att en tjänst inte återbesatts. Intäkterna har ökat sedan föregående år, vilket bland annat beror på taxehöjningen på två procent. Kostnaderna är lägre i förhållande till föregående år. Det beror delvis på mindre akut underhåll på vattenverk med 0,7 mkr och avloppspumpstationer med 0,4 mkr.

Investeringsanalys

Vattenverksamheten visar ett överskott på 12,1 mkr, vilket framför allt beror på att arbetet med nya ledningar i Landvettersjön och nya ledningar till flygplatsmotet inte slutfördes under 2012 och fortsätter under 2013. Arbetet med ny dricksvattenledning i Landvettersjön fick avbrytas på grund av isbildning på sjön.

Framtiden

Arbetet med Finnsjöns vattenverk samt nya ledningar till flygplatsmotet kommer att fortsätta. Västra Ned-

sjön ska komplettera framtida vattenförsörjning med ett nytt ytvattenverk och nya överföringsledningar mellan kommunen östra och västra delar, ska byggas vilket är ett arbete som kommer att pågå i flera år framöver.

Uppdragsbeskrivning

Vattenverksamhetens uppdrag är att svara för byggande och förvaltning av vatten- och avloppsledningar med tillhörande stationer och verk.

Resultaträkning, mkr	2012	2011	2010
Avgifter och ersättningar	47,3	46,7	44,2
Bidrag	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	47,3	46,7	44,2
Personalkostnader	8,4	9,5	9,2
Avskrivning/internränta	8,6	7,3	5,7
Övriga kostnader	30,1	32,5	29,8
Summa kostnader	47,1	49,3	44,7
Nettokostnader	-0,2	2,6	0,5
Kommunbidrag	0,0	0,0	0,0
Avvikelse	0,2	-2,6	-0,5

Drift	2012	2012	2012
Nettokostnader mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Vattenverksamhet	0,0	-0,2	0,2
Summa	0,0	-0,2	0,2

Investering	2012	2012	2012
Nettoutgifter mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Vattenverksamhet	48,0	37,6	10,4
Summa	48,0	37,6	10,4

Informationsmått	2012	2011	2010	2009
Årsarbetare	13	13	14	12
Rörlig avgift, kr/m ³	18,75	15,00	14,50	14,50
Försålt vatten, kostnad/m ³	31	32	29	30
Kostnadstäckningsgrad, %	100	95	101	112

Särredovisning av Va-verksamheten

Lag om vattentjänster (SFS 2006:412) ställer krav på att vattenverksamheten särredovisas och att särskild balans och resultaträkning upprättas. En fullständig redovisning görs i en särskild handling "Verksamheten för vattentjänster. Årsredovisning 2012". För en sammanställning se sidan 55.

Med god planering blir det en bra blandning av bostäder och verksamheter i kommunen

Sektorn för samhällsbyggnad, mark och bostad arbetar aktivt med exploatering av mark för bostäder och ser till att det finns tillgång till mark för infrastruktur och verksamhetsetableringar. I kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning anges att bostadsbyggandet ska utformas så att en befolkningsökning på cirka 1,5 procent kan mötas med bostäder i alla upplåtelseformer.

Mark och bostad upprättar och reviderar, tillsammans med övriga verksamheter inom samhällsbyggnad, varje år kommunens bostadsförsörjningsprogram. I programmet redovisas olika exploateringsområden för bostäder, tid för byggstart, antal bostäder och typ av upplåtelseform. Projekten är samordnade efter övriga förutsätt-

ningar som investeringar för infrastruktur och upprättande av detaljplan. För varje exploateringsprojekt görs en bedömning av projektets förutsättningar att kunna genomföras och dess ekonomi. Inga exploateringsprojekt startar om de inte bedöms genomförbara med en godtagbar ekonomi. I huvudsak sammanfaller detaljplaneområde och gatukostnadsområde med exploateringskontots inkomster och utgifter.

Löpande inkomster, till exempel vid tomtförsäljning, och utgifter, till exempel för markarbete, för pågående exploateringsprojekt redovisas och bokförs på balansräkningen som en tillgång eller skuld. Först när projektet, efter flera år, är färdigställt bokförs vinsten eller förlusten i resultatet för året. I bokslutet per den 31 december överstiger inkomsterna utgifterna med 50,6 mkr, vilket är positivt.

Aktuella exploateringsprojekt Under 2012 pågick 20 projekt varav inget avslutades (slutredovisades).

INDUSTRIMARK

Björkåsen Försäljning av industrimark pågår, cirka 14 000 m² finns tillgängligt. I första hand är området lämpligt för ett antal mindre etableringar.

Björrod Försäljning av industrimark pågår, totalt inom Björrodsområdet finns cirka 245 000 m² mark tillgängligt. Området läm-

par sig för såväl större som mindre etableringar. Förfrågningar finns.

Bårhults företagspark Detaljplanearbete pågår för utvidgning av befintligt verksamhetsområde.

Fläskebo Av färdigplanerad industrimark återstår bara 2 000 m² vilken intilliggande verksamhet avser att förvärva. Osålt område fungerar idag som parkering för Land-

vetter Ryttersälls sälls ridsbanor. Ridsbanorna är tänkta att flyttas från området.

Hindås Försäljning av industrimark pågår, cirka 20 000 m² mark finns tillgängligt.

Företagsparken 2 Försäljning av industrimark pågår. Av färdigplanerad mark återstår cirka 16 500 m², intressenter finns.

Företagsparken 1 Solsten Försäljning av industrimark pågår norr om Rv40 i Mölnlycke. Av kommunens mark återstår cirka 30 000 m². Området är lämpligt för en större etablering samt en mindre serviceverksamhet. Intressenter finns.

MARK FÖR BOSTÄDER

Börjesgården Försäljning av småhustomter pågår. Fem kommunala småhustomter återstår.

Enebacken Utredningsarbete för ny detaljplan pågår. Området avses bli Mölnlyckes nästa större utbyggnadsområde med blandad bebyggelse med olika upplåtelseformer.

Fagervallen Hindås Byggnation av bostäder pågår. 24 kommunala småhustomter återstår.

Grönsångarvägen Detaljplanearbete pågår. Området byggs ut med kommunalt vatten och avlopp samt standardhöjning

av gatan, 38 nya småhustomter föreslås.

Hönekulla By 13 parhus är färdigställda. 33 bostadsrätter har byggstartat 2012, 32 hyresrätter och 27 bostadsrätter planeras byggstarta sent 2013.

Kobacka Detaljplan överklagad. Kommunalt vatten och avlopp samt standardhöjning av gata, ett fåtal nya småhustomter föreslås.

Långetjärnshöjd All mark för bostäder är slutsåld, justeringar av områdets allmänna anläggningar återstår. Mark för 18 hyreslägenheter samt 84 småhustomter har sålts av kommunen.

Norra Önneröd Byggnation av gator och va pågår. 18 bostadsrätter har färdigställts. Mark för 47 hyreslägenheter i flerbostadshus har sålts av kommunen under 2012. Ytterligare 37 småhustomter ägs av kommunen.

Nya Landvetter centrum Detaljplanearbete pågår för översyn av gatustrukturer samt studie av förutsättningar för flerbostadshus. 64 bostadsrättslägenheter har färdigställts under 2012.

Råda torg Byggstart våren 2013. Huvudkontor Förbo samt 18 hyreslägenheter.

Stenhuggeriet Detaljplanearbete pågår. Kommunalt vatten och avlopp samt standardhöjning av gata, ett fåtal nya småhustomter föreslås.

Västra Landvetters Backa Detaljplanearbete pågår. Utbyggnad av bostäder. Relativt få nyttillkommande bostäder föreslås.

Östra Landvetters Backa Detaljplanearbete pågår. Kommunalt vatten och avlopp samt utbyggnad av kommunal gata samt tillkommande småhustomter, flerbostadshus och förskola föreslås.

En tabellsammanställning finns att läsa på sidan 58–59.

Ny teknik och gott bemötande men också mätta magar och rena lokaler

134 000 kvadratmeter städas allt mer effektivt och miljömedvetet. I några skolkök serveras beatburgare till barnens förtjusning, IT satsar ännu mer på mobila lösningar och fastighet ser två skolor växa fram. Dessutom blir kommunen ännu mer tillgänglig när arbetet med kontaktcentret tar fart.

Årets viktigaste händelser

Under året har receptionen påbörjat utvecklingen till att bli ett kontaktcenter för kommunmedborgare och företagare. Målsättningen med kontaktcenter är att öka tillgängligheten.

Rävlandaskolan och Fagerhults förskola har färdigställt under året.

Måltidsservice har på några skolor testat att servera beatburgare istället för traditionella hamburgare. Beatburgare innehåller hälften kött och hälften bönor med mera. Detta test har fallit väl ut och innebär att köttkonsumtionen kommer att minska.

Måluppfyllelse

Av sektorns 18 mål är 10 uppfyllda, sex delvis uppfyllda och två är ej mätbara.

Majoriteten av fastighets mål bedöms vara helt eller delvis uppfyllda.

Städservice mål om att anpassa städningen till brukarnas verksamhet och önskemål bedöms vara delvis uppfyllt och målet med välutbildad och miljömedveten personal anses vara uppfyllt då en större utbildningsinsats har slutförts under året.

Måltidsservice redovisar en god måluppfyllelse. På vissa enheter har brukarna inte haft möjlighet att påverka mat och matsalsmiljö i den utsträckning som varit önskvärd. En omfattande utbildningssatsning i dietik och näringslära har slutförts under året vilket innebär att målet med välutbildad och kunnig personal uppfylls.

Målen för IT är i huvudsak uppfyllda. Fler användare

har fått tillgång till administrativa system men ett totalstopp har inträffat under året.

Målen för säkerhet anses i stort sett vara uppfyllda men kommunen har tappat några få placeringar i Sveriges kommuner och landstings undersökning om trygghet och säkerhet.

Upphandling har en god måluppfyllelse, exempelvis har ramavtalstroheten ökat både jämfört med målet och i förhållande till föregående år.

Ekonomi

Driftanalys

Sektorn redovisar ett överskott på 3,3 mkr. Detta förklaras bland annat av lägre personalkostnader inom städservice eftersom effektiviseringen av städning och städplanering går i snabbare takt än budgeterat. Även måltidsservice redovisar en positiv budgetavvikelse som framför allt kan beror på en effektivisering av internfaktureringen som detta år innebär att 13 månader har fakturerats för ett flertal verksamheter. De minskade nettokostnaderna för IT är framför allt en följd av lägre licenskostnader eftersom inköp av vissa licenser skjutits fram. Dessutom har personalkostnaderna understigit budget till följd av tjänstledigheter.

Det förekommer också negativa budgetavvikelser inom sektorn. Rekryteringskostnader och uteblivna lönebidrag innebär högre nettokostnader än budgeterat för ledning. Fastighets underskott förklaras av högre kostnader för fastighetsskötsel och planerat underhåll. Därutöver tillkommer nettokostnader för beställningsuppdrag från sektorerna gällande lokalanpassningar till följd av eftersläpning i internfaktureringen då stora projekt fortgår över årsskiftet.

Investeringsanalys

Sektorns nettoutgifter på 82,5 mkr innebär en positiv budgetavvikelse på 9,7 mkr. Större delen av överskottet återfinns inom fastighet och beror i huvudsak på att vissa byggprojekt inte överensstämmer tidsmässigt med budgeten. Detta gäller framför allt ny- och ombyggnad

av Rävlandaskolan och energieffektiviseringar. Dessutom har den planerade omklädningsbyggnaden i norra Landvetter utgått. Anslaget för bostäder med särskild service vid Lindbacken har bara använts i liten omfattning. Upphandlingen senarelades eftersom kommunfullmäktiges budgetbeslut för kommande år väntades in.

Överskottet inom IT är framför allt en följd av att anslaget för utbyggnad av stadsnät i kommunens östra delar inte nyttjats.

Positiva budgetavvikelser redovisas även för ledning, städservice och måltidsservice till följd av lägre investeringsbehov än budgeterat.

Framtiden

Inom städservice fortsätter effektiviseringar av städplaneringen enligt plan samtidigt som utvecklingen av sjukfrånvaron följs noggrant med målsättningen att bryta trenden av ökad långtidssjukfrånvaro.

Inom måltidsservice pågår ett arbete med att utveckla matsedeln för att minska miljöpåverkan. Detta är ett långsiktigt arbete med början i förskolan där barnen lättare tar till sig nya kostvanor.

IT-funktionen fortsätter att utveckla tjänster för att möta verksamhetens behov av att arbeta mer mobilt och flexibelt, exempelvis läsplattor, smarta telefoner med tillhörande kringutrustning.

För att vidareutveckla service till medborgare och företag kommer växel och receptionen att fortsätta arbetet med att bli ett kontaktcenter. Detta innebär att viss service och enklare ärenden utförs av personalen i kontaktcentret istället för av handläggare på sektorerna.

Uppdragsbeskrivning

Sektorn ska med sina specialkompetenser kostnadseffektivt lämna efterfrågat stöd och service till förvaltningen. Sektorn ska via säkerhetsfunktionen svara för att kommunen har en organisation som är utbildad och övad för att kunna förebygga och vid behov hantera olika typer av oönskade händelser som kommunen kan drabbas av.

Resultaträkning, mkr	2012	2011	2010
Avgifter och ersättningar	317,2	311,7	304,3
Bidrag	3,8	3,6	4,4
Summa intäkter	321,0	315,3	308,7
Personalkostnader	95,4	94,5	94,3
Avskrivning/internränta	87,7	79,5	71,9
Övriga kostnader	147,6	150,1	157,2
Summa kostnader	330,7	324,1	323,4
Nettokostnader	9,6	8,8	14,7
Kommunbidrag	12,9	4,8	14,4
Avvikelse	3,3	-4,0	-0,3

Drift	2012	2012	2012
Nettokostnader, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Sektorsledning	4,7	5,1	-0,5
Fastighet	-2,1	-0,7	-1,5
Städservice	5,9	3,1	2,8
Måltidsservice	2,7	1,2	1,6
IT	-1,3	-2,5	1,2
Säkerhet	0,7	1,0	-0,3
Upphandling	2,4	2,4	0,0
Summa	12,9	9,6	3,3

Investering	2012	2012	2012
Nettoutgifter, mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Sektorsledning	0,2	0,1	0,1
Fastighet	85,3	78,5	6,7
Städservice	0,5	0,3	0,2
Måltidsservice	0,6	0,2	0,3
IT	5,8	3,4	2,4
Summa	92,3	82,5	9,7

Verksamhetsmått	2012	2011	2010	2009
Årsarbetare	230	234	230	232
Förvaltd yta, m ²	196 352	192 397	188 421	188 204
– varav hyrda lokaler	26 274	26 196	27 957	28 281
Area per kommuninv, m ²	5,5	5,5	5,5	5,5
Bruttokostnad per kommuninv, kr	5 382	5 224	5 329	5 123
Städad area, m ²	134 100	129 300	130 000	128 527

Vindkraftverken låter vänta på sig men det blåser redan nya vindar inom ärendehantering

Kortare handläggningstider, nöjda chefer, tydlig information på webbplatsen och goda resultat i revisionerna ger en sektor som uppfyller målen.

Årets viktigaste händelser

Nytt dokument- och ärendehanteringssystem har införts under året.

Måluppfyllelse

Kansliets mål bedöms vara uppfyllt. Resultatet av Sveriges kommuner och landstings årliga webbinformationsundersökning uppfyller det uppsatta målet mer än väl.

Målen uppfylls för ekonomifunktionen, revisionerna visar på goda resultat och resultatet av den årliga chefsenkäten är i nivå med uppsatta mål.

Personalfunktionens mål med tydlig information och professionell service bedöms vara uppfyllt eftersom resultatet av den årliga chefsenkäten visar på en hög nöjdhetsgrad.

Målet för miljö- och hälsoskydd anses vara uppfyllt, bland annat eftersom handläggningstiderna har kortats.

Ekonomi

Driftanalys

Sektorn redovisar en negativ budgetavvikelse på 0,8 mkr. Nettokostnaderna för ledning överstiger budget med

cirka 0,3 mkr till följd av verksamhetsspecifika kostnader av engångskaraktär. Kansliet redovisar ett underskott på knappt 0,4 mkr vilket främst beror på högre kostnader för det nya dokument- och ärendehanteringssystemet. Nettokostnaderna för ekonomi är drygt 0,1 mkr högre än budgeterat och detta orsakas av interna kostnader för serveravtal och något högre personalkostnader än budget.

Underskottet inom personal på knappt 0,2 mkr är en följd av högre personalkostnader i samband med pensionsavgångar och stigande kostnader för den fackliga verksamheten eftersom facklig förtroendemannatid nyttjas i högre grad än tidigare år. Miljö- och hälsoskydd redovisar ett överskott på knappt 0,2 mkr då en tjänst var vakant i början av året men också på grund av föräldraledigheter.

Investeringsanalys

Av sektorns investeringsanslag har 11,5 mkr nyttjats och det innebär en positiv budgetavvikelse på 32,6 mkr. Detta beror framför allt på tidsförskjutning när det gäller kommunens inköp av vindkraftverk. Anslaget på 2,0 mkr som avser inköp av nytt dokument- och ärendehanteringssystem har inte använts då en tjänsteupphandling har genomförts istället. Sektorns överskott förklaras till viss del också av tidsförskjutningar av konstnärlig utsmyckning.

Framtid

Härryda kommun växer och förvaltningen anpassar volymen till medborgarnas behov. Sektorn för administrativt stöd kommer att fortsätta ett kontinuerligt arbete för att utföra uppdraget på ett så effektivt sätt som möjligt genom att ständigt se över organisation och processer.

Förvaltningen har under 2012 fortsatt att implementera Lean som ett verktyg för att utveckla kvalitet. Erfarenheterna av Leanarbetet har varit positiva. Under 2013 kommer Leanarbetet att förstärkas ytterligare.

Förvaltningen ska fortsätta utveckla tillgänglighet och service för kommuninvånare, näringsliv och brukare. Medborgare och brukare med funktionsnedsättning ska ha lika tillgång till verksamheterna och kommunens information ska vara tillgänglig. Bemötande ska fortsatt vara i fokus i alla verksamheter.

Uppdragsbeskrivning

Sektorn tillhandahåller service till den politiska organisationen, till förvaltningen samt till medborgare och övriga externa intressenter. Sektorns arbetsuppgifter omfattar kansli, ekonomi, personaladministration samt miljö- och hälsoskydd.

Resultaträkning, mkr	2012	2011	2010
Avgifter och ersättningar	4,6	3,4	2,8
Bidrag	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	4,6	3,4	2,8
Personalkostnader	38,3	34,8	32,0
Avskrivning/internränta	0,6	0,6	0,7
Övriga kostnader	14,6	13,3	12,3
Summa kostnader	53,4	48,7	45,0
Nettokostnader	48,8	45,3	42,2
Kommunbidrag	48,1	45,7	43,0
Avvikelse	-0,8	0,4	0,8

Drift	2012	2012	2012
Nettokostnader mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunledning	7,6	7,8	-0,3
Kansli	8,9	9,3	-0,4
Ekonomi	9,9	10,0	-0,1
Personal	17,9	18,0	-0,2
Miljö- och hälsoskydd	3,8	3,7	0,2
Summa	48,1	48,8	-0,8

Investering	2012	2012	2012
Nettoutgifter mkr	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunledning	42,1	0,2	41,9
Kansli	2,0	0,0	2,0
Ekonomi	0,0	11,3	-11,3
Personal	0,0	0,0	0,0
Summa	44,1	11,5	32,6

Informationsmått	2012	2011	2010	2009
Årsarbetare	67	63	60	62
Diariéförda ärenden	970	911	913	842
Fakturor	48 442	46 739	42 792	46 747
Utbetalda löner	53 496	53 623	51 095	52 826
Debiteringar	96 648	93 795	92 149	90 757

Leveranssäkerhet en fortsatt viktig fråga för Härryda Energi

HEAB fortsätter att arbeta för förbättrad leveranssäkerhet och kan blicka tillbaka på ett år med ganska få störningar, förutom det omfattande strömavbrottet i oktober.

Årets viktigaste händelser

Härryda Energi förvärvade anläggningar i Landvetter från Vattenfall. Genom förvärvet blir driften av elnätet mer rationell och kostnaderna till överliggande nät (Vattenfall) minskas. Ett formellt godkännande av Energi-marknadsinspektionen återstår.

Ombyggnad har påbörjats av två äldre transformatorstationer som är viktiga för områdets matning. Förutom normala underhållsåtgärder har ett särskilt projekt startats för att minska risken för fel i nätstationerna och därmed höja leveranssäkerheten.

Det har varit relativt få väderrelaterade störningar under 2012. Det beror dels på ombyggnaden av högspänningsledningar i luft till kabel i mark, dels på frånvaron av större stormar.

Under hösten drabbades Mölnlycke, Landvetter och Härryda av ett längre strömavbrott. Orsaken var ett fel i Vattenfalls nät i Partille samtidigt som Vattenfall hade ett planerat arbete på den andra ledningen som matar Härryda Energis nät. Härryda Energi och Härryda kommun hade en nära dialog under störningen kring information och val av prioriterade kommunala inrättningar.

Energimarknadsinspektionen har infört ett regelverk för maximala intäkter för elnätbolagen. Då regelverket skulle vara starkt hämmande för till exempel expansion har cirka 80 elnätsföretag med Härryda Energi tillsammans överklagat reglerna.

Elhandeln utvecklas enligt planerna. Genom valet av affärsmodell har Härryda Energi undvikit ett flertal risker och därmed de ekonomiska svårigheter som många elhandelsbolag fick uppleva den kalla vintern 2011/2012.

Måluppfyllelse

Verksamheten har följt den översiktliga plan som lagts för året. Åtgärder i nätet ska bibehålla och i vissa delar förbättra leveranssäkerheten. Elhandeln utvecklas enligt planen.

Ekonomi

Resultatet är 11,7 mkr, 10 mkr bättre än budgeterat. Rörelsens kostnader blev 1,9 mkr lägre än budget, vilket till största delen bestod av billigare inköp av nätförluster. Intäkterna ökade med 3,8 mkr jämfört med budget främst beroende på en kall avslutning av året, som innebär högre eldistribution.

Utfallet av investeringsverksamheten blev 30,2 mkr, vilket är 16,5 mkr lägre än budget. En orsak är att tidplanen för några större projekt har förskjutits, vilket innebär att betalningarna senarelagts. Nyanslutningsinvesteringarna är väsentligt lägre än vad som budgeteras och orsaken till detta ligger uteslutande på kundsidan. Också några andra reinvesteringsprojekt har senarelagts av olika anledningar.

Elhandels omsättning är 0,6 mkr och antalet kunder är 1 800.

Framtiden

Fortsatta kvalitetsförbättrande åtgärder i nätet för att bibehålla och förbättra leveranssäkerheten. Reinvesteringsarna i viktiga stationer kommer därför att pågå under ett antal år. Också programmet med förstärkt underhåll fortsätter. Matningen till Landvetter kommer att förbättras med en ny inmatning från Vattenfalls regionnät. Förbättrad matning är en förutsättning för den kommande expansionen i området Landvetter-Härryda med bland annat Airport City.

Uppdragsbeskrivning

HEAB är ett helägt bolag som har till uppgift att distribuera ledningsbunden energi inom kommunens område. Uppdraget tillåter även att tillhandahålla elförsäljning.

Härryda Energi AB (HEAB)

mkr	2012	2011
Summa intäkter	94	89
Summa kostnader	82	76
Resultat före bokslutsdispositioner	12	14
Balansomslutning	194	171
Soliditet, procent	55	55
Ägarandel, procent	100	100
Antal årsarbetare	27	28

Grönt ljus för Förbos huvudkontor i Mölnlycke

47 lägenheter med odlingsmöjligheter är på gång i Landvetter efter att Förbo vunnit en markanvisningstävling i kommunen. Och efter att detaljplanen för Förbos eget huvudkontor i Mölnlycke vunnit laga kraft väntar byggstart 2013.

Årets viktigaste händelser

Förbos styrelse beslutade om en ny affärsplan. Uppdatering av ägardirektiven pågår som en konsekvens av ny lagstiftning för de allmännyttiga bostadsbolagen och dess styrning. Affärsplanen anger hur företaget ska förverkliga ägarnas krav och möta utmaningarna från omvärlden.

Förbo vann en markanvisningstävling för 47 lägenheter i Landvetter, byggstart 2013. Projektet har en grön profil och hyresgästerna erbjuds odlingsmöjligheter.

Förbos tredje etapp i Norra Hallsås i Lerum startade och färdigställs under 2013. Projektet omfattar 39 lägenheter.

Detaljplanen för en ny fastighet på Råda torg i Mölnlycke för bostäder och Förbos huvudkontor vann laga kraft och projektering har inletts. Byggstart sker 2013.

Arbetet med att modernisera, förbättra tillgängligheten och energieffektivisera bostadsområdet Råda i Mölnlycke fortsätter. Under 2012 avslutades arbetet med Ekgårdens hus och marken på Bokgården, renoveringen av husen på Grangården startade.

Måluppfyllelse

Under året genomfördes undersökningen Nöjd kund bland hyresgästerna. Det långsiktiga målet om att nå minst 70 i index för förvaltningsarbetet säkerställdes med ett resultat på 70,5.

Ekonomi

Resultat efter finansiella poster uppgick till 83 mkr, 68 mkr bättre än budgeterat. I resultatet ingår försäljning av fastigheter i Mölndal och Ytterby med 54 mkr. Resultatet har också påverkats positivt av lägre värmeförbrukning och lägre räntekostnader efter att lån amorterats vid fastighetsförsäljning.

Bolaget har investerat 95 mkr i ny- och ombyggnationer i fastigheterna. Kostnaderna för underhåll uppgick till 97 mkr. Bolagets likvida medel och outnyttjade checkkrediter uppgick vid periodens slut till 67 mkr. Av låneportföljen har 31 procent en räntebindning kortare tid än ett år.

Hyresnivån för bostadslägenheter under 2012 uppgick i genomsnitt till 985 kr per m², vilket är en ökning med 33 kr per m² jämfört med 2011.

Hyresförhandlingen för 2013 innebär höjda hyror med i genomsnitt 1,9 procent. Förbos resultat efter finansiella poster för 2013 förväntas uppgå till cirka 27 mkr.

Framtiden

Mot bakgrund av den låga rörligheten på bostadsmarknaden i regionen under året bedöms att marknadsläget är fortsatt stabilt med stor efterfrågan på bostäder.

Hyresförhandlingen för 2013 innebär höjda hyror med i genomsnitt 1,9 procent. Förbos resultat efter finansiella poster för 2013 förväntas uppgå till cirka 27 mkr.

Uppdragsbeskrivning

Förbo ägs av Härrydas (42,0%), Mölndals (27,6%), Lerums (21,4%) och Kungälv kommun (9,0%). Förbo bedriver fastighetsförvaltning inom de fyra ägarkommunerna. I stort sett hela beståndet är bostäder och specialbostäder.

Förbo AB		
mkr	2012	2011
Summa intäkter	473	410
Varav försäljning fastigheter	54	–
Summa kostnader	–389	–392
Resultat före bokslutsdispositioner	83	18
Balansomslutning	2 074	2 070
Soliditet, procent	31	27
Ägarandel, procent	42	42
Antal årsarbetare	51	55

RESULTATRÄKNING Belopp i mkr	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2012	2011	2012	2011
Verksamhetens intäkter	1	420,3	399,8	667,8	635,7
Verksamhetens kostnader	2	-1 888,0	-1 856,9	-2 053,7	-2 011,7
Avskrivningar		-87,6	-80,6	-121,2	-113,1
Verksamhetens nettokostnader		-1 555,3	-1 537,7	-1 507,1	-1 489,1
Skatteintäkter	3	1 478,2	1 441,0	1 478,2	1 441,0
Kommunalekonomisk utjämning mm	3	161,8	164,7	161,8	164,7
Finansiella intäkter	4	2,1	3,0	25,7	3,7
Finansiella kostnader	4	-50,7	-87,1	-75,9	-114,8
Resultat före extraordinära poster		36,1	-16,2	82,7	5,4
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0
Bokslutsdispositioner		0,0	0,0	-3,0	
Skatt		0,0	0,0	-1,1	-2,1
Årets resultat		36,1	-16,2	78,7	3,3
Budget		17,0	11,1		

KASSAFLÖDESANALYS Belopp i mkr	Not	KOMMUNEN		KONCERNEN	
		2012	2011	2012	2011
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	13	36,1	-16,2	78,7	3,3
Justering för av- och nedskrivningar		87,6	80,6	121,2	113,1
Justering för överavskrivning	13			-1,7	-3,0
Justering för gjorda avsättningar	14	20,1	71,8	20,1	71,8
Justering för övriga ej likvidpåverkande poster	5			3,2	2,9
Medel från verksamheten före förändr. av rörelsekapital		143,8	136,2	221,5	188,1
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	11	-20,2	-15,8	-9,3	-17,9
Ökning/minskning av förråd och lager	10	6,0	-16,8	6,0	-16,8
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	16	36,8	-61,1	47,8	-65,3
Kassaflöde från den löpande verksamheten		166,4	42,5	266,0	88,1
Investeringsverksamheten					
Bruttoinvestering i materiella anläggningstillgångar	6	-205,9	-224,9	-299,0	-269,9
Försäljning av materiella anläggningstillgångar och utrangeringar	6	0,6	0,1	41,7	0,1
Investeringsbidrag och investeringsinkomster	6	15,4	16,4	15,4	16,6
Investering i finansiella anläggningstillgångar	9	-47,7	25,0	-47,8	25,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-237,6	-183,4	-289,7	-228,1
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	15	112,1	106,4	112,1	108,5
Amortering av skuld	15	-41,1	-1,0	-83,8	-1,0
Ökning av långfristiga fordringar	9	-35,2	0,0	-35,2	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		35,7	105,5	-6,9	107,5
Årets kassaflöde		-35,5	-35,5	-30,6	-32,5
Likvida medel vid årets början		76,4	111,9	79,4	111,9
Likvida medel vid årets slut		40,9	76,4	48,9	79,4

BALANSRÄKNING		Belopp i mkr		KOMMUNEN		KONCERNEN	
	Not	2012	2011	2012	2011		
TILLGÅNGAR							
Immateriella anläggningstillgångar	7	0,0	0,3	0,0	0,3		
Summa immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,3	0,0	0,3		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	8	1 467,0	1 372,9	2 330,9	2 252,2		
Maskiner och inventarier	8	107,2	98,7	277,1	234,9		
Summa materiella anläggningstillgångar		1 574,2	1 471,6	2 608,0	2 487,1		
Aktier och andelar	9	20,7	22,9	5,6	7,8		
Obligationer	9	54,2	4,2	54,2	4,2		
Långfristiga fordringar	9	36,0	0,8	36,0	0,8		
Summa finansiella anläggningstillgångar		110,9	27,9	95,8	12,8		
Summa anläggningstillgångar		1 685,1	1 499,8	2 703,7	2 500,2		
Förråd och lager	10	32,0	38,0	32,0	38,0		
Kortfristiga fordringar	11	154,7	134,5	162,8	153,5		
Likvida medel	12	40,9	76,4	48,9	79,4		
Summa omsättningstillgångar		227,6	248,9	243,6	270,8		
Summa tillgångar		1 912,7	1 748,7	2 947,4	2 771,0		
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR, SKULDER							
Eget kapital	13	320,8	284,7	664,8	587,8		
– varav årets resultat		36,1	–16,2	78,7	3,3		
Avsättningar för pensioner	14	773,0	752,9	774,1	754,0		
Avsättning skatteskuld obeskattade reserver		0,0	0,0	24,9	21,7		
Summa avsättningar		773,0	752,9	799,0	775,7		
Långfristiga skulder	15	426,5	355,6	1 030,9	1 002,6		
Kortfristiga skulder	16	392,3	355,5	452,7	404,9		
Summa skulder		818,8	711,1	1 483,6	1 407,5		
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 912,7	1 748,7	2 947,4	2 771,0		
Ställda panter och ansvarsförbindelser							
Borgensförbindelser	17	74,5	79,4	19,5	19,4		
Donationsfonder		0,3	0,3	0,3	0,3		
Ställda panter							
Övriga ansvarsförbindelser	18	5,0	5,2	5,0	5,2		

EKONOMISKA BEGREPP

Resultaträkningen Sammanfattar årets kostnader och intäkter och visar årets resultat.

Avskrivning Minskning av det bokförda värdet av en anläggningstillgång.

Kommunalekonomisk utjämning Respektive sektors andel av kommunens skatteintäkter.

Kassaflödesanalys Hur årets drift-, investerings- och låneverksamhet påverkar rörelsekapitalet.

Balansräkning Visar den ekonomiska ställningen vid årets slut fördelat på tillgångar och skulder.

Anläggningstillgångar Fast och lös egendom som kommunen stadigvarande innehar, exempelvis värdepapper, fastigheter och anläggningar.

Omsättningstillgångar Tillgångar som man oftast räknar med att inneha kortare tid än ett år. Lös egendom som inte är anläggningstillgång.

Eget kapital Skillnaden mellan tillgångar och skulder, det vill säga den del som finansierats av det egna resultatet.

Avsättningar En ekonomisk förpliktelse vars belopp eller förfallotidpunkt inte är helt bestämd.

Långfristiga skulder Skulder med löptider längre än ett år.

Kortfristiga skulder Lån och övriga skulder med en löptid av ett år eller kortare.

NOTER Belopp i mkr	KOMMUNEN		KONCERNEN	
NOT 1 Verksamhetens intäkter	2012	2011	2012	2011
Avgifter	133,3	126,5	133,3	126,5
Bidrag	105,4	118,7	105,4	118,7
Bidrag återbetalning av premier AFA, jämförelsestörand	30,2	0,0	30,2	0,0
Sålda tjänster	111,2	105,6	191,9	105,6
Övriga intäkter	40,3	49,0	207,0	284,9
Summa	420,3	399,8	667,8	635,7
NOT 2 Verksamhetens kostnader	2012	2011	2012	2011
Löner och övriga personalkostnader	-1 223,5	-1 167,6	-1 258,9	-1 202,7
Köpt verksamhet	-367,8	-360,7	-367,8	-360,7
Övriga kostnader	-296,7	-328,6	-427,0	-448,3
Summa	-1 888,0	-1 856,9	-2 053,7	-2 011,7
NOT 3 Skatteintäkter, kommunalek. utjämning m m	2012	2011	2012	2011
Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	1 462,3	1 411,0		
Slutavräkning	0,2	4,9		
Preliminär slutavräkning	15,7	25,0		
Summa	1 478,2	1 441,0	1 478,2	1 441,0
Kommunalekonomisk utjämning m m				
Inkomstutjämningsbidrag	58,5	66,1		
Kostnadsutjämningsavgift	17,3	1,6		
Kostnadsutjämningsbidrag	1,6	0,0		
Regleringsavgift	0,0	0,0		
Regleringsbidrag	17,1	35,2		
Bidrag för LSS-utjämning	10,7	8,9		
Bidrag kommunal fastighetsavgift	56,5	52,8		
Tillfälligt konjunkturstöd	0,0	0,0		
Summa	161,8	164,7	161,8	164,7
Summa skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning m m	1 640,1	1 605,6	1 640,1	1 605,6
NOT 4 Finansiella intäkter och kostnader	2012	2011	2012	2011
Finansiella intäkter				
Utdelning aktier	0,0	0,3	0,0	0,0
Ränteintäkter	2,0	2,5	2,3	2,8
Övriga finansiella intäkter	0,1	0,2	23,4	0,9
Summa	2,1	3,0	25,7	3,7
Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-13,1	-10,6	-38,2	-38,2
Ränta pensionsskuld	-37,4	-76,2	-37,5	-76,2
- varav effekten av sänkt diskonteringsränta, jämförelsestörande	0,0	-54,8	0,0	-44,1
Övriga finansiella kostnader	-0,2	-0,3	-0,2	-0,4
Summa	-50,7	-87,1	-75,9	-114,8

forts. NOTER Belopp i mkr		KOMMUNEN		KONCERNEN							
NOT 5 Ej likvidpåverkande poster		2012	2011	2012	2011						
Latent skatt obeskattade reserver		–	–	3,2	2,9						
Summa				3,2	2,9						
NOT 6 Nettoinvesteringar		2012	2011	2012	2011						
Bruttoinvesteringar		–205,9	–224,9	–299,0	–269,9						
Investeringsbidrag och investeringsinkomster		15,4	16,4	15,4	16,6						
Uppskrivning av anläggningstillgångar			0,0	0,0	0,0						
Försäljning av anläggningstillgångar och utrangeringar		0,6	0,1	41,7	0,1						
Summa		–189,9	–208,4	–241,9	–253,2						
NOT 7 Externt förvärv. immateriella anl. tillgångar		2012	2011	2012	2011						
Anskaffningsvärde		1,5	1,5	1,5	1,5						
Ackumulerade avskrivningar		–1,2	–0,9	–1,2	–0,9						
Ingående bokfört värde		0,3	0,6	0,3	0,6						
Årets investeringar		0,0	0,0	0,0	0,0						
Årets avskrivningar		–0,3	–0,3	–0,3	–0,3						
Summa programvarulicenser		0,0	0,3	0,0	0,3						
NOT 8 Materiella anläggningstillgångar		2012	2011	2012	2011						
Fastigheter och anläggningar											
Mark		61,7	56,6	61,7	56,6						
Verksamhetsfastigheter		1 023,3	962,5	1 023,3	962,5						
Fastigheter/anläggningar för affärsverksamhet		152,7	119,8	986,5	979,3						
Publika fastigheter		190,6	182,7	190,6	182,7						
Övriga fastigheter		0,0	0,0	0,0	0,0						
Pågående projekt		38,6	51,2	68,8	71,1						
Summa fastigheter		1 467,0	1 372,9	2 330,9	2 252,2						
Maskiner och inventarier											
Maskiner och inventarier		90,8	85,5	260,7	221,8						
Konstnärliga anläggningar		13,3	10,3	13,3	10,3						
Transportmedel		3,1	2,8	3,1	2,8						
Summa maskiner och inventarier		107,2	98,7	277,1	234,9						
HÄRRYDA KOMMUN	Mark	Verksamhetsfastigheter	Affärsfastigheter	Publika fastigheter	Fastigheter annan verksamhet	Maskiner och inventarier	Konstnärliga anläggningar	Transportmedel	Pågående projekt	Summa 2012	Summa 2011
IB Anskaffningsvärde	56,6	1 585,8	199,9	288,8	0,0	253,7	10,3	9,0	51,2	2 455,3	2 247,2
IB Ack avskrivningar	0,0	–623,2	–80,1	–106,0	0,0	–168,2	0,0	–6,2	0,0	–983,7	–903,8
Ing. bokfört värde	56,6	962,5	119,8	182,7	0,0	85,5	10,3	2,8	51,2	1 471,6	1 343,4
Årets nettoinvesteringar	5,1	37,6	37,1	18,0		28,9	2,9	0,9	60,0	190,5	208,5
Årets försäljningar						–0,1		0,0		–0,1	
Årets avskrivningar		–51,2	–4,2	–8,2		–23,1		–0,6		–87,3	–80,3
Årets nedskrivningar										0,0	
Flyttningar, korrigeringar		74,5		–1,9						72,6	104,0
Utrangeringar						–0,5			0,0	–0,5	–0,1
Drifttagna projekt 2012									–72,6	–72,6	–104,0
Utg. bokfört värde	61,7	1 023,3	152,7	190,6	0,0	90,8	13,3	3,1	38,6	1 574,2	1 471,6

forts. NOTER Belopp i mkr	KOMMUNEN		KONCERNEN	
NOT 9 Finansiella anläggningstillgångar	2012	2011	2012	2011
Aktier, andelar och bostadsrätter	20,7	22,9	5,6	7,8
Obligationer	54,2	4,2	54,2	4,2
Långfristiga fordringar va- och gatukostnadslån	0,5	0,8	0,5	0,8
Långfristig fordring Trafikverket, Bårhultsmotet	35,5	0,0	35,5	0,0
Summa finansiella anläggningstillgångar	110,9	27,9	95,8	12,8
Aktier	15,5	17,5	0,5	2,4
varav Förbo AB	8,0	8,0	0,0	0,0
varav Härryda Energi AB	7,1	7,1	0,0	0,0
varav Västtrafik AB	0,0	2,0	0,0	2,0
Andelar	5,1	5,4	5,1	5,4
varav Räddningstjänstförbund Storgöteborg	4,2	4,2	4,2	4,2
*varav övriga andelar	0,9	1,2	0,9	1,2
Summa aktier och andelar	20,6	22,8	5,6	7,8
* Bland andelar redovisas andelskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening som uppgår till 870 165 kr. Kommuninvest ekonomisk förening har därefter beslutat om insatsemissioner om sammanlagt 1 047 370 kr för Härryda kommun. Härryda kommuns totala andelskapital i Kommuninvest ekonomisk förening uppgick per 2012-12-31 till 1 917 535 kr.				
NOT 10 Förråd och lager	2012	2011	2012	2011
Lager av byggklar mark	30,4	35,0	30,4	35,0
Förråd och lager	1,6	3,0	1,6	3,0
Summa	32,0	38,0	32,0	38,0
NOT 11 Kortfristiga fordringar	2012	2011	2012	2011
Kundfordringar	21,4	10,4	10,2	10,9
Förutbetalda kostnader	11,9	14,2		0,0
Upplupna intäkter	58,1	62,0		0,0
Interimsfordringar	0,0	0,0	86,9	93,7
Diverse kortfristiga fordringar	63,2	47,8	65,7	48,1
Fordran skattekonto	0,0	0,0	0,0	0,8
Summa	154,7	134,5	162,8	153,5
NOT 12 Likvida medel	2012	2011	2012	2011
Plusgiro	51,6	74,1		
Kassa	0,1	0,1		
Koncernkonto	-12,4	-1,7		
Kassa koncernkonto	0,0	0,0	47,3	75,5
Övriga banktillgodohavanden	1,6	3,9	1,6	3,9
Summa	40,9	76,4	48,9	79,4
NOT 13 Eget kapital	2012	2011	2012	2011
IB eget kapital	284,7	301,0	587,8	587,8
Årets resultat	36,1	-16,2	78,7	3,3
Utdelning, HEAB och Förbo AB	-	-	-0,3	-0,3
Överavskrivningar/omföring uppskjuten skatteskuld	-	-	-1,4	-3,0
Summa utgående balans	320,8	284,7	664,8	587,8

forts. NOTER Belopp i mkr	KOMMUNEN		KONCERNEN	
NOT 14 Avsättningar inkl löneskatt	2012	2011	2012	2011
Ansvarsförbindelse intjänad före 1998, IB	662,0	600,4		
Försäkring IPR	0,0	0,0		
Ränteuppräkning	9,2	10,5		
Basbeloppsuppräkning	23,7	8,0		
Gamla utbetalningar	-27,5	-26,1		
Sänkning av diskonteringsränta	0,0	46,7		
Aktualisering	-2,5	0,4		
Bromsen	0,0	21,7		
Övrig post	-0,5	0,4		
Ansvarsförbindelse intjänad före 1998, UB	664,4	662,0		
Pensionsavsättning intjänad fr o m 1998, IB	87,4	74,0		
Försäkring	0,0	0,0		
Ränteuppräkning	2,1	2,2		
Basbeloppsuppräkning	2,4	0,6		
Nya utbetalningar	-3,0	-2,7		
Sänkning av diskonteringsränta	0,0	8,1		
Intjänad PA-KL	7,9	0,9		
Slutbetalning FÅP	0,0	0,0		
Intjänad Förmånsbestämd ålderspension	7,8	6,5		
Intjänad Särskild avtalspension	0,0	0,1		
Nya efterlevandepensioner	0,0	0,4		
Övrig post	-0,2	-0,2		
Pensionsskultsberäkning för förtroendevalda	1,5	-2,5		
Pensionsavsättning intjänad fr o m 1998, UB	105,8	87,4		
Särskilda avtalspensioner enligt överenskommelse, IB	3,5	6,7		
Ränteuppräkning	0,0	0,1		
Basbeloppsuppräkning	0,0	0,0		
Utbetalning ÖK-SAP	-1,4	-3,2		
Sänkning av diskonteringsränta	0,0	0,0		
Arbetstagare som pensionerats	1,5	0,7		
Ändrad samordning	0,0	0,0		
Tillkommande avsättning enligt särskilda avtal	-0,7	-0,8		
Övrig post	-0,2	0,0		
Särskilda avtalspensioner enligt överenskommelse, UB	2,8	3,5		
Summa avsättningar för pensioner	773,0	752,9	774,1	754,0

Aktualiseringsgrad per 2012-12-21: 82,0 % (2011: 81 %)

forts. NOTER Belopp i mkr	KOMMUNEN		KONCERNEN	
NOT 15 Långfristiga skulder	2012	2011	2012	2011
Låneskuld				
Ingående skuld	355,6	250,1	1 002,6	895,1
Nyupplåning under året	112,1	106,4	112,1	108,5
Årets amorteringar	-41,1	-1,0	-83,8	-1,1
Summa	426,5	355,6	1 030,9	1 002,6
Varav anslutningsavgifter	61,5	50,6	61,5	50,6
Kreditgivare				
Kommuninvest	365,0	305,0	420,0	365,0
Övriga	61,5	50,6	610,9	637,5
Summa	426,5	355,6	1 030,9	1 002,6
Låneskuldens struktur				
Andel som förfaller inom 1 år	11 %	13 %	21 %	35 %
Andel som förfaller inom 1-4 år	49 %	55 %	57 %	59 %
Andel som förfaller efter 4 år	40 %	32 %	22 %	6 %
Andel lån med rörlig ränta	27 %	33 %	28 %	30 %
Andel lån med fast ränta	73 %	67 %	72 %	70 %
Genomsnittsränta	3,29 %	3,74 %		
NOT 16 Kortfristiga skulder	2012	2011	2012	2011
Kortfristiga skulder inom koncernen	0,0	0,0		
Leverantörsskulder	83,5	72,9	100,0	89,4
Moms och särskilda punktskatter	3,7	3,6		
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	23,2	21,5		
Övriga kortfristiga skulder	6,0	6,9	8,7	9,5
Upplupna kostnader/förutbetalda intäkter	194,8	173,1	344,0	306,0
Varav semester- och overtidsskuld	69,0	63,8		
Varav upplupna lärarlöner	16,3	0,0		
Varav kortfristig individuell del, pensionskuld (utbet.nästa år)	40,4	38,2		
Varav kortfristig pensionsskuld (utbet.nästa år)	9,9	9,3		
Varav anslutningsavgifter	1,3	1,0		
Exploateringsverksamhet	81,0	77,4		
Summa	392,3	355,5	452,7	404,9
NOT 17* Borgensförbindelser	2012	2011	2012	2011
Kommunägda företag				
GRYAB AB	0,0	0,0		
Härryda Energi AB	55,0	60,0		
Räddningstjänsten Storgöteborg	8,1	7,8	8,1	7,8
Renova	0,5	0,5	0,5	0,5
Summa	63,6	68,4	8,6	8,3
Föreningar				
Landvetter tennisklubb	2,8	2,5	2,8	2,5
Pixbo tennisklubb	3,1	3,3	3,1	3,3
Hindås tennisklubb	4,2	4,2	4,2	4,2
Summa	10,1	10,0	10,1	10,0
Egna hem och småhus	0,8	1,1	0,8	1,1
Summa borgensförbindelser	74,5	79,4	19,5	19,4
NOT 18** Ansvarsförbindelser	2012	2011	2012	2011
Bankgaranti 580 000 euro	5,0	5,2	5,0	5,2

* Härryda kommun har i augusti 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 274 kommuner som per 2012-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnda borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Härryda kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse kan noteras att per 2012-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 268 008 533 162 kronor och totala tillgångarna till 272 786 307 725 kronor. Kommunens andel av förpliktelserna var 649 807 286 kronor och andelen av de totala tillgångarna var 640 401 770 kronor.

** En bankgaranti är utfärdad på NordPool AS med 580 000 euro till en kurs av 8,6166 motsvarande 4 997 628 kronor.

Va-verksamhetens resultaträkning, balansräkning och noter

RESULTATRÄKNING	Belopp i tkr	Not	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter		1	45 676	45 297
Verksamhetens kostnader		2	-38 491	-41 990
Avskrivningar		3	-4 673	-4 163
Verksamhetens nettokostnader			2 512	-856
Finansiella intäkter		4	1 635	1 373
Finansiella kostnader		5	-3 948	-3 118
Resultat före extraordinära poster			199	-2 601
Extraordinära intäkter				
Extraordinära kostnader				
Årets resultat			199	-2 601

Särredovisning av Va-verksamheten

Lag om vattentjänster (SFS 2006:412) ställer krav på att vattenverksamheten särredovisas och att särskild balans och resultaträkning upprättas. En fullständig redovisning görs i en särskild handling "Verksamheten för vattentjänster Årsredovisning 2012".

BALANSRÄKNING	Belopp i tkr	Not	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Tillgångar				
Mark, fastigheter för affärsverksamheter			142 506	109 431
Maskiner och inventarier			3 734	3 875
Summa anläggningstillgångar		6	146 240	113 306
Fordringar			4 806	533
Summa omsättningstillgångar		7	4 806	533
Summa tillgångar			151 046	113 839
Eget kapital och skulder				
Eget kapital		8	4 449	4 250
– varav årets resultat			199	-2 601
Långfristiga skulder		9	145 071	108 506
Kortfristiga skulder		10	1 526	1 083
Summa skulder			146 597	109 589
Summa eget kapital och skulder			151 046	113 839

NOTER	Belopp i tkr	2012	2011	NOTER	Belopp i tkr	2012	2011
1. Verksamhetens intäkter		45 676	45 297	Materiella anläggningstillgångar			
Brukningsavgifter		44 440	43 733	Affärsfastigheter		142 507	109 432
Övriga intäkter		1 236	1 564	Publika fastigheter		-1	-1
2. Verksamhetens kostnader		38 491	41 990	Maskiner och inventarier		3 734	3 869
Entreprenad-köp av verksamhet		19 654	17 794	Transportmedel		0	6
Personalkostnader		8 366	9 511	7. Fordringar		4 806	533
Övriga kostnader (konsulter, el, förbrukningsmaterial m m)		10 471	14 685	Kundfordringar i kommunens debiteringssystem		4 806	533
3. Avskrivningar		4 673	4 163	8. Eget kapital		4 449	4 250
Affärsfastigheter		3 780	3 157	Verksamhetens resultatfond där överskott i resultaträkningen fonderas		4 449	4 250
Publika fastigheter		0	0	9. Långfristiga skulder		145 071	108 506
Maskiner och inventarier		887	991	Lån från kommunen		86 100	59 998
Transportmedel		6	15	Kvarvarande skuld avseende anläggningsavgifter		58 971	48 508
4. Finansiella intäkter		1 635	1 373	10. Kortfristiga skulder		1 526	1 083
Ränta på ej resultatförda anläggning avgifter		1 635	1 373	2011 års periodiserade anläggningsavgifter		1 276	1 039
5. Finansiella kostnader		3 948	3 118	Kunder		250	44
Ränta på investeringsutgifter		3 948	3 118				
6. Verksamhetens anläggningar		146 240	113 306				

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT Belopp i tkr

	BUDGET 2012		UTFALL 2012		Budget- avvikelse	Pågående Avslutat	Beräknas avslutas
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Netto		
Sektor för utbildning och kultur							
Reinvestering och inventarier grundskola		4 100		3 225	875	P	2 013
Inventarier Rävlandaskolan i samband med nybyggnation		5 754		4 411	1 343	P	2 013
Fotbollsanläggning i Landvetter		5 000		10 565	-5 565	A	
Elljusspår i Finnsjön		4 163		3 495	668	P	2 013
Övrigt utbildning och kultur		12 670	390	10 516	2 544		
Summa utbildning och kultur	0	31 687	390	32 212	-135		
Sektor för socialtjänst							
Nya larm på kommunens särskilda boende		0		2 293	-2 293	P	2 013
Övrigt socialtjänst		2 795		1 790	1 005		
Summa socialtjänst	0	2 795	0	4 083	-1 288		
Sektor för samhällsbyggnad							
Landvetter resecentrum		-5 623	10 477	6 350	-1 496	P	2 013
Upphämtning, upprustning samt anpassning av Mölndalsåns funktion för att förhindra framtida översväm- ningar, bland annat fördjupning av ån i Mölnlycke och Landvetter samt prognosstyrt regleringssystem		11 169	1 124	8 882	3 411	P	2 015
Konstnärlig utsmyckning		1 860		1 860	0	A	
Allmän markreserv		1 000		5 133	-4 133	A	
Övrigt skattefinansierat	3 500	43 588	1 211	11 212	30 087		
Summa skattefinansierat	3 500	51 994	12 812	33 437	27 869		
Inköp kompostkärl		967		2 034	-1 067	A	
Medel för investeringar på vatten- och avloppsverk		7 500		11 010	-3 510	A	
Investeringar på befintliga Va-ledningar		6 000		6 692	-692	A	
Investeringar på nya ledningar utanför exploateringsverksamheten.		1 500		2 023	-523	A	
Dagvattendammar Örtjärn till Finnsjön		5 491		3 637	1 854	P	2 013
Va-serviser		1 000		1 920	-920	A	
FP Flygplatsmotet Airport City	14 000	14 000	2 000	9 670	-7 670	P	2 014
Övrigt avgiftsfinansierat		29 599		4 940	24 659		
Summa avgiftsfinansierat	14 000	66 057	2 000	41 926	12 131		
Summa samhällsbyggnad	17 500	118 051	14 812	75 363	40 000		

forts. STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT Belopp i tkr

	BUDGET 2012		UTFALL 2012		Budget- avvikelse	Pågående Avslutat	Beräknas avslutas
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Netto		
Sektor för teknik och försörjningsstöd							
Fagerhults förskola etapp 1, 3 avd		13 837		15 403	-1 566	A	
Krokens förskola, 1 avd		2 312	192	1 561	943	P	2 013
Mystens förskola, 1 avd		2 419		1 712	707	A	
Önnerödskolans tillbyggnad		8 006		8 576	-570	P	2 013
Rävlandaskolan om- och nybyggnad		27 223		18 079	9 144	P	2 013
Rävlandaskolan inköp paviljong		0		600	-600	A	
Hindås idrottshall		405		948	-543	A	
Landvetter kulturhus		0		1 308	-1 308	P	2 014
Hönekulla särskilt boende, 40 lgh		1 500		597	903	P	2 013
Inköp av Barrskogens förskola		0		7 581	-7 581		
Verksamhetsanpassning		2 000		6 823	-4 823	A	
Ombyggnad kök		1 183		1 716	-533	A	
Säkerhetslarm		1 000		978	22	A	
Garantiarbeten		784		807	-23	A	
Konstnärlig utsmyckning teknik och försörjningsstöd		981		981	0	A	
Hissar Kulturhuset EU-direktiv		520		541	-21	A	
Energieffektivisering		8 521		5 286	3 235	P	2 013
Furuhällskolan klimatskärm		3 221		3 072	149	A	
Infrastruktur		3 000		2 797	203	A	
Övrigt teknik och försörjningsstöd		15 347	0	3 356	11 991		
Summa teknik och försörjningsstöd	0	92 259	192	82 722	9 729		
Sektor för administrativt stöd							
Vindkraftverk		40 000		11 297	28 703	P	2 013
Övrigt administrativt stöd		4 101		213	3 888		
Summa administrativt stöd	0	44 101	0	11 510	32 591		
Totalt kommunen	17 500	288 893	15 394	205 890	80 897		

EXPLOATERINGSVERKSAMHET

Sektor för samhällsbyggnad, tkr

Bokslut 2012-12-31

Namn	Beskrivning/Status		Budget 2012	Bokslut 2012-12-31		Resultat-redovisning
				IB 2012	UB 2012	
Fläskebo	Pågående försäljning av byggklar industrimark	Inkomst		48 721	49 389	
		Utgift		25 102	25 260	
		Netto	0	-23 619	-24 129	0
Hindås industriområde	Pågående försäljning av byggklar industrimark	Inkomst	1 000	2 090	2 129	
		Utgift		547	614	
		Netto	-1 000	-1 543	-1 515	0
Företagsparken Solsten	Pågående försäljning av byggklar industrimark	Inkomst		43 405	43 871	
		Utgift		27 534	28 062	
		Netto	0	-15 871	-15 809	0
Företagsparken II	Pågående försäljning av byggklar industrimark	Inkomst	4 000	37 345	42 442	
		Utgift	1 000	28 352	28 971	
		Netto	-3 000	-8 993	-13 471	0
Långetjärnshöjd	Mark för bostäder slutsålt, entreprenadarbeten återstår	Inkomst		77 326	81 351	
		Utgift	2 000	61 743	67 328	
		Netto	2 000	-15 583	-14 023	0
Hönekulla by	Markförsäljning och byggstarter pågår i deletapper i enlighet med upprättat exploateringsavtal	Inkomst	7 400	10 631	19 725	
		Utgift	2 000	10 959	19 426	
		Netto	-5 400	328	-299	0
Stenhuggeriet	Detaljplaneläggning och gatukostnadsutredning pågår	Inkomst				
		Utgift		328	946	
		Netto	0	328	946	
Kobacka	Detaljplan överklagad	Inkomst				
		Utgift		304	310	
		Netto	0	304	310	0
Björrod E	Pågående försäljning av byggklar mark	Inkomst		13 981	12 842	
		Utgift		15 301	13 032	
		Netto	0	1 320	190	0
Björkåsen	Pågående försäljning av byggklar mark	Inkomst	1 000	3 231	3 265	
		Utgift		4 247	4 304	
		Netto	-1 000	1 016	1 039	0
Norra Önneröd	Pågående markförsäljning för bostäder	Inkomst	22 600	3 623	10 968	
		Utgift	3 000	20 799	26 690	
		Netto	-19 600	17 176	15 722	0
Östra Landvetters Backa	Detaljplaneläggning och gatukostnadsutredning pågår	Inkomst				
		Utgift	5 000	802	1 465	
		Netto	5 000	802	1 465	0
Nya Landv Centrum I	Pågående detaljplaneläggning av kvarteret 2	Inkomst		12 946	12 533	
		Utgift	5 000	2 139	4 617	
		Netto	5 000	-10 807	-7 916	0

forts. EXPLOATERINGSVERKSAMHET

Sektor för samhällsbyggnad, tkr

Bokslut 2012-12-31

Namn	Beskrivning/Status		Bokslut 2012-12-31			Resultat-redovisning
			Budget 2012	IB 2012	UB 2012	
Grönsångarvägen	Detaljplan överklagad	Inkomst	5 000			
		Utgift	12 000	1 441	1 775	
		Netto	7 000	1 441	1 775	0
Västra Landvetters Backa	Detaljplaneläggning och gatukostnadsutredning pågår	Inkomst				
		Utgift		1 193	1 256	
		Netto	0	1 193	1 256	0
Bårhults företagspark	Detaljplaneläggning pågår, byggstart gata och Va tidigast hösten 2013	Inkomst			197	
		Utgift	4 000	599	843	
		Netto	4 000	599	646	0
Råda torg	Byggstart våren 2013	Inkomst			3 016	
		Utgift			83	
		Netto			-2 933	0
Börjesgården	Pågående försäljning av småhustomter	Inkomst	2 500	5 000	5 089	
		Utgift		3 976	4 188	
		Netto	-2 500	-1 024	-901	0
Enebacken	Utredningar för detaljplanarbete pågår	Inkomst		3 022	3 022	
		Utgift		3 512	3 646	
		Netto	0	490	624	0
Fagervallen Hindås, bostäder (f.d. Älmhult II)	Tomtförsäljning pågår	Inkomst	4 000	2 380	8 245	
		Utgift		12 368	14 643	
		Netto	-4 000	9 988	6 398	0
Slutredovisas årligen	Avslutas årligen	Inkomst				1 484
		Utgift				2 618
		Netto	0	0	0	1 134
Solåsen	2012	Inkomst				
		Utgift	9 000			
		Netto	9 000	0	0	0
Summa netto inklusive ränta			-4 500	-42 455	-50 625	1 134

Redovisningsprinciper och tilläggsupplysningar

Härryda kommun följer i allt väsentligt Lagen om kommunal redovisning, rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR), och följer god redovisningssed. Några få undantag förekommer.

Kommunen

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar har i balansräkningen tagits upp till anskaffningsvärdet reducerad med eventuella investeringsbidrag samt med avdrag för avskrivningar. För att aktiveras som investering måste anläggningstillgången ha en livslängd på minst tre år och anskaffningsvärde över 20 tkr. Avskrivningar och internränta bokförs den månad investeringen aktiveras. Linjär avskrivning tillämpas och sker i enlighet med den beräknade ekonomiska livslängd som anges i tabellen nedan. Inköp av datorer redovisas som korttidsinventarier och kostnadsförs direkt i samband med anskaffningen.

Från och med 2007 redovisas åtgärder på utrangerade eller helt avskrivna åtgärder som en investering. Även utgifter för åtgärder på befintligt nät, som ökar befintlig tillgångs kapacitet, kvalitet eller som i övrigt kan anses likställas med en nyinvestering redovisas som en investering.

Avskrivningstider	
Mark, kulturbyggnader	0 år
Verksamhets- och publika fastigheter	10–33 år
Affärsfastigheter	20–50 år
Övriga fastigheter	20–33 år
Maskiner, inventarier och IT-utrustning (exkl datorer)	3–10 år
Bilar och övriga transportmedel	5–10 år
Immateriella anläggningar	5 år
Konstnärlig utsmyckning	0 år

Exploateringstillgångar

Byggklar mark klassificeras som omsättningstillgång och i värdet inräknas såväl inköpsutgifter samt övriga tidigare nedlagda utgifter. Från och med 2009 påförs ränta årligen exploateringsverksamheten som avräknas finansförvaltningen. Först när exploateringsprojekten slutre-

dovisas redovisas kostnader och intäkter på resultaträkningen, vilket avviker från RKR 18 och 11.1 samt RKR:s vägledning för markexploatering.

Redovisning av skatteintäkter

Redovisning och periodisering av skatteintäkter sker i enlighet med RKR nr 4.2. Det innebär att årets bokslut innehåller definitiv slutavräkning för 2011 och en preliminär slutavräkning för 2012 enligt prognos från Sveriges kommuner och landsting. Den kommunala fastighetsavgiften periodiseras till det år intäkten hänför sig.

Intäkter från avgifter, bidrag och försäljning

Årets anslutningsavgifter har intäktsförts i samma takt som avskrivningar görs på de investeringar som anslutningsavgifterna bidragit till att finansiera. Från och med bokslut år 2007 bokförs nästkommande års periodiserade anslutningsavgifter som en kortfristig skuld, resterande års skuld klassificeras som en långfristig skuld. Investeringsbidrag redovisas så att de reducerar det bokförda värdet, vilket innebär att kommunen avviker från rekommendation RKR nr 18. Avviker från rekommendationen gör även redovisning av gatukostnadsersättning som påförs exploateringsprojektet. Så gör även flyktbidrag som intäktsförts det år det utbetalas. Övriga avgifter och driftbidrag periodiseras på aktuell period.

Pensioner

Härryda kommun redovisar från och med bokslut 2006 enligt den så kallade fullfonderingsmodellen, vilket inte är i linje med gällande lagstiftning. Motivet är att ge en mer rättvisande bild av kommunens finansiella ställning och att principerna om öppen och tydlig redovisning följs på ett bättre sätt. Modellen innebär att pensionsåtagandet redovisas i balansräkningen som en avsättning samt att hela den årliga förändringen resultatförs. Löneskatten ingår i pensionsskulden. Ränta och basbeloppsuppräkningskostnader redovisas som finansiell kostnad. Pensionsskuld avseende avgiftsbestämd ålderspension, som kommer att utbetalas mars 2013 har bokats som en kortfristig skuld i 2012 års bokslut. Visstidspensioner beräk-

nas utifrån tecknade pensionsavtal. För aktiverade pensionsavtal ingår ränta och basbeloppsuppräknings enligt beräkningar hos KPA, medan övrig del inte har påförts ränta och basbeloppsuppräknings. Tecknade avtal enligt Alternativ kap-kl och Löneväxling till pension redovisas från 2009 som pensionsförsäkringsavgifter för enskilda arbetstagare. Avsättningens storlek baseras på KPA:s beräkning gjord enligt RIPS07. Från och med bokslut 2010 redovisar kommunen pensionsskuld för en förtroendevald, som inte ingår i den ordinarie pensions- skuldsberäkningen från KPA. Ingen del av pensionsav- sättningen har försäkrats bort.

Öppet för externa transaktioner

Kommunens redovisning har varit öppen för externa transaktioner till den 7 januari 2013. Därefter har kost- nader och intäkter överstigande 50 tkr hänförts till redo- visningsåret.

Särredovisning av va-verksamheten

Lag om vattentjänster (SFS 2006:412) ställer krav på att vattenverksamheten särredovisas och att särskild balans och resultaträkning upprättas. En fullständig redovisning görs i en särskild handling ”Verksamheten för vatten- tjänster Årsredovisning 2012”. *En sammanställning görs även i denna årsredovisning, se sidan 55.*

Leasing

Leasingavtal ska enligt rekommendation nr 13.1 klas- sificeras och redovisas som operationellt och finansiellt avtal, varav finansiell leasing redovisas som en tillgång i balansräkningen. Kommunens samtliga leasingavtal klassificeras som operationella och har inga väsentliga leasingavtal. Kommunen avviker från rekommendation enligt RKR nr 13.1.

Redovisning av lånekostnader

Härryda kommun tillämpar huvudmetoden i enlighet med RKR:s rekommendation nr 15.1.

Jämförelsestörande poster 2012 och 2011

I bokslutet 2012 finns en jämförelsestörande post på 30,2 mkr. AFA Försäkrings styrelse har beslutat att sänka och återbetala premier för avtalsgruppsförsäkring samt avgiftsbefrielseförsäkring för åren 2007 och 2008. Sum- man bokförs i linje med RKR nr 18 och redovisas i resul-

taträkningen. Enligt rådets yttrande klassificeras pos- ten som en jämförelsestörande post enligt RKR nr 3.1. I bokslut 2011 ingår jämförelsestörande poster om sam- manlagt 55 mkr till följd av sänkt diskonteringsränta för kommunens pensionsförpliktelser.

Förskottering

Kommunfullmäktige antog 2009 ett samverkansavtal med Trafikverket rörande Bårhultsmotet. Avtalet innebär att kommunen förskotterar cirka 118 mkr som projektet är kostnadsberäknat till samt står för räntekostnaderna under byggtiden. Räntekostnader påförs därefter aktu- ellt exploateringsprojekt löpande. I april 2012 godkände kommunfullmäktige ett tilläggsavtal med Trafikverket då nya kalkyler redovisade en totalkostnad på 170 mkr. Projektet påbörjades i början av september. Den första förskotteringen gjordes i december med 36 mkr och motsvarande summa har bokförts som fordran i balans- räkningen.

Sammanställd redovisning

De företag som ingår i den sammanställda redovis- ningen är där Härryda kommun har en ägarandel som lägst uppgår till 20 procent. Enligt Rådet för kommunal redovisning rekommendation 8.2 har kommunen skyl- digheten att från och med 2009 upprätta sammanställd redovisning; om kommunens andel av de kommunala koncernföretagens omsättning är fem procent eller mer av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag, eller om kommunens andel av de kommunala koncern- företagens balansomslutning uppgår till fem procent eller mer av kommunens balansomslutning. Inget av dessa villkor är uppfyllda och därmed faller kravet på kommunens skyldighet att inkludera ytterligare bolag i den sammanställda redovisningen.

Den sammanställda redovisningen för kommunkon- cernen har upprättats enligt förvärvsmetoden med pro- portionell konsolidering. Härryda kommuns bokförda värden på aktier i dotterbolagen har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital. Endast Härryda kommuns ägda andel av dotterbolagens intäkts- och kostnadspos- ter respektive tillgångs- och skuldposter ingår i samman- ställningen. Interna transaktioner av väsentlig betydelse har eliminerats.

Kaffe, lövträd och sopor del av miljöarbetet

Under 2012 slogs det rekord i schysst fikande, barnen plockade skräp som aldrig förr och kommunanställda lärde sig att släcka lampan och stänga av datorn.

Årets viktigaste händelse

Under året var det rekordstort deltagande i flera kampanjer. På två år har antalet fikadeltagare under "Fairtrade Challenge", Sveriges största fikatävling, ökat från 463 till 2042 i kommunen.

Ett systematiskt miljöarbete byggs upp inom Härryda kommun. Skräpplockardagarna lockade cirka 4 650 skräpplockare. Kommunhuset kom på 13:e plats i tävlingen "Energismarta kommunhus" men vann kategorin "mest innovativa åtgärd" för sin idé att dela ut Fairtrade-märkt choklad till dem i huset som släckt och stängt av efter sig.

Av de 27 verksamhetsmålen för miljö är 11 uppfyllda, åtta delvis uppfyllda och åtta inte uppfyllda.

Energi

Härryda, Mark och Bollebygd driver projekt för energieffektivisering. Fokus ligger på kommunala fastigheter och interna transporter. Temat för årets energispar kampanj har varit "apparater, kök, vatten och värme" och "res grönt".

NYCKELTAL ENERGI

GATUBELYSNING OCH ELLJUSSPÅR

Gatubelysningen byts ut under fem år. De energisnåla lamporna håller tre gånger så länge.

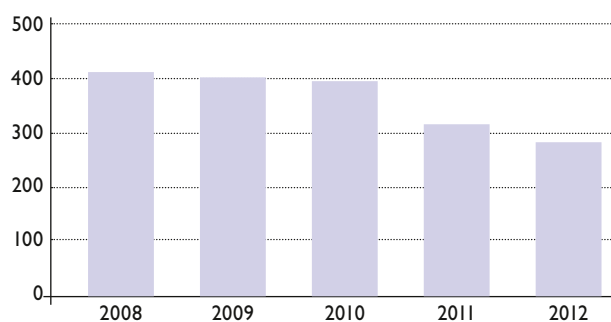
LED-lampor lyser upp elljusspåret vid Finnsjön.

UPPVÄRMNING AV KOMMUNENS LOKALER

2011 stod olja för 3 procent av uppvärmningsbehovet, el 8 procent, värmepump för 14 procent och fjärrvärme för 75 procent. Andelen olja och el har sjunkit sedan föregående år.

Härryda kommun har handlat upp ett vindkraftsverk utanför Karlstad. I Härryda kommun saknas lämpliga platser. Verket beräknas täcka 30 procent av elbehovet i kommunens fastigheter.

Gatubelysningens energiförbrukning, kWh per stolpe

Trafik

Resecentrum i Landvetter för busstrafik invigdes. Byggnaden har hög miljöprofil och är certifierad enligt Green Building. Fler pendelparkeringar för cykel och bilar har byggts.

Sex skolor deltog i tävlingen "På egna ben" med 421 elever från 19 klasser, tre gånger så många som 2011. Barnen har samlat poäng genom att gå eller cykla till skolan och om föräldrarna ställer bilen.

44 anställda i Härryda kommun hyr en miljöbil som personalbil. Enligt beräkningar har koldioxidutsläppen därmed minskat med 66 ton under året.

NYCKELTAL TRAFIK

CYKELBANOR

Under 2012 byggdes 3 090 meter gång- och cykelbana. Utbyggnaden de senaste åren har med marginal uppnått verksamhetsmålet på minst 1 000 meter årligen.

Barnens naturstig i Wendelsbergsparken invigdes i maj med barn och personal från Örtagårdens förskola.

Fairtradeinformation. Intresset för etiskt märkta produkter ökar i kommunen.

Tomas Käberger, professor vid institutionen för energi och miljö på Chalmers föreläste under en chefsdag i oktober.

Boende och delaktighet

En ny översiktsplan antogs som redovisar kommunens syn på hur den bebyggda miljön ska utvecklas och bevaras. Hållbar utveckling är en av de viktigaste strategiska frågorna. Samtidigt antogs naturvårdsplan, kulturmiljöplan, grön plan och vindbruksplan.

Förbo bygger hyreslägenheter i norra Önneröd i Landvetter med möjlighet till egen odling.

Priset "Årets resurshushållare" från Hushållningssällskapet Väst gick till Rosa Falck, kost- och näringsamordnare i Härryda kommun.

Härryda kommun är Fairtrade City sedan 2010. Både kommunala och privata arbetsplatser som konsumerar etiskt märkta produkter har ökat med 25 procent på två år. Butikerna har ökat sortimentet med 12 procent. Caféeer, restauranger och hotell som engagerar sig i Fairtrade City har fördubblat sitt utbud av etiskt märkta produkter. På två år har antalet fikadeltagare under "Fairtrade Challenge", Sveriges största fikatävling, fyrdubblats.

NYCKELTAL BOENDE OCH DELAKTIGHET

VATTENPRODUKTION

Vattenproduktionen per invånare är cirka 142 liter per dygn och invånare vilket är lägre än föregående år. En slamförtjockare har installerats i Rävlanda reningsverk för att få ner slammängder och antal transporter.

INSAMLAD MÄNGD HUSHÅLLSAVFALL

Insamlade mängder avfall var lägre 2012 än 2011 i hushållens soptunnor och på Bråta återvinningscentral, trots en ökande befolkning och ekonomisk tillväxt.

MILJÖCERTIFIERADE/MILJÖDIPLOMERADE FÖRETAG

Miljödiplomerade företag har sjunkit till nio, en halvering från 2011. Källa: Göteborgs stad

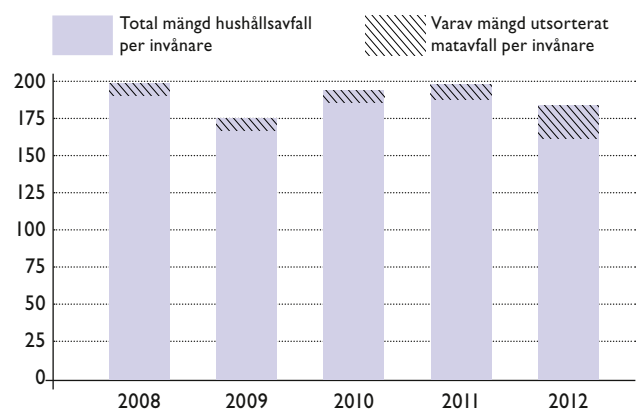
30 företag har ISO 14001. Under 2000-talet har en årlig ökning skett. Källa: www.certifiering.nu

SKOLOR OCH FÖRSKOLOR

2012 fanns 17 skolor och förskolor med Grön Flagg, vilket är en mer än föregående år.

Sex skolor och förskolor jobbar enligt Skolverkets kriterier för "Skola för hållbar utveckling".

Insamlad mängd hushållsavfall, kg per år

Sedan november 2011 har hushållen i Mölnlycke och norra Landvetter fått välja sopstrategi. Hälften av abonnenterna har nåtts hittills. 53,4 procent har valt matavfallsinsamling i brunt kärl, 37,5 procent hemkompostering och 20 procent blandat avfall.

Naturen

En naturvårdsplan antogs som ska säkerställa en god hantering av naturvärdena i samband med fysisk planering och tillståndsärenden.

Två nya naturstigar är klara, en i Wendelsbergsparken och en med utgångspunkt från Råda säteri.

Dammar, som ska rena dagvatten innan det når Finnsjöns vattentäkt, har byggts vid Ötjärn.

Hela miljöredovisningen går att läsa på harryda.se

NYCKELTAL NATUREN

NATURVÅRDSPROJEKT

Projekten "Värna skyddsvärda träd" och fladdermusinventering har pågått under året. Barnens naturstig i Wendelsberg invigd. Två ansökningar om naturvårdsprojekt till länsstyrelsen: "Samverkan hästtjejer och boende i Landvetter" och "Delsjön-Härskogenkilen".

Så skapas förutsättningar för en god hälsa på lika villkor

Under 2012 har de uppskattade Seniordagarna hållits på tre ställen i kommunen. Föräldrar har bjudits in till föräldraträffar och på fritids 14 mötesplatser finns det svar på viktiga frågor. För att minska alkoholkonsumtionen bland unga satsas på information till de vuxna.

Kommunstyrelsen har antagit fyra inriktningsmål för folkhälsoarbetet:

1. Alla Härrydabor har förutsättningar för en god hälsa på lika villkor.
2. Barn och unga växer upp under trygga och goda villkor som är lika för alla.
3. Äldre är delaktiga och lever ett gott, aktivt, hälsosamt och tryggt liv och har samma tillgång till en god omsorg.
4. Bruk av alkohol och andra beroendeframkallande preparat har trängts tillbaka och ingen riskerar att hamna i beroende och utanförskap till följd av eget eller andras missbruk.

Till dessa finns fem verksamhetsmål. Här presenteras ett urval av insatser som genomförts.

Invånare och personal i Härryda kommun erbjuds regelbundet öppna föreläsningar med folkhälsooperspektiv.

Under året har Folkhälsoenheten PÅängen arrangerat sex öppna föreläsningar. Flera av föreläsningarna har haft fokus på föräldrastöd utifrån ämnen som Internet, alkohol samt kommunikation och relation mellan föräldrar och barn. Andra föreläsningar har berört ämnen som mångfald och stress. Totalt har 450 personer kommit till föreläsningarna. För att skapa förutsättningar för att så många som möjligt ska kunna ta del av föreläsningarna är de kostnadsfria och arrangeras på olika orter i kommunen.

Förutom de öppna föreläsningarna arrangeras årligen skraddarsydd kompetensutveckling för personal för att utveckla det hälsofrämjande och/eller förebyggande insatserna inom de ordinarie verksamheterna. Ett exem-

pel är en tvåårig fortbildningskurs för personal som arbetar med barn i åldrarna 0–5 år och deras vårdnadshavare. Fortbildningen ska bidra till att skapa en plattform för ett gemensamt syn- och förhållningssätt, öka samverkan mellan kommunen och hälso- och sjukvården, skapa förutsättningar för erfarenhetsutbyte och bidra till kompetensutveckling för personalgrupperna. Totalt genomfördes fyra seminarietillfällen. Mellan 140 och 170 personer deltog varje gång.

Förskolor, grundskolor, gymnasium och fritidsverksamheter i Härryda kommun är hälsofrämjande.

För att stödja verksamheterna i det hälsofrämjande arbetet har folkhälsoenheten PÅängen under året erbjudit förskolor och grundskolor stöd genom att introducera och informera om hälsofrämjande arbetsmetoder exempelvis inom ramen för aktiva föräldramöten och ANDT-arbetet (alkohol, narkotika, doping och tobak). Seminarieledare har utbildats för att hålla föräldraträffar inom förskoleverksamheten. Dessa seminarieledare har också hållit fortbildning för pedagoger, bland annat i samband med ett seminarium på vårens lärstämman då 80 pedagoger deltog. Syftet var att sprida förhållningssätt och kunskap till en större personalgrupp så att kunskaperna kommer till användning i det dagliga arbetet.

Exempel på hälsofrämjande fritidsverksamheter är fritids 14 mötesplatser för ungdomar på olika platser i kommunen. Verksamheterna ska erbjuda trygga och sociala mötesplatser där ungdomarna är delaktiga och har inflytande. Genom samtal möter personalen ungdomarna i frågor som exempelvis kan handla om attityder kring livsstil, droger, alkohol och relationer. Genom verksamheten får ungdomarna också möjlighet att vara kreativa och fysiskt aktiva. Totalt hade mötesplatserna öppet vid 616 tillfällen och i genomsnitt kom 34 ungdomar.

Vårdnadshavare erbjuds stöd om vad som främjar barns hälsa och utveckling.

Det finns en röd tråd av föräldrastödsinsatser för föräldrar till barn från 0 till 19 år.

Exempel på generella föräldrastödsinsatser är öppna föreläsningar, föräldraträffar inom förskolan och föräldrautbildningar med Active Parenting som metod.

50 vårdnadshavare har deltagit i föräldraträffar inom förskolan, vilket är en ökning sedan starten 2010. Förskoleverksamheten har en utvecklingsplan för att föräldraträffar ska införas på fler förskolor och på så sätt nå fler föräldrar. Föräldrastödet kommer också att utvecklas genom föräldracaféer för föräldrar med invandrabakgrund. Arbetet kommer att ske i samverkan med SFI (svenska för invandrare).

Under året har 52 vårdnadshavare deltagit i föräldrautbildning, vilket är en liten minskning från föregående år. En förklaring till minskningen är att, trots återkommande utbildningar av nya ledare, så har inte tillräckligt antal ledare funnits tillgängliga för att leda fler föräldrautbildningsgrupper.

Härryda kommun uppmuntrar och stödjer tillgängliga mötesplatser för äldre för att främja social gemenskap.

Vård och omsorg kunde under året erbjuda tio mötesplatser för äldre, en ökning med en mötesplats sedan föregående år. Totalt noterades 14 085 besök som var fördelade på 335 personer. Detta är en ökning sedan föregående år då 14 024 besök noterades, fördelade på 287 personer.

Som ett komplement till de fasta mötesplatserna genomfördes seniordagar på tre orter i kommunen: Mölnlycke, Landvetter och Hindås. Programmet för seniordagarna innehöll bland annat föreläsningar, möjlighet

att prova på olika former av fysisk aktivitet men också tillfälle att prova på teknik och IT samt delta i, eller ta del av, musikunderhållning. Seniordagarna genomfördes i samverkan mellan Folkhälsorådet, nätverket för äldres hälsa, föreningar och kyrkliga samfund och lockade cirka 600 personer.

Härryda kommun arbetar för att höja debutåldern för alkoholkonsumtion.

I hälsosamtalen, som sker mellan skolsköterska och elever i åk 8, uppger sex procent av flickorna att de druckit alkohol någon gång de senaste tre månaderna. Detta är en ökning från föregående år då motsvarande siffra var 5,6 procent. Fem procent av pojkarna uppgav att de druckit alkohol vilket är en minskning med 0,2 procent från föregående år.

För att senarelägga ungdomars alkoholdebut bedrivs ett kontinuerligt arbete som bygger på föräldrastöd, tillgänglighetsbegränsning samt opinionsbildning. I samband med skolavslutningen och andra riskhelger genomfördes massiva opinionskampanjer med genomgående budskap att vuxna inte ska bjuda eller förse ungdomar med alkohol.

Det alkoholförebyggande arbetet fortsätter att vara ett prioriterat område. Eftersom det finns samband mellan konsumtion av tobak, alkohol och narkotika kommer det förebyggande arbetet i fortsättningen att fokusera på dessa tre delar. Härryda kommun medverkar från och med 2012 i ett nationellt projekt som syftar till att utveckla samverkansformer mellan kommunen och tre frivilligorganisationer inom det alkohol-, tobaks- och narkotikaförebyggande arbetet.

Brukarundersökningar och medborgardialog viktiga verktyg för ökad kvalitet

I Härryda kommun pågår ett aktivt kvalitetsarbete för att se till att kommuninvånarna får ut så mycket som möjligt av sina skattepengar och för att de ska känna sig trygga med den verksamhet kommunen erbjuder. Resultatet av detta arbete går bland annat att hitta på vår webbplats.

Härryda kommun använder ett antal metoder och verktyg som tillsammans förväntas garantera en god kvalitet på förvaltningens insatser och som medverkar till en kontinuerlig kvalitetsutveckling. Under 2012 infördes en gemensam synpunktshantering inom förvaltningen och under året inkom 141 synpunkter från allmänheten. Denna synpunktshantering ska dels ge invånarna ett bra bemötande genom möjligheten att lämna synpunkter på verksamheterna men ger också kommunen ovärderliga synpunkter som kan förbättra kvaliteten. Förvaltningen arbetar dessutom löpande med brukarundersökningar för att utveckla kvaliteten i verksamheterna.

Medborgarundersökning

Med hjälp av Statistiska centralbyrån, SCB, genomför kommunen en medborgarundersökning vartannat år. Tusen kommuninvånare får svara på frågor om hur det är att leva och bo i kommunen, vad man anser om de olika verksamheterna och om sina upplevda möjligheter att påverka. Resultaten från undersökningen som gjordes under hösten 2012 visar på mest positiva omdömen. Kommunen står sig väl i förhållande till de övriga 120 kommuner som genomfört undersökningen under 2012 och jämfört med undersökningarna 2008 och 2010 har många resultat förbättrats. Till exempel är det allt fler som kan tänka sig att rekommendera kommunen som bostadsort till sina vänner. Invånarna har blivit mer nöjda med möjligheten till kollektivtrafik och har fortsatt hög tilltro till många av kommunens verksamheter som biblioteken, skolan och återvinningscentralerna.

Kommunens kvalitet i korthet

Under hösten deltog Härryda kommun för tredje året i rad i Kommunens Kvalitet i Korthet (KKiK). I projek-

tet ingår 200 andra kommuner och syftet är att genom jämförelser mellan kommunerna förbättra verksamheternas kvalitet och informationen kring detta.

Resultaten för 2012 visar att Härryda kommun överlag ligger över snittet. Kommunens grundskolor är bland de mest effektiva i landet och en stor del av våra ungdomar har behörighet till gymnasiet efter avslutad grundskola. Vi fortsätter förbättra våra handläggningstider för ekonomiskt bistånd och vårt arbete med att utveckla informationen på webbplatsen har gjort att vi nu är bland de främsta i landet. Toppresultat får kommunen även vad gäller bra bemötande.

Framtiden

Utifrån ovanstående undersökningar får politiker och tjänstemän en bild av kvaliteten på verksamheterna och hur kommunen som organisation uppfattas. Höstens medborgarundersökning visade att politiker och tjänstemän i Härryda kommun har, liksom i hela landet, en utmaning i att skapa förtroende hos invånarna och att öka deras känsla av att kunna påverka. Som ett led i detta har kommunen bland annat infört synpunktshantering och medborgarförslag och man arbetar nu fram förmer för att använda sig av medborgardialoger.

Resultatet från KKiK visade att Härryda går framåt avseende hur kommunen möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Förhoppningen är att åtgärderna också ska stärka invånarnas känsla av att kunna delta i och påverka de kommunala frågorna.

Våra invånare upplever också att det kan vara svårt att få kontakt med tjänstemännen och det tar ibland lång tid att få svar på enkla frågor. Förvaltningen arbetar därför med att införa ett kontaktcenter som ska kunna besvara vanliga frågor och hänvisa invånare rätt. Under 2013 kommer bland annat frågor om bygglov, vatten och avlopp samt trafik att kunna besvaras via detta center. Successivt kommer dessutom fler av våra tjänster att också finnas som e-tjänster för att förbättra servicen för våra invånare.

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR 2012

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar och genom utsedda lekmannarevisorer verksamheten i kommunens bolag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till fullmäktige. Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, kommunens revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

I bilaga redovisas de sakkunnigas rapport avseende granskningen av årsredovisningen 2012. Övriga revisionsrapporter hänförliga till revisionsåret 2012 har fortlöpande översänts till kommunfullmäktige för kännedom.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunen följer Kommunallagen, Lagen om kommunal redovisning (KRL) och redovisningsrekommendationer för området. Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på rättvisande räkenskaper och är upprättad enligt god redovisningssed. De avvikelser från gällande lagstiftning och rekommendationer som noterats redovisas på ett öppet sätt i årsredovisningen.

Styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll bedöms ha varit tillräcklig. Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen är i allt väsentligt förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. Genomförda granskningar visar att verksamheten relativt väl uppnår fullmäktiges målsättningar även om förslag till förbättringar av rutinerna lämnats. Vi noterar att våra förslag i de flesta fall har beaktats eller kommer att beaktas.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ledamöterna i styrelse, nämnder och beredningar ansvarsfrihet. Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för 2012 godkänns.

Mölnlycke den 4 mars 2013

Ingrid Duwe

Marcus Tonell

Nils Bengtsson

Allan Andersson

Peter Wågsjö

Kjell Ardhede

IngBritt Magnusson

Bilaga: Granskning av årsredovisning 2012

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter om de kommunala bolagen avlämnas i särskild ordning.

STÅENDE: Evalotta Liljenzin (M), Håkan Eriksson (KD), Leif Persson (-), Brita Dermark (KP).
SITTANDE: Kersti Lagergren (M), Per Vorberg (M), Annette Eiserman-Wikström (M).

Vad påverkade dig mest som politiker under 2012?

Kersti Lagergren (M):

– Den demografiska utvecklingen, som gör att vi på olika sätt långsiktigt måste planera för en ökande andel pensionärer i kommunen. Och den ekonomiska krisen i omvärlden, som påverkar Sverige och också vår kommun när det gäller sysselsättning och skatteintäkter.

Evalotta Liljenzin (M):

– När jag genom förtvivalde föräldrar får kännedom om barn som inte får den hjälp och stöd i skolan som de har rätt till. Alla barn har rätt till en trygghet och bra skola med hög kva-

litet på undervisningen utifrån sina förutsättningar och med bra vuxna förebilder.

Per Vorberg (M):

– Det positiva i engagemanget från medborgare som vill vara delaktiga i beslut som berör dem. Att alliansen i Härryda fortsätter presentera en gemensam ansvarsfull budget och plan för en ekonomi i balans till skillnad från oppositionen.

Håkan Eriksson (KD):

– Det som påverkat mig mest under 2012 är vår goda samhällsutveckling, valfrihets- och äldrefrågor.

Leif Persson (-):

– Att som oberoende socialliberal stå helt fri från tryck från något av de politiska blocken. Att i alla frågor kunna ta ställning efter min egen övertygelse till, som jag hoppas, gagn för alla kommuninnevånare.

Annette Eiserman-Wikström (M), kommunstyrelsens ordförande:

– Att vårt gemensamma BoHäM- och Göteborgsregionsarbete visade sig vara lönsamt i järnvägsfrågan, ett stort och för framtiden avgörande beslut.

STÅENDE: Birgitta Olsson (MP), Göran Hildén (FP), Anna Palmér (S).

SITTANDE: Mats Werner (S), Jan Linde (S), Siw Hallbert (S).

Brita Dermark (KP):

– Positivt: att samtliga politiska partier inser hälsofaran med trafikbullret från motorvägen genom Landvetter. Negativt: Att handlingarna till kommunstyrelsen oftast är mycket omfattande vilket gör det svårt att sätta sig in i allt.

Birgitta Olsson (MP):

– De komplicerade miljöfrågorna när det gäller Airport City och Landvetter södra och att hålla samma standard i våra högstadieskolor i hela kommunen.

**Mats Werner (S)
kommunstyrelsens vice
ordförande:**

– Jämfört med inbördeskriget i Syrien kan våra beslut om vattenförsörjning, järnväg och översiktsplan tyckas vara ganska fuffiga händelser. Vi får vara glada över vår fred och genom att göra vår kommun och vårt land bättre så kanske vi får möjlighet att hjälpa dem som har det sämre.

Göran Hildén (FP):

– Arbetet i samhällsberedningen.

Anna Palmér (S):

– Många bra beslut togs såsom satsning på järnvägsspår, flygplatsområdet och kulturhus i Landvetter. Samtidigt

vände konjunkturen: ökande varsel med stigande ungdomsarbetslöshet vidgade klyftorna mellan anställda och arbetslösa.

Jan Linde (S):

– Att vi som parti i minoriteten blir lyssnade på av de flesta i majoriteten. Att kunskap kan få gå före ideologi de flesta gånger.

Siw Hallbert (S):

– Arbetet med politiska inriktningsmål inom sociala beredningens ansvarsområde som sedan ska utmynna i bra verksamheter som uppfyller de behov och önskningar som våra medborgare har.

HÄRRYDA KOMMUN I JÄMFÖRELSE

	Härryda kommun	Medelkommun
Antal invånare	34 854	32 700
Förändring 2001–2011	+14,1 %	+1,1 %
Invånare under 18 år	26 %	20,2 %
Invånare över 64 år	14,7 %	18,8 %
Utrikes födda	9,8 %	15,1 %
Invånare med eftergymnasial utbildning (25–64 år)	45 %	39 %
Medianinkomst (invånare 20 år och äldre), kr	279 725	235 177
Köpt verksamhet	14 %	15 %
Kommunalskatt, kr	21,05	21,56
Skatteintäkter, kr per invånare	41 343	37 032
KOSTNAD PER INVÅNARE		
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, kr	9 227	5 881
Utbildning, kr	14 863	15 192
Individ- och familjeomsorg, kr	2 148	2 839
Äldre och funktionshindrade, kr	11 547	15 609
Kultur, kr	925	952
Fritid, kr	1 258	1 232
Infrastruktur, kr	2 825	3 192
Nettokostnad totalt egentlig verksamhet, kr	43 612	46 179
UTFALL		
Resultat enligt blandmodellen, kr per invånare	1 302	834
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen åk 9	85,9 %	77,4 %
Andel elever som fullföljt gymnasieskolan	80 %	76 %
Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid	5,5 %	5,1 %

De större avvikelserna mellan Härryda kommun och medelkommun beror på befolkningens sammansättning. Uppgifterna avser 2011.

Härryda kommun
435 80 Mölnlycke
 Telefon **031-724 61 00**
 Fax **031-724 61 75**
harryda.se

facebook.com/harrydakommun

FOTO: Omslag: Mikael Lundquist, Alexander Jägar, Karin Meyer, Anna Sigvardsson. Inläga: Anna Sigvardsson sid 0, 1, 3, 31, 38, 43, 45, 68–69, Bildarkivet.se sid 36, 45, Calle Bredberg/Bildarkivet.se sid 43, Carl-Martin Glos sid 1, Egil Gry sid 32, 33, Eva Sördal sid 65, Förbo 47, Gunilla Johansson sid 31, Jan Kvarnmark sid 32, 33, Jörgen Wiklund/Bildarkivet.se sid 35, Härryda Energi sid 47, Härryda kommun sid 0, 1, 63, Karin Meyer sid 0, Kerstin Ericsson/Trafikverket sid 38, Lars Mongs/Förbo sid 47, Marie Ullnert sid 1, 29, 32, 35, 36, Matton Göteborg sid 65, Per Aronsson sid 1, 31, Sara Hjelm sid 65.